

فهرست

ماهنامه داخلی شرکت
تولیدی و صنعتی عقاب افشان
سردبیر: حسن گوهرپور
دبیر تحریریه: حسین ابوالفتحی
مدیر هنری و صفحه آرا: محمد گودرزی، فاطمه رنجبر
دبیر عکس: محمد فتحی
طراح جلد: مریم منصوبی
تحریریه: انسیه جنتی، فاطمه رضانیان،
ابوذر مارکولایی، حامد امینی، وحیده جلال کمالی،
حسین صفدری، شیما شکوه، ناعمه پرهین، معصومه
بهرامیان، عمید روبیاتی
گروه ترجمه و ویرایش: کامبیز ربانی
قدرت ستارنژاد

دعای عسر

وقتی مسافر آماده سفر شد غسل کند، پس از آن دو رکعت نماز بگزارد و از خدا خیر خود را طلب نماید و آیه‌الکرسی بخواند و حمد و ثنای الهی بجا آورد و صلوات بر حضرت رسول و آل او بفرستد. سپس این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَدْعُكَ الْيَوْمَ

خدایا من خود را در این روز به عنوان ودیعت به تو سپردم
نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي وَمَنْ كَانَ مِنِّي بِسَبِيلِ الشَّاهِدِ مِنْهُمْ وَالْغَائِبِ
خودم و خاندانم و مال و فرزندانم و هر که را با من راهی دارد حاضرشان و غائبشان را
اللَّهُمَّ احْفَظْنَا بِحِفْظِ الْإِيمَانِ وَاحْفَظْ عَلَيْنَا

خدایا حفظ کن ما را به حفظ ایمان و نگهبان بر ما باش
اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَلَا تَسْلُبْنَا فَضْلَكَ أَنَا إِلَيْكَ رَاغِبُونَ.
خدایا ما را در کنف رحمت خویش قرار ده و فضلت را از ما سلب مفرما که ما به تو مشتاقیم.
اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ وَكَابَةِ الْمُنْقَلَبِ وَسَوْءِ الْمُنْظَرِ فِي الْأَهْلِ وَالْمَالِ وَالْوَلَدِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.
خدایا به تو پناه بریم از رنج سفر و اندوهناک برگشتن و بدی دیدار در خاندان و مال و فرزند در دنیا و آخرت.

اللَّهُمَّ إِنِّي اتَّوَجَّهْتُ إِلَيْكَ هَذَا التَّوَجُّهَ طَلِبًا لِمَرْضَاتِكَ وَتَقَرُّبًا إِلَيْكَ.

خدایا من به تو رو کنم در این رو کردن به خاطر این که جویای خشنودی تو و تقرب جستن به درگاهت هستم

اللَّهُمَّ أَفْبَلِّغْنِي مَا أَوْمَلْتَهُ وَأَرْجُوهُ فَيْكَ وَفِي أَوْلِيَايَكَ

خدایا پس مرا به آرزویم و آنچه از تو و اولیائت است برسان
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

امید دارم ای مهربان‌ترین مهربانان.

مسافر پس از دعای صفحه مقابل تسبیحات
حضرت فاطمه سلام الله علیها را بخواند و سوره
حمد را از پیش رو و از جانب راست و از جانب
چپ بخواند و همچنین آیه الکرسی را از سه جانب
بخواند، و بگوید:

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ وَجَّهْتُ وَجْهِي

خدایا به سوی تو گرداندم رویم را

وَ عَلَيْكَ خَلَفْتُ أَهْلِي وَمَالِي وَمَا خَوَّلْتَنِي وَقَدْ وَثَقْتُ بِكَ فَلَا

و به امید تو بجای گذاردم خانواده و مال و آنچه را به من مرحمت فرمودی

و به تو اطمینان کردم پس

تُخَيِّبُنِي يَا مَنْ لَا يُخَيِّبُ مَنْ أَرَادَهُ وَلَا يُضَيِّعُ مَنْ حَفِظَهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ

ناامیدم مکن ای که ناامید نکند، هر که را به او توجه کند، و ضایع نکند

هر که را او محافظت کند خدایا درود فرست بر محمد و آتش،

وَاحْفَظْنِي فِيمَا غَبْتُ عَنْهُ وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي

و محافظت کن آنچه را مربوط به من است و من از آنها دورم و مرا به خودم وامگذار

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ الدُّعَاءُ

ای مهربانترین مهربانان.

سپس مسافر سوره توحید را یازده مرتبه و سوره انا انزلنا و آیه الکرسی و سوره

ناس و سوره فلق را بخواند

و صدقه بدهد و سفر را آغاز کند.

منبع: مفاتیح الجنان

با انعقاد تفاهم‌نامه‌ای بین شرکت عقاب‌افشان و وزارت کشور صورت گرفت

گام بزرگ شرکت عقاب‌افشان در مسیر نوسازی ناوگان حمل‌ونقل شهری کشور

و بین شهری را دارد، یادآور شد: اکنون به دلیل فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها این شرکت روزانه دو تا سه دستگاه تولید می‌کند.

ضمن اینکه افزون بر دو هزار و ۵۰۰ نفر به صورت مستقیم و ۱۵ هزار نفر به صورت غیرمستقیم در شرکت عقاب‌افشان مشغول به کار هستند.

رئیس هیئت‌مدیره گروه تولیدی و صنعتی عقاب‌افشان با بیان اینکه ۹۵ درصد از بازار اتوبوس برون‌شهری و ۶۵ درصد بازار اتوبوس درون‌شهری کشور را شرکت عقاب‌افشان تأمین می‌کند، افزود: در سال جاری ۲۸۵ اتوبوس شهری از سوی شرکت عقاب‌افشان به شهرداری‌های اصفهان، مشهد، یزد و کرج تحویل شد و این روند ادامه می‌یابد.

رئیس هیئت‌مدیره گروه تولیدی و صنعتی عقاب‌افشان گفت: براساس آمار اکنون ۲۵ واحد

رئیس هیئت‌مدیره گروه تولیدی و صنعتی عقاب‌افشان از انعقاد تفاهم‌نامه واگذاری تولیدات این شرکت با وزارت کشور خبر داد و گفت: بر اساس این تفاهم‌نامه دو هزار دستگاه اتوبوس، یک هزار دستگاه مینی‌بوس و دو هزار شاسی توسط این شرکت تولید و به اتحادیه اتوبوسرانی‌های شهری کشور واگذار می‌شود.

مهندس عبدالله اکبری‌راد با اشاره به اینکه تعهدات مالی این تفاهم‌نامه از محل طرح نوسازی، تهاتر نفت و اوراق مشارکت خواهد بود، اضافه کرد: گروه تولیدی و صنعتی عقاب‌افشان بزرگ‌ترین تولیدکننده اتوبوس شهری و بین شهری در بخش خصوصی کشور است که با ۶۰ سال سابقه در زمینه تولید انواع اتوبوس و مینی‌بوس فعالیت می‌کند.

وی با بیان اینکه این واحد تولیدی ظرفیت تولید روزانه ۱۲ دستگاه اتوبوس شهری

دستگاه مینی بوس و همچنین دو هزار شاسی برای تولید اتوبوس فی ما بین شرکت عقاب افشان و اتحادیه اتوبوسرانی شهری کشور امضا شد.

وی در اینباره تصریح کرد: این تفاهم نامه در راستای دستور دولت محترم تدبیر و امید نسبت به نوسانی ناوگان اتوبوس و مینی بوسرانی شهری کشور و افزایش ظرفیت جابجایی مسافران در شهرها با بهره گیری از توان تولید داخلی به امضا رسیده است.

مدیرعامل اتحادیه اتوبوسرانی شهری کشور اظهار کرد: نوسازی ناوگان اتوبوسرانی شهری کشور بویژه در کلان شهرها و شهرهای بزرگ یک ضرورت مهم است و امیدواریم که با تحقق ظرفیت های موجود در قانون بودجه و همکاری و هم افزایی تمامی دستگاه های ذیربط زمینه نوسازی این ناوگان با بهره گیری از توان شرکت های تولیدی داخلی فراهم شود.

صنعتی در شهرک صنعتی بزرگ سمنان به طور مستقیم با شرکت عقاب افشان همکاری دارند و این شرکت اتوبوس سازی بازار هدف اصلی تولیدات این واحدهای کوچک صنعتی است، لذا طبیعی است که ایجاد رونق در فعالیت های عقاب افشان در حقیقت فعالیت و رونق این ۲۵ شرکت را سبب شده و چرخه حیات آنها را تداوم می بخشد.

تلاش برای نوسازی ناوگان اتوبوسرانی

و مینی بوسرانی شهری کشور

دکتر مسلم خانی مدیرعامل اتحادیه اتوبوسرانی شهری گفت: در جریان بازدید از شرکت تولیدی و صنعتی عقاب افشان که دکتر جمالی نژاد معاون وزیر کشور و رئیس سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور و استاندار سمنان هم حضور داشتند، تفاهم نامه واگذاری دو هزار دستگاه اتوبوس درون شهری، یک هزار

اضافه شدن ۲۲ اتوبوس شهری عقاب-اسکانیا به ناوگان حمل و نقل عمومی کرج

شمار می‌رود نیازمند کمک دولت از طریق اختصاص اوراق مشارکت به حوزه حمل و نقل است. کمالی‌زاده در ادامه با اشاره به اینکه توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی رضایت شهروندان را به همراه داشته است،

دغدغه بود که خوشبختانه این موضوع با حمایت‌های صورت گرفته مدنظر قرار گرفت و به نتیجه رسید. به هر حال با توجه به اینکه کرج به عنوان مرکز استان البرز ستون فقرات حمل و نقل عمومی استان به

شرکت تولیدی و صنعتی عقاب‌افشان با وجود همه فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها ۲۲ دستگاه اتوبوس شهری پارسیان را به شهرداری کلانشهر کرج تحویل داد تا این تعداد اتوبوس جدید به ناوگان حمل و نقل عمومی این شهر در مراسمی اضافه شود. علی کمالی‌زاده شهردار کرج در مراسم رونمایی از این ۲۲ دستگاه اتوبوس شهری عقاب-اسکانیا که با حضور دکتر جمالی‌نژاد معاون عمران و توسعه امور شهری و روستایی وزیر کشور برگزار شد، اظهار داشت: مدیریت شهری کرج با شعار «شنبه‌های نو، اتفاق نو» عزم خود را برای خدمت رسانی بهتر به شهروندان جزم کرده است. این مسئول با تأکید بر اینکه شهرداری کرج با حمایت اعضای شورای پنجم و در زمان رکود اقتصادی در حال رقم زدن اتفاقات خوب است، گفت: توسعه و نوسازی حمل و نقل عمومی در سال‌های اخیر یک

شوند. این مسئول با اشاره به میانگین استاندارد سن اتوبوس‌ها گفت: میانگین سنی استاندارد هر اتوبوس ۱۰ سال است ولی اغلب اتوبوس‌های بخشی خصوصی کرج بیش از ۱۴ سال سن دارند و فرسوده هستند. در ادامه این همایش رئیس شورای شهر کرج با بیان اینکه توسعه حمل و نقل عمومی نقش اساسی در کاهش آلودگی هوا دارد، گفت: با افزایش و بازسازی ناوگان حمل و نقل عمومی وعده دوره پنجم شورای شهر برای توسعه کمی این ناوگان محقق شد.

اکبر سلیم نژاد توضیح داد: استفاده از ناوگان حمل و نقل عمومی درون‌شهری یکی از سیاست‌های اصلی شورای شهر کرج در راستای کاهش آلاینده‌ها و کمک به پاکیزگی آب و هوای این شهر است.

در عین حال گسترش ناوگان حمل و نقل عمومی برای سهولت رفت و آمد، پیشگیری از ترافیک و کاهش آلودگی هوا به ویژه در این کلانشهر مورد تاکید است.

افزود: با کمک دولت در این زمینه می‌توانیم مدیریت ناوگان را به نحو احسن در قالب مدیریت هوشمند انجام دهیم و حداکثر بهره‌وری را داشته باشیم.

حسین استادکاطمی رئیس سازمان حمل و نقل و بار و مسافر شهرداری کرج نیز در مراسم رونمایی از ۲۲ دستگاه اتوبوس شهری کرج که روز شنبه ۱۴ تیرماه برگزار شد، با اشاره به اهمیت توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی، اظهار کرد: اضافه شدن این ۲۲ دستگاه اتوبوس نو افزایش کیفیت زندگی شهری و شاخص‌های زیست محیطی در این شهرستان را در پی دارد.

وی با بیان اینکه شورای پنجم کرج توجه ویژه‌ای به حمل و نقل عمومی دارد، عنوان کرد: این آیین، رونمایی از سومین بخش از اتوبوس‌های جدید مدیریت شهری کرج است. استادکاطمی با اشاره به وجود کمبودهای فراوان کرج در حوزه حمل و نقل عمومی، تصریح کرد: از سال ۱۳۹۰ تاکنون هیچ اتوبوسی به ناوگان حمل و نقل عمومی شهرداری کرج اضافه نشده بود که این باعث شده تعداد زیادی از این اتوبوس‌ها فرسوده

بازدید مدیران شهری یزد از خط تولید اتوبوس‌های عقاب‌افشان

محمدرضا شفیعی معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری یزد به همراه جمعی دیگر از مدیران شهری یزد با سفر به سمنان و حضور در کارخانه عقاب‌افشان از خط تولید محصولات تولیدی این شرکت تولیدی و صنعتی بازدید کردند. مهندس شفیعی در جریان این بازدید با برخی مدیران شرکت عقاب‌افشان نیز دیدار کرد و قراردادی را هم با این شرکت برای خرید اتوبوس‌های شهری عقاب-اسکانیا منعقد کرد تا محصولات شهری شرکت عقاب‌افشان به ناوگان حمل و نقل شهری یزد هم اضافه شود. گفتنی است اخیراً ۱۲ دستگاه از اتوبوس‌های پارسیان یورو ۴ شرکت عقاب‌افشان به شهرداری یزد تحویل شد.

اسکانیا

علم و فناوری

گردشگری

فرهنگ و هنر

سلامت

ورزش

News

تحويل ۱۲ دستگاه اتوبوس شهری عقاب-اسکانیا به شهرداری یزد

این پس در قالب ناوگان حمل و نقل شهری یزد به مردم شریف این کلانشهر خدمت خواهند کرد. ضمن اینکه باید یادآور شوم که این اولین سری از محصولات شهری شرکت عقاب افشان است که به حمل و نقل عمومی شهرداری یزد اضافه می‌شود.

در همین ارتباط الهه جورابی عضو کمیسیون عمران و حقوق شورای اسلامی شهر یزد هم شورا را با برنده گفت: شورای اسلامی شهر یزد به منظور توسعه و ارتقای ناوگان حمل و نقل عمومی شهر این تعداد اتوبوس را با برند اسکانیا از شرکت عقاب افشان خریداری کرده است تا علاوه بر خدمت‌رسانی بهتر به مردم، به تدریج اتوبوس‌هی فرسوده شهر یزد را از ناوگان حمل و نقل عمومی خود خارج کند.

شرکت تولیدی و صنعتی عقاب افشان در ادامه تلاش برای نوسازی ناوگان حمل و نقل درون و برون شهری کشور ۱۲ دستگاه اتوبوس شهری یورو ۴ را به شهرداری یزد تحویل داد.

مجتبی برات‌زاده مدیر فروش داخلی شرکت عقاب افشان در این رابطه گفت: شهرداری یزد با هدف به‌روزرسانی ناوگان حمل و نقل شهری خود طی قراردادی درخواست خرید ۱۲ دستگاه از محصولات شهری شرکت عقاب افشان را داشت که این تعداد اتوبوس پارس‌سیان بعد از تولید چندی پیش در اختیار شهرداری یزد قرار گرفت تا به ناوگان حمل و نقل عمومی این شهر اضافه شوند.

وی تصریح کرد: این اتوبوس‌های شهری که دارای استاندارد یورو ۴ هستند از

رانندگی با اتوبوس‌های درسا و مارال لذت‌بخش است

تصور عمومی در کشور ما این است که رانندگی خودروهای سنگین و اتوبوس‌ها یک شغل مردانه است و این شغل برای زنان بعضاً سخت و نشدنی است. اما برخلاف این تصور، طی چند سال گذشته بانوان ایرانی پا در مسیر نشستن پشت فرمان اتوبوس‌ها و حتی کامیون‌های سنگین گذاشته‌اند و رفته رفته به تعداد آنها هم افزوده می‌شود. در این شماره کالسکه سبز با یکی از همین بانوان به گفتگو نشستیم که اتفاقاً تجربه رانندگی هم با اتوبوس مارال و هم اتوبوس اسکانیا را دارد. او هم‌اکنون یکی از رانندگان خط کاشان-تهران است که هر روز این مسیر را طی می‌کند. این گفتگو را در ادامه بخوانید.

خودتون رو معرفی بفرمایید و بگید که متولد چه سالی و در چه شهری هستید و چند سال است که با اتوبوس رانندگی می‌کنید؟

من فاطمه میرزایی هستم متولد ۱۳۶۷ در شهر کاشان و حدود ۴ سال است که رانندگی با اتوبوس را به عنوان شغلم انتخاب کرده‌ام و امیدوارم که بتوانم این مسیر را در آینده هم ادامه بدهم.

چه شد که به فکر رانندگی اتوبوس افتادید و در این راه تا رسیدن به فرمان اتوبوس چه سختی‌هایی کشیدید؟

من در ابتدا خیلی به رانندگی با اتوبوس علاقه داشتم و با تشویق دوستان و همسر تصمیم گرفتم که وارد این شغل بشوم اما همچنان تردیدهایی داشتم. به همین خاطر قبل از اینکه بخواهم این حرفه را به عنوان شغل آینده‌ام انتخاب کنم چند بار رانندگی با ماشین‌های سنگین را امتحان کردم و متوجه شدم که می‌توانم در این مسیر گام بردارم. همین شد که برای گواهینامه پایه یکم ثبت نام کردم و بعد از طی مراحل مختلف و اخذ مدارک لازم راننده اتوبوس شدم.

البته همه چیز به این راحتی‌ها هم نبود، چراکه از این جهت که من اولین زنی بودم که در شهر مذهبی مثل کاشان می‌خواستم به عنوان راننده اتوبوس فعالیت کنم، طبیعتاً با مشکلات زیادی هم مواجه شدم اما با تلاش و پشتکار و البته به واسطه علاقه‌ای که به این شغل داشتم همه مشکلات را کنار زدم و نهایتاً به هدفی که دوست داشتم رسیدم.

با توجه به اینکه در فرهنگ ما رانندگی سنگین بیشتر یک شغل مردانه تلقی می‌شود آیا با چنین نگرشی موافقت و بعد هم رانندگی با اتوبوس برای یک زن سخت نیست؟
اول اینکه من با چنین رویکرد و نگاهی

اسکانیا

علم و فناوری

گردشگری

فرهنگ و هنر

سلامت

ورزش

News

کاملاً مخالفم و فکر می‌کنم که به هر حال زن‌ها اگر بخواهند در بیشتر شغل‌ها مثل مردها و حتی بهتر از آنها می‌توانند موفق باشند. البته طبیعتاً هر شغلی سختی‌ها و مشکلات خاص خودش را هم دارد اما وقتی پای علاقه در میان باشد مشکلات هم آسان می‌شود و ما می‌توانیم برای هدفی که می‌خواهیم تلاش کنیم و به نتایج مثبت آن هم برسیم.

واکنش مسافران و رانندگان مرد به رانندگی شما چیست و آیا تا به حال شده که از تصمیم تان برای انتخاب این شغل پشیمان شوید؟

خب طبیعی بود که در ابتدا مسافران و برخی همکاران مرد من واکنش‌هایی به نشستن یک زن پشت فرمان اتوبوس داشته باشند. یادم هست بعضی می‌گفتند یک زن شاید نتواند این شغل را به درستی انجام دهد و به مرور زمان با مشکلات زیادی مواجه خواهد شد. نکته جالب واکنش مسافران بود که برخی از آنها با تعجب به من نگاه می‌کردند و برخی هم می‌ترسیدند سوار اتوبوسی شوند که راننده آن یک زن است. اما به مرور زمان و بعد از گذشت چند ماه نگاه‌ها به این موضوع تغییر کرد و همه چیز روی روال افتاد و حتی از مشکلات قبلی هم دیگر خبری نبود. مسافران از دیدن من پشت فرمان اتوبوس استقبال می‌کردند و شاید باور نکنید اما من امروز مشتری‌ها و مسافران ثابتی دارم که تقریباً هفته‌ای چند بار با من از کاشان به تهران می‌آیند. من اصلاً از تصمیمی که گرفتم پشیمان نیستم و با عشق و علاقه به راهی که انتخاب کردم ادامه خواهم داد.

چقدر به قوانین رانندگی پایبندید و سلامت مسافران تا چه حد برای تان مهم است؟

به نظرم پایبندی به قوانین راهنمایی و رانندگی از طرف هر راننده‌ای بسیار مهم و ضروری است. طبیعتاً بنده وقتی پشت فرمان اتوبوس هستم مهمتر از هر چیزی برایم حفظ سلامت و جان مسافران است و سعی می‌کنم با رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی تا جایی که ممکن است اجازه ندهم خطری متوجه مسافرانم شود. بی‌شک همه ما موظفیم به صورت فردی قوانین را رعایت کنیم چراکه وقتی این قوانین به صورت فردی از سوی همه به درستی رعایت شود در نهایت ما با یک جامعه‌ای مواجه خواهیم شد که همگی قوانین را رعایت می‌کنند طبیعی است در چنین جامعه‌ای سوانح و تصادفات کمتری را در جاده‌ها شاهد خواهیم بود و این چیز کمی نیست.

شما الان راننده اتوبوس درسا هستید و قبلاً هم با اتوبوس مارال رانندگی می‌کردید. لطفاً نظر تان را درباره کیفیت این اتوبوس‌ها بفرمایید و توضیح دهید که مسافران شما چقدر از این اتوبوس راضی هستند؟

در حال حاضر مسیر کاشان به تهران و برعکس را با اتوبوس درسا در رفت و آمد هستم و پیش‌تر و سال‌های گذشته هم در مسیر مشهد-کاشان با یک دستگاه اتوبوس مارال مسافران را جابه‌جا می‌کردم. راستش من اتوبوس مارال را خیلی دوست داشتم و از رانندگی با آن لذت می‌بردم. اما چند سالی که پشت فرمان اتوبوس درسا می‌نشینم احساس بهتری دارم و این تجربه جدید برایم لذت‌بخش‌تر است. از لحاظ فنی هم چه مارال و چه درسا شرایط فنی بسیار خوبی دارند و به نظرم معدود افرادی هستند که با شرایط فنی این اتوبوس‌ها مشکلی داشته باشند. ضمن اینکه مسافران این اتوبوس‌ها هم اغلب از امکانات آنها راضی هستند و این جای خوشحالی دارد.

با شیوع کرونا خیلی از مشاغل در کشور ما با مشکلات زیادی مواجه شدند. این مشکلات در حوزه حمل و نقل اتوبوسی چقدر تأثیر گذاشته و این صنعت را با چه مشکلاتی مواجه کرده است؟

متأسفانه با همه‌گیری و شیوع ویروس کرونا مسافرت‌ها کم شد و طبیعی بود که تأثیر بسیار نامطلوبی هم بر فعالیت و درآمد صنعت اتوبوسرانی بین شهری کشور ما و حتی دنیا بگذارد. ضمن اینکه این شرایط برای راننده‌ها و مهمانداران اتوبوس‌ها شرایط بسیار بدتری

بود چراکه اغلب رانندگان و مهمانداران اتوبوس‌ها به صورت سرویسی حقوق و دستمزد دریافت می‌کنند و طبیعی بود وقتی اتوبوسی در پارکینگ باشد و سفری اتفاق نیفتد حقوق و دستمزدی هم برای راننده و مهماندار آن وجود نخواهد داشت. امیدوارم که هر چه زودتر این ویروس خطرناک از ایران و جهان بار ببندد و ما هم بتوانیم مثل گذشته و با خیالی آسوده‌تر به حرفه و شغل خود ادامه بدهیم.

رعایت پروتکل‌های بهداشتی چقدر برای تان مهم است و تا چه میزان مسافران و راننده‌ها را به رعایت آنها توصیه می‌کنید؟

قطعاً رعایت پروتکل‌های بهداشتی بسیار مهم است و من همیشه بر رعایت دقیق و حرفه‌ای این پروتکل‌ها در داخل اتوبوس تاکید دارم و به همکاران هم این موضوع را گوشزد می‌کنم. سوای این ما در پایان هر سفر اتوبوس را به طور کامل ضدعفونی کرده و آماده سفر بعدی می‌کنیم. ضمن اینکه هر روز و در آغاز هر سفر ما به مسافران مان یک بسته بهداشتی اعم از دستکش، ماسک و پد الکلی به صورت رایگان می‌دهیم تا در طول مسیر مشکلی نداشته باشند.

رانندگی اتوبوس را برای بانوان اگر کسی علاقه‌ای به این شغل داشته باشد، توصیه می‌کنید؟

به نظرم هر زنی اگر واقعاً علاقه‌مند به شغل رانندگی اتوبوس است و فکر می‌کند که می‌تواند شأن و منزلت این شغل را حفظ کند و حتی قدمی برای پیشرفت فرهنگی این شغل بردارد حتماً توصیه می‌کنم که بدون اضطراب و استرس و فکر کردن به مشکلات آن به این شغل وارد شود و مطمئن باشد که اگر علاقه کافی داشته باشد از این شغل لذت کافی را هم خواهد برد.

با توجه به اینکه رانندگی از جمله شغل‌های سخت و زیان‌آور به شمار می‌رود، آیا سختی‌های این شغل با درآمدش تناسبی دارد؟

من فکر می‌کنم سختی‌های این شغل با درآمد آن هیچ تناسبی ندارد چون یک راننده متأسفانه بعد از چند سال فعالیت با مشکلات عدیده‌ای از جمله آرتروز و مشکلات کمردرد مواجه خواهد شد و طبیعی است که همیشه همان توانایی اولیه را نداشته باشد. ضمن اینکه درآمد این شغل هم کاملاً توافقی است و به نظرم اصلاً با مخارج یک زندگی هم‌خوانی ندارد. متأسفانه چند سالی هم است که سخت و زیان‌آور بودن شغل رانندگان را حذف کرده‌اند و فکر می‌کنم این یک کم‌لطفی بزرگ در حق رانندگان زحمتکش است. امیدوارم که دولت رویکرد بهتری را نسبت به رانندگان در پیش بگیرد و این قشر بتوانند آینده بهتری به لحاظ معیشتی داشته باشند.

از اتوبوس‌های دو طبقه قدیمی تا اتوبوس‌های مدرن امروز

۶۴ سالگی نخستین خط «شرکت واحد»

«اتوبوس‌های داخل شهری حدود ۱۰۰ سال قبل به ایران آمدند اما تا دهه ۳۰ نظم و ترتیبی برای رفت‌وآمد اتوبوس‌ها و کرایه‌ها نبود. مالکان خصوصی اتوبوس‌ها هر طور که می‌خواستند به مسافران خدمات می‌دادند. اتوبوس‌های کثیف، رفتار نامناسب راننده با مسافر و تعداد کم اتوبوس‌ها مردم را ناراضی کرده بود. سایت شرکت واحد اتوبوسرانی در تاریخچه خود درباره آن روزها نوشته است: «از مسافران پول را به صورت نقدی یک قران اخذ می‌کردند که خریدن هر قران نیز بسیار زمان‌بر بود. صاحبان این اتوبوس‌ها در مورد مسافرها و تکمیل ظرفیت اتوبوس‌های خود با یکدیگر رقابت سرعت را اجرا می‌کردند که غالباً باعث مشاجره، درگیری یا در بدترین حالت منجر به تصادف می‌شد. اتوبوس‌های مشغول به فعالیت اکثراً فرسوده بودند و در حین فعالیت دچار انواع خرابی‌های مختلف می‌شدند که منجر به سرگردانی مردم در میانه راه می‌شد.»

در بازپرداخت قسط‌های اتوبوس‌های تحویلی از کشور آلمان به دولت وقت، سرباز زدند، دولت هم به این بهانه اتوبوسرانی را از آن خود کرد و به شهرداری سپرد و از آن زمان تابلوهایی هم کنار ایستگاه‌ها گذاشته شد.

بلیت‌های ژتونی در آن زمان دیگر کاغذی شده بودند. بر اساس تصاویری که از نخستین بلیت‌های کاغذی باقی مانده، این بلیت‌ها اول با قیمت ۲ ریال فروخته می‌شدند و تا پنج سال به همین قیمت باقی ماندند. بعد از آن اول به ۳ ریال و بعد از دو سال پنج ریالی شدند. دو سال بعد از انقلاب نخستین بلیت‌های ۱۰ ریالی چاپ شد. تا سال ۱۳۶۹ به تدریج خطوط اتوبوسرانی شکل گرفتند اما این خطوط در این سال‌ها تغییرات زیادی داشتند. از آن زمان تا سال ۸۵ که اتوبوس‌های خصوصی به میان آمدند، اصلاح و تغییر خطوط ادامه داشت و بعضی از آنها با مترو جایگزین شده بودند. سال ۸۶، زمانی که اتوبوس‌های تندرو یا بی‌آرتی‌ها راه‌اندازی شدند، بسیاری از خطوط قدیمی و محلی اتوبوس حذف شدند و تا سال ۹۵، یعنی زمانی که ۶۰ سال از شروع رسمی نخستین خط اتوبوسرانی در تهران می‌گذشت خطوط بیشتر و بیشتری از شهر حذف شدند. امروز اتوبوس‌های به‌روز جای بنزهای قدیمی را گرفته‌اند، در بسیاری از خطوط دیگر لازم نیست یک ساعت منتظر آمدن اتوبوس

بر اساس اطلاعات تاریخچه شرکت واحد اتوبوسرانی از پانزدهم دی ماه سال ۱۳۳۲ در سرویس‌های اتوبوسرانی داخل شهر بلیت‌های ژتونی با همان پولک فلزی استفاده شد. باجه‌های مخصوص فروش بلیت هم از همین دوران به خیابان‌ها آمدند. فروردین ۱۳۳۵ نخستین شرکت سهامی اتوبوسرانی عمومی کشور ایران با ادغام شرکت‌های اتوبوسرانی خصوصی در شهر تهران با نام «شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه» تأسیس شد. اتوبوس‌ها نو شدند و شرایط کمی سامان پیدا کرد. اما تا چهاردهم تیر ۱۳۳۵ طول کشید که نخستین خط رسمی اتوبوسرانی تهران راه بیفتد. راه‌اندازی این خط می‌توانست مشکل بی‌نظمی‌های قدیمی رفت‌وآمد اتوبوس‌ها و زمان رسیدن به ایستگاه‌ها را حل کند. اطلاعات تاریخچه اتوبوسرانی می‌گوید زمانی که نخستین خط اتوبوسرانی تهران راه‌اندازی شد، حمل‌ونقل عمومی با ۹۰ اتوبوس انجام می‌شد.

نخستین خط، در مسیر بازار تا میدان امام حسین (ع) فعلی مسافران را سوار می‌کرد. چند ماه بعد سه خط دیگر هم به طور رسمی کارشان را شروع کردند و پس از یک سال مسافران می‌توانستند در پنج خط منتظر اتوبوس باشند. آن زمان تعداد اتوبوس‌های شهر به ۱۷۳ رسیده بود. اتوبوسرانی تا آن سال‌ها دولتی نبود. از سال ۱۳۳۷ زمانی که سازمان‌های مختلف مالکان خطوط اتوبوسرانی

باشیم. اما همچنان در ساعتهایی از روز شلوغی در اتوبوس‌ها بیداد می‌کند و بسیاری از مردم بعد از حذف خطوط محلی به نفع اتوبوس‌های تندرو، راه زیادی تا نخستین ایستگاه فاصله دارند.

یکی از نمایندگان مجلس شورای ملی در دی ماه ۱۳۳۵ در نطقی گفته است: «باور بفرمایید همین موضوع اتوبوسرانی در تهران سبب شده است که اختلاف بین مردم و دولت زیادتر شود و مردم از دولت ناراضی باشند. شما در حدود ساعت ۷ یا ۸ اگر از خیابان سعدی عبور بفرمایید ملاحظه می‌فرمایید که یک خطی در آنجا هست که حقیقتاً برای یک شخص غیر قابل تصور است که چطور حاضر است یک نفر برای سوار شدن اتوبوس این قدر مشقت را تحمل کند، یک ساعت، یا یک ساعت و نیم منتظر باشد تا سوار اتوبوس بشود. از دولت استدعا دارم که این موضوع را مورد توجه قرار بدهد.»

معاون وزیر کشور در بازدید از شرکت تولیدی و صنعتی عقاب افشان عنوان کرد:

شرکت عقاب افشان نماد تولید ملی است

دکتر مهدی جمالی نژاد معاون عمران و توسعه امور شهری و روستایی وزیر کشور به منظور حضور در آئین انعقاد تفاهمنامه تولید دوهزار دستگاه اتوبوس شهری، یکهزار دستگاه مینی بوس و دو هزار شاسی اتوبوس بین وزارت کشور و شرکت عقاب افشان و همچنین بازدید از خط تولید محصولات این شرکت اتوبوس و مینی بوس سازی در محل کارخانه عقاب افشان حضور یافت.

وی بعد از بازدید از بخش های مختلف کارخانه عقاب افشان که استاندار سمنان و جمعی از مدیران این استان هم حضور داشتند، با تمجید از تلاش های موفق این شرکت بزرگ تولیدی کشور گفت: شرکت تولیدی و صنعتی عقاب افشان نماد تولید ملی و اقتدار ایران در بخش صنعت در منطقه و جهان است. جمالی نژاد با اشاره به ضرورت نوسازی ناوگان اتوبوسرانی شهری کشور بویژه در کلاتشهرها و شهرهای بزرگ ابراز امیدواری کرد که با تحقق ظرفیت های موجود در قانون بودجه و همکاری و

هم‌افزایی تمامی دستگاه‌های ذریبط، زمینه‌نوسازی این ناوگان با بهره‌گیری از توان شرکت‌های تولیدی داخلی فراهم شود.

معاون عمران، توسعه امور شهری و روستایی وزیر کشور با تاکید بر اینکه مشکلات واحد اتوبوس‌سازی شرکت عقاب‌افشان با همگرایی و هم‌افزایی بخش‌های مختلف و حمایت از تولید قابل حل است، افزود: با امضای تفاهم‌نامه بین اتحادیه اتوبوس‌رانی کشور و شرکت عقاب‌افشان بخشی از مشکلات با حمایت از تولید رفع خواهد شد.

وی تاکید کرد که مشکلات دیگر این واحد تولیدی نیز با پیگیری از دیگر بخش‌های مختلف رفع خواهد شد و او پیگیر رفع مشکلات خواهد بود.

دکتر جمالی‌نژاد گفت: طبق برنامه‌ریزی‌ها ۱۹ هزار اتوبوس باید به ناوگان عمومی کشور اضافه شود چراکه ناوگان عمومی و به خصوص ناوگان اتوبوسی درون شهری باید بازسازی شود.

وی تصریح کرد: تحریم واحدهای اتوبوس‌سازی را در زمینه تولید دچار مشکل کرد و شرکت عقاب‌افشان از واحدهای فعال در زمینه تولید ناوگان عمومی است که با انعقاد تفاهم‌نامه تعدادی از تولیدات این واحد اتوبوس‌سازی خریداری می‌شود.

علیرضا آشناگر استاندار سمنان نیز در جریان این بازدید گفت: چهار هزار میلیارد ریال برای توسعه و سرمایه‌گذاری شرکت تولیدی عقاب‌افشان در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان سمنان تصویب شد و باید در کارگروه کشوری در این زمینه اقدام شود.

علیرضا آشناگر ابراز داشت: مشکل نقدینگی، تأمین ارز و مسائل اداری گمرک و قضایی از جمله مشکلاتی است که مدیریت کارخانه را تحت تأثیر قرار داد و تصویب اعطای تسهیلات مشکل سرمایه‌گذاری این واحد را حل

خواهد کرد. وی ادامه داد: با اقدامات انجام شده در زمینه مسائل اداری گمرک نیز گشایش شد و با مساعدت دکتر جمالی‌نژاد معاون عمران، توسعه امور شهری و روستایی وزیر کشور و رییس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و خرید ناوگان شهری موجب شد این مجموعه پویا باشد. همچنین در نشست با سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت در مورد نیاز ارزی و نیاز ریالی برای توسعه واحد اتوبوس‌سازی عقاب‌افشان سمنان گره‌گشایی شد.

استاندار سمنان گفت: شرکت عقاب‌افشان واحد اتوبوس‌سازی خوش نام است که بیش از یک‌هزار نفر در این واحد مشغول کار هستند و سایر واحدهای تولیدی را به حرکت درمی‌آورد چرا که ۵۵ درصد نیازهای این مجموعه از تولیدات داخلی تأمین می‌شود.

علم و فناوری

کارگاه

[۱۹]

ماهنامه داخلی شرکت عقاب افشان

شماره ۶۷ - فروردین ماه ۱۳۹۹

اسکایا

علم و فناوری

گردشگری

فرهنگ و هنر

سلامت

ورزش

News

w w w . o g h a b a f s h a n . c o m

در دنیای فناوری نمی‌توان ادعا داشت که هر روز اتفاقات تازه‌ای رخ می‌دهد! شاید این تعبیر برای دنیای فناوری بهتر باشد که بگوییم در هر لحظه، رخداد تازه‌ای در این دنیا به وقوع پیوسته که می‌تواند تمام معادلات پیش از خود را دستخوش تردید کند. امروز فناوری اطلاعات یکی از مهمترین مولفه‌های قدرت‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و علمی است. کشوری که توانایی فناوریانه دارد می‌تواند در لیست قدرت‌های بزرگ باشد. با این مقدمه به برخی از اخبار این حوزه که قطره‌ای از دریاست اشاره می‌کنیم.

در واقع ابتکاری است که از دوربین برای نقشه برداری کل جغرافیا به صورت سه بعدی استفاده می‌کند.

تعطیلی فروشگاه‌های مایکروسافت به دلیل کووید ۱۹

شرکت مایکروسافت اعلام کرد: به دلیل شیوع کووید ۱۹ به زودی تمام فروشگاه‌های خود در سراسر جهان را به غیر از چهار فروشگاه تعطیل می‌کند و از این پس فعالیت خود را روی بازارهای دیجیتال متمرکز خواهد کرد. این شرکت تاکید کرد تعداد مشتریان وبسایت Microsoft.com و فروشگاه‌های Xbox و Windows در ۱۹۰ بازار جهان، ماهانه به ۱.۲ میلیارد نفر می‌رسد. همچنین این شرکت اعلام کرد از این پس فعالیت خود را روی بازارهای دیجیتال متمرکز خواهد کرد.

چهار فروشگاه مایکروسافت که فروش حضوری خود را ادامه می‌دهند، شامل فروشگاه‌های مستقر در خیابان پنجم نیویورک، میدان آکسفورد واقع در لندن، مرکز خرید وستفیلد سیدنی واقع در استرالیا و همچنین فروشگاه مستقر در مرکز شرکت مایکروسافت واقع در رموند هستند.

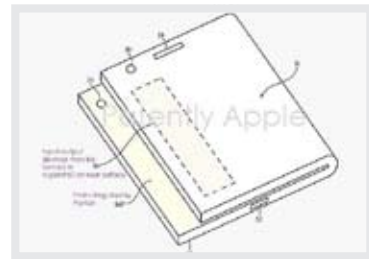
«فوگاکو» ژاپن، قدرتمندترین ابررایانه جهان
 ابر رایانه ژاپنی به نام «فوگاکو» با پشت سر گذاشتن قدرتمندترین ابر رایانه جهان به نام

بزرگترین دستگاه تولیدکننده محصولات به صورت چرخشی با عنوان فلوفر مینگ شدند و به گفته آنها دانش فنی این دستگاه استراتژی در اختیار چهار کشور است.

مهدی وطنی، مجری طرح و مدیر عامل یکی از شرکت‌های دانش بنیان در گفت‌وگو با ایسنا، طراحی و ساخت بزرگترین دستگاه فلوفرم جهان را از محصولات این شرکت نام برد و گفت: دستگاه فلوفر مینگ یکی از دستگاه‌های ساخت داخل و دارای فناوری پیشرفته است، به گونه‌ای تنها چهار کشور دارنده فناوری ساخت این دستگاه هستند. وی قطر این دستگاه را ۲ متر و ۱۰ سانتی‌متر و طول آن را ۱۲ متر اعلام کرد و ادامه داد: وزن این دستگاه ۲۰۰ تن و قادر به تولید محصولات به صورت چرخشی است.

گوگل داده‌های نقشه آلودگی هوای خیابان‌ها
 شرکت گوگل با همکاری شرکت نقشه‌برداری از آلودگی، «اکلیما» (Aclima) قصد دارد، داده‌هایی منتشر کند که به محققان اجازه می‌دهد نقشه کیفیت هوا را بر یک پایه بلوک به بلوک ترسیم کنند. این مجموعه داده‌ها نتیجه چهار سال خوانش است که با استفاده از حسگرهایی شرکت «اکلیما» گرفته شده است. این حسگرها به خودروهایی متصل بودند که در پروژه Google's Street View استفاده می‌شدند. این پروژه گوگل،

پتنت جدید اپل برای ساخت یک آیفون تاشو
 پتنت جدید ثبت شده توسط شرکت «اپل» حکایت از آن دارد که این شرکت همچنان به فکر تولید گوشی‌های تاشو است. شرکت اپل در مورد گوشی‌های تاشو یک پتنت ثبت کرده است. چیزی که این پتنت را جالب می‌کند، این است که شاید به واسطه این پتنت، یکی از بزرگترین شرکت‌های جهان در حوزه تولید گوشی‌های هوشمند، پا به عرصه تولید گوشی‌های تاشو بگذارد. این پتنت شامل دستگاهی با یک لولا است که اندکی خم می‌شود. این به این معناست که زمانی که گوشی خم می‌شود، در پایین نمایشگر یک فضای خالی باریک ایجاد می‌شود که توسط بخش بالای آن مشخص شود.

ساخت بزرگترین دستگاه تولید محصولات به روش چرخشی در کشور
 گروهی از فناوران یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان موفق به طراحی و ساخت

سیستم حس ششم جانوران است. محققان موسسه مکس پلانک با همکاری محققان دانشگاه کنستانس در آلمان برای این منظور، حسگرهایی را به ۶ گاو، پنج گوسفند و ۲ سگ ساکن یک منطقه زلزله خیز در شمال ایتالیا متصل کردند و الگوی حرکت این جانوران را در طول چند ماه تحت نظر قرار دادند. در طول این مدت، مقامات ایتالیا وقوع ۱۸ هزار زمین لرزه را با شدت‌های مختلف در منطقه مورد آزمایش به ثبت رساندند. در این بین ۱۲ زمین لرزه با شدت ۴ ریشتر یا بیشتر به وقوع پیوست. در نتیجه این تحقیقات مشخص شد جانوران مورد آزمایش در طول چند ساعت قبل از وقوع زمین لرزه، بی قرار هستند. هرچه فاصله این جانوران با مرکز وقوع زلزله کمتر بود، رفتار غیرعادی آن‌ها سریع‌تر قابل تشخیص بود.

با وجود این که به اعتقاد بسیاری از متخصصان، پیش‌بینی دقیق زلزله امکان‌پذیر نیست، به نظر می‌رسد جانوران قادرند این پدیده را چندین ساعت قبل از وقوع تشخیص دهند.

ارتقاء رتبه علمی ایران در جهان

رتبه علمی ایران در جهان به لحاظ تولید مقاله با یک پله صعود به پانزدهمین کشور جهان ارتقا پیدا کرد. پایگاه استنادی اسکوپوس با بررسی داده‌های علمی کشورهای مختلف جهان رتبه بندی تازه کشورها را به لحاظ تولید علم اعلام کرد. این رتبه بندی تعداد مقالات تولیدی کشورها را برای سال ۲۰۱۹ ملاک قرار داده است و اعلام کرده جایگاه علمی ایران با یک پله صعود به پانزدهمین کشور دنیا رسیده است. کشور ما تا به حال به چنین جایگاه دست پیدا نکرده بود. ایران برای دستیابی به این مقام ۶۷ هزار و ۷۴۴ مقاله در سال گذشته تولید کرده است که نشان دهنده رشد ۱۳ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۸ است.

مقررات عمومی محافظت از اطلاعات که از ماه مه سال ۲۰۱۸ میلادی در اتحادیه اروپا به اجرا گذاشته شد، تلاش دارد حقوق افراد را در رابطه با داده‌های گردآوری شده توسط شرکت‌ها، به طور کامل شفاف‌سازی کند. بر اساس این مقررات، شرکت‌ها ملزم هستند برای توضیح موارد استفاده از اطلاعات جمع‌آوری شده کاربران، از زبان ساده و قابل درک استفاده کنند.

بومی‌سازی مسیر یاب مخابراتی

یک شرکت دانش‌بنیان موفق به بومی‌سازی دستگاه مسیر یاب مخابراتی (روتور) در کشور شد، دستگاهی که در گذشته از کشورهایی مانند آمریکا و چین وارد می‌شده است. رضاصبایی مدیر عامل این شرکت دانش‌بنیان در خصوص این محصول اظهار کرد: مسیر یاب (روتور) بومی یک وسیله کاربردی شبیه سرور است و کامپیوترهای مختلف را به یکدیگر وصل می‌کند. پس در هر مکانی برای اتصال دو کامپیوتر و ایجاد یک شبکه می‌توان از این وسیله استفاده کرد. وی در ادامه افزود: در گذشته این دستگاه از کشورهایی مانند آمریکا و چین وارد می‌شد اما بومی‌سازی آن در داخل نیاز به خارج را رفع کرد.

آیا جانوران حس ششم دارند؟

محققان توانستند سیستم تشخیص زلزله را در جانوران شناسایی کنند. آن‌ها معتقدند این

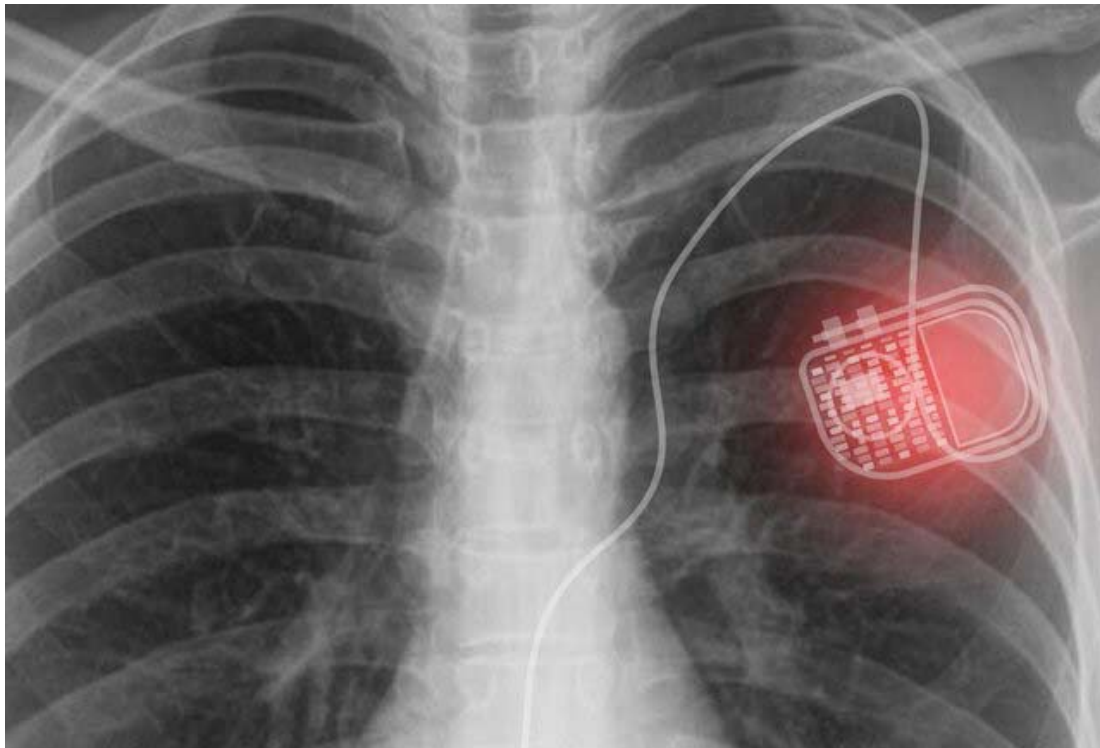
«سامیت» که متعلق به آمریکا است، در صدر فهرست ۵۰۰ ابررایانه برتر جهان قرار گرفت. ابررایانه فوگاگو در مرکز علوم محاسباتی RIKEN در «کوبه» ژاپن نصب شده و فقط برخی از فعالیت‌های عملیاتی خود را در ماه جاری آغاز کرده است. سرعت پردازش فوگاگو ۴۱۵۵ پتافلاپس است که ۲.۸ برابر سریع‌تر از ابررایانه سامیت با سرعت پردازش ۱۴۸۸ پتافلاپس است. به گفته طراحان فوگاگو، سرعت این ابررایانه در بهترین حالت به هزار پتافلاپس می‌رسد که رکوردی بی سابقه در طول تاریخ است. این ابررایانه ۱۵۸ هزار و ۹۷۶ پردازنده دارد. هر یک از این پردازنده‌ها موسوم به A۶۴FX که توسط فوجیتسو تولید شده دارای ۴۸ هسته است. معماری این پردازنده‌ها مبتنی بر طراحی شرکت «آی.آر.ام» است.

شرکت گوگل ۵۶ میلیون دلار جریمه شد

شورای کشور فرانسه که عالی‌ترین دادگاه اداری این کشور محسوب می‌شود، محکومیت گوگل به پرداخت جریمه ۵۶ میلیون دلاری را تأیید کرد. شرکت گوگل در سال ۲۰۱۹ میلادی بر اساس مقررات جدید اتحادیه اروپا در رابطه با اطلاعات خصوصی کاربران به دلیل «نبود شفافیت و وضوح» اندروید در خصوص گزینه‌های مرتبط با محافظت از داده‌های شخصی، به پرداخت ۵۰ میلیون یورو (معادل ۵۶ میلیون دلار) جریمه محکوم شد و نسبت به این حکم اعتراض کرد.

در رأی شورای کشور فرانسه آمده است که «با توجه به اهمیت خاص موضوع» و عدم توجه کافی گوگل به این مساله، تعیین جریمه ۵۶ میلیون دلاری توسط کمیسیون ملی حفاظت از اطلاعات فرانسه برای این شرکت، کاملاً متناسب است. گوگل در واکنش به این جریمه، اعلام کرد امکان ایجاد تغییر در سیستم‌عامل خود را بررسی می‌کند.

ابداع روش جدیدی برای شارژ ابزار پزشکی در بدن

بدن تولید کند. این سیستم از دو بخش تشکیل شده است. یک برچسب قابل اتصال به پوست که می‌تواند فوتون‌هایی که به بافت‌ها نفوذ می‌کنند، تولید کند و یک ابزار فتوولتاییک که روی یک ابزار قابل کاشت تعبیه شده است تا فوتون‌ها را بگیرد و انرژی الکتریکی تولید کند.

این سیستم، یک روش بادوام را برای تأمین نیروی ابزار پزشکی فراهم می‌کند و می‌تواند جایگزین روش‌های پرخطر باشد. لی ادامه داد: در حال حاضر نداشتن یک منبع قابل اطمینان انرژی، عملکرد ابزار پزشکی را محدود می‌کند. اگر ما بتوانیم تأمین نیروی الکتریکی را در بدن تضمین کنیم، امکان ابداع ابزارهای جدید پزشکی با کاربردهای گوناگون و عملکرد قابل توجه فراهم خواهد شد.

این پژوهش، در مجله "PNAS" به چاپ رسید.

و جایگزین کردن یک باتری جدید وجود ندارد. این کار می‌تواند پیامدهایی مانند کبودی، عفونت و عوارض منفی دیگر را به همراه داشته باشد.

گروهی از پژوهشگران "موسسه علوم و فناوری گوانگجو" (GIST) در کره جنوبی به سرپرستی پروفیسور "جانگهو لی" (Jongho Lee)، راه حلی برای این مشکل پیدا کرده‌اند. آن‌ها راهبردی برای تجدید شارژ باتری داخلی این ابزار ارائه داده‌اند که به جراحی یا روش‌های نفوذ تهاجمی نیازی ندارد.

پروفیسور لی گفت: یکی از بزرگترین تقاضاها در مورد ابزار الکترونیکی پزشکی این است که قدرت الکتریکی بادوامی داشته باشند تا نیاز به جراحی برای جایگزینی باتری برطرف شود.

پژوهشگران در این پروژه، سیستمی ارائه داده‌اند که می‌تواند نیروی الکتریکی را در

پژوهشگران کره جنوبی، روش جدیدی برای شارژ ابزار پزشکی کاشته شده در بدن ارائه داده‌اند که به جراحی نیازی ندارد.

فناوری حوزه پزشکی طی چند دهه اخیر، پیشرفت‌های گوناگونی در بهبود کارایی ابزارهای قابل کاشت در بدن داشته است. برای مثال، پیشرفت در پژوهش‌های پزشکی، به پیشرفت ابزار الکترونیکی قابل کاشت مانند ضربان‌سازها منجر شده است.

بیشتر ابزارهای پزشکی از جمله ضربان‌ساز، به یک منبع بادوام انرژی نیاز دارند تا بتوانند کار خود را انجام دهند. طبیعی است که نیاز به منبع انرژی، محدودیت‌هایی را به همراه دارد زیرا باتری‌هایی که منبع انرژی هستند، عمر کوتاهی دارند. هنگامی که عمر باتری به پایان می‌رسد، هیچ چاره‌ای به جز جراحی

قابلیت چت متقابل بین فیسبوک، مسنجر و واتساپ؟!

مخاطب چت نیز با استفاده از همین بخش‌ها قابل دریافت هستند. محتوای متنی پیام‌های واتساپ با سرورهای فیسبوک به اشتراک گذاشته خواهد شد. در نتیجه اپلیکیشن مسنجر برای هماهنگی بهتر با واتساپ که تنها در داخل دستگاه کاربر فعالیت‌های خود را انجام می‌دهد، نیاز به توسعه‌ی پروتکل‌های بهتر دارد. هنوز مشخص نیست که آیا فیسبوک برای هماهنگ کردن چت بین دستگاه‌های گوناگون، پایگاه داده‌ی محلی از اطلاعات کاربر را در جایی بارگذاری می‌کند یا خیر. به‌رحال فراموش نکنید که فیسبوک مسنجر برای داشتن امکان چت از چند دستگاه، باید چنین اقدامی را انجام دهد. در نهایت نمی‌توان اطلاعات منتشرشده از کدهای فیسبوک مسنجر را با قطعیت قبول کرد. توسعه‌ی اپلیکیشن‌ها همیشه با مراحل گوناگون تغییر و بهینه‌سازی همراه می‌شود و شاید در نسخه‌های نهایی، شاهد ارجاع و ارتباط مسنجر با فیسبوک نباشیم.

واتساپ و مسنجر خواهیم بود. تفاوت اصلی بین واتساپ و مسنجر را می‌توان در سیستم امنیتی و رمزنگاری اپلیکیشن سبزرنگ دید.

واتساپ اطلاعات چت را روی دستگاه کاربر ذخیره می‌کند و رمزنگاری نقطه‌به‌نقطه هم از قابلیت‌های اصلی آن به شمار می‌رود. همچنین کاربر در واتساپ تبلیغات مشاهده نمی‌کند. همین کاربردهای امنیتی باعث شده‌اند تا استفاده از واتساپ تنها روی یک دستگاه ممکن باشد (برخلاف تلگرام یا سرویس‌های دیگر). ارجاع‌های اخیر به عبارت `whats_app` شکل دادن جداول در دیتابیس محلی را نشان می‌دهد که برای مدیریت کردن پیام‌ها و سرویس‌ها روی خود دستگاه کاربر، استفاده می‌شوند. در بخش‌های دیگری از کدهای استخراج شده، شاهد المان‌های دیگری هستیم که به فیسبوک مسنجر امکان می‌دهند تا کاربران مسدودشده در واتساپ را شناسایی کند. همچنین اعلان‌ها از واتساپ و جزئیات

از مدت‌ها پیش می‌دانیم که فیسبوک تصمیم به ادغام واتساپ در دیگر اپلیکیشن‌های خود را دارد. چنین ادغامی شاید برای برخی از کاربران خوشایند و برای برخی دیگر ناخوشایند باشد. به‌رحال غول شبکه‌های اجتماعی تصمیم دارد تا رویکردی یکپارچه را در سرویس‌های پیام‌رسان خود پیاده‌سازی کند. اولین نشانه‌ها از جدی بودن برنامه آن‌ها نیز اکنون در اپلیکیشن مسنجر دیده می‌شود.

Alex۱۹۳a کاربری است که با مهندسی معکوس، متوجه استفاده از ارجاع‌های `whats_app` در کدهای فیسبوک مسنجر شد. در جدیدترین نسخه مسنجر، شاهد استفاده گسترده از ارجاع مذکور هستیم که جدی بودن برنامه‌های فیسبوک را بیش از پیش نشان می‌دهد. شاید ارجاع‌هایی که اکنون در کدهای فیسبوک مسنجر دیده می‌شوند، قدم‌های ابتدایی برای مسیری طولانی باشند که در انتهای آن، شاهد ترکیب کردن کاربران

گوگل پلاس برای همیشه تعطیل شد

از طرفی شرکت، آسیب‌پذیری‌های امنیتی متعددی در پلاس پیدا کرده بود که تصمیم به تعطیلی آن را وارد فاز جدی‌تری کرد. همین آسیب‌پذیری‌ها، منجر به سرعت گرفتن فرایند و جلو افتادن تعطیلی به اندازه چهار ماه شد. از آوریل ۲۰۱۹، حساب‌های کاربری شخصی در گوگل پلاس پاک شدند و سرویس هم تعطیل شد. کمی بعد، کارنتس در فاز بتا رونمایی شد. اپلیکیشن جدید گوگل، اولین محصول آن‌ها با برند کارنتس نیست. شرکت یک اپلیکیشن مجله هم داشت که با همین نام، تا سال ۲۰۱۳ فعال بود. در آن سال، سرویس مذکور به Google Play Newsstand تغییر نام داد که در نهایت هم به Google News تبدیل شد. باید منتظر ماه‌ها و سال‌های آتی و بررسی نرخ استفاده از کارنتس جدید باشیم. شاید این سرویس جدید، بتواند عمر و بازدهی بیشتری نسبت به پلاس برای گوگل به همراه بیاورد.

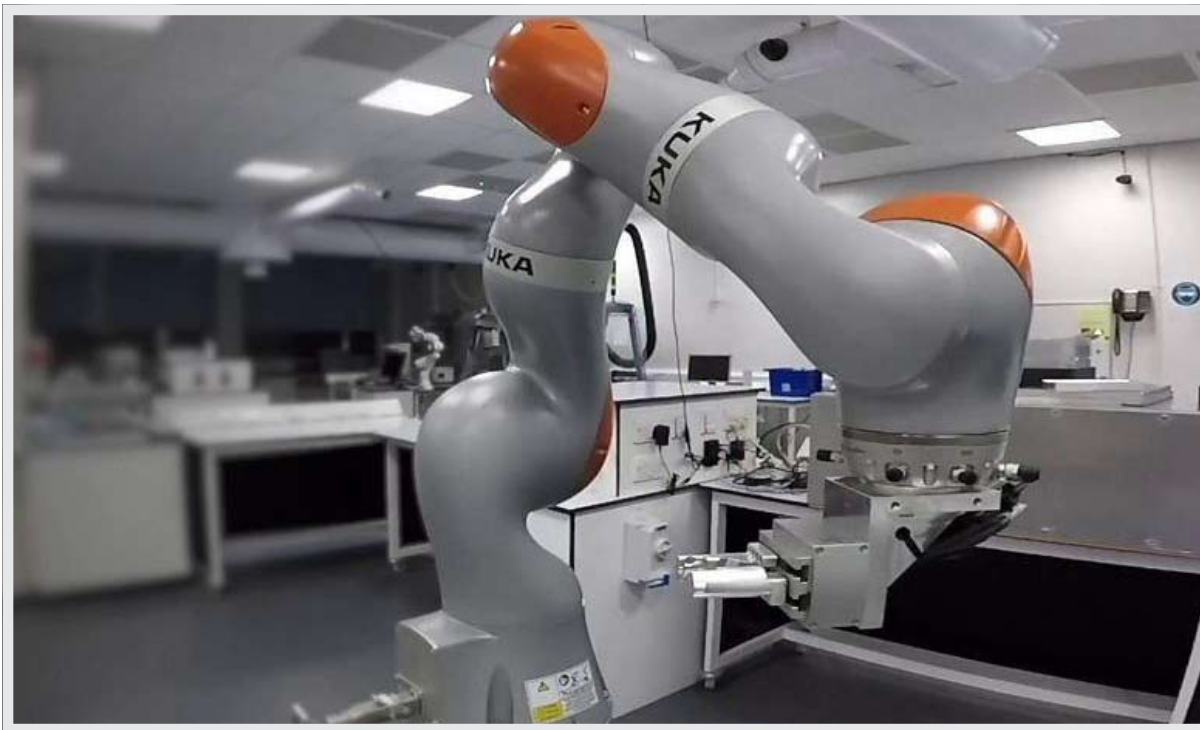
کارنتس با توجه به تمرکزی که روی جامعه کسب‌وکار دارد، به افراد کمک می‌کند که در داخل سازمان‌ها ارتباط بهتری با هم داشته باشند. کاربران می‌توانند در کارنتس پست و مطلب ارسال کنند و درباره محتوای موجود، نظر بدهند. بخشی به نام home stream هم در کارنتس وجود دارد که عملکردی شبیه به فید خبری ارائه می‌کند. مطالب موجود در فید را می‌توان به ترتیب زمانی یا ارتباط با یکدیگر مرتب کرد. گوگل می‌گوید مدیران G Suite در هر سازمان نیز می‌توانند روی گفت‌وگوها و گروه‌ها نظارت و کنترل داشته باشند. در تصاویر زیر، نمایی از محیط کاربری کارنتس را مشاهده می‌کنید. گوگل از سال ۲۰۱۸ برنامه‌های چندمرحله‌ای را برای تعطیلی گوگل پلاس شروع کرد. یکی از دلایل تصمیم اهالی مانتین ویو، تعداد کم کاربران و تعامل ناچیز آن‌ها در پلتفرم بود.

میخ‌آخر هم بر تابوت گوگل پلاس کوبیده شد و اکنون تمامی اپلیکیشن‌های موبایلی سرویس قدیمی گوگل به Currents تغییر نام داده‌اند. پروژه شکست‌خورده شبکه اجتماعی گوگل پلاس، به صورت رسمی به پایان راه رسید و دیگر اثری از آن مشاهده نخواهیم کرد. پس از این‌که حساب‌های کاربری شخصی گوگل پلاس در سال گذشته تعطیل شدند، اهالی مانتین ویو از تغییر کاربری شبکه اجتماعی برای کاربران تجاری خبر دادند. ظاهراً آن‌ها تصمیم دارند تا سرویسی تقریباً مشابه با لینکدین توسعه دهند که به نام Google Currents شناخته می‌شود. گوگل کارنتس اکنون به صورت رسمی در دسترس کاربران قرار دارد و اپلیکیشن‌های اندروید و iOS گوگل پلاس هم با گوگل کارنتس جایگزین شده‌اند. این جایگزینی، آخرین تغییری بود که هرگونه نام و اثر پلاس را از بین برد.

ساخت رباتی که سرعت تحقیقات علمی را افزایش می‌دهد

[۲۵]

ماهنامه داخلی شرکت عقاب افشان

شماره ۶۷ - فروردین ماه ۱۳۹۹

محققان انگلیسی از یک همکار رباتیک رونمایی کرده‌اند که می‌تواند بدون خستگی ۲۴ ساعته در آزمایشگاه کار کند و سرعت تحقیقات علمی را افزایش دهد.

این فناوری که توسط محققان دانشگاه «لیورپول» در انگلیس ابداع شده، قسمتی از چیزی است که «نجم سلطنتی شیمی» انگلیس آن را یک عصر جدید دیجیتالی برای علم عنوان کرده است.

این سازمان اعلام کرده است که استفاده از هوش مصنوعی، رباتیک و محاسبات پیشرفته به عنوان مجموعه از فناوری‌ها برای حفظ تحقیق و توسعه و سرعت تحقیقات در این زمان که محققان اندکی به دلیل رعایت فاصله اجتماعی می‌توانند به آزمایشگاه‌های خود بازگردند، حیاتی است.

این فناوری به محققان اجازه می‌دهد تا در حالی که در قرنطینه به سر می‌برند، به تحقیقات خود در خصوص کشف راه حل‌هایی برای چالش‌های جهانی از جمله ابداع درمان‌هایی برای بیماری کووید-۱۹

ادامه دهند.

این ربات ۱۰۰ هزار پوندی که قابل برنامه ریزی است از نتایج تحقیقات خود می‌آموزد که آزمایش‌های خود را اصلاح کند. همچنین می‌تواند به صورت خودکار کند؛ بنابراین محققان با استفاده از آن می‌توانند از منزل آزمایشات خود را انجام دهند.

به گفته محققان، چنین فناوری می‌تواند سرعت اکتشافات علمی را هزار برابر سریعتر کند. این ربات محقق در حال حاضر سرگرم انجام یک سری آزمایشات برای یافتن کاتالیزوری است که بتواند به واکنشی که در داخل سلول‌های خورشیدی رخ می‌دهد، سرعت ببخشد.

اما به گفته پروفیسور «ندی کوپر» محقق علم مواد که این ربات را در آزمایشگاه خود قرار داده است، از این ربات می‌توان برای مبارزه علیه کووید-۱۹ نیز استفاده کرد. کووید-۱۹ و تغییرات اوضاع اقلیمی جهان از جمله مشکلاتی هستند که به همکاری بین‌المللی نیاز دارد؛ بنابراین دیدگاه ما این

است که باید در سرتاسر جهان ربات‌هایی مانند این ربات داشته باشیم که به یک مغز متمرکز متصل باشند.

وی همچنین اضافه کرد: امروزه در حالی که محققان نیز باید زمان حضور خود را در آزمایشگاه محدود و فاصله اجتماعی را از یکدیگر رعایت کنند، این ربات می‌تواند کارهای آنها را انجام دهد. این ربات خسته نمی‌شود، ۲۴ ساعته کار می‌کند و به تعطیلات نیاز ندارد.

کوپر در یادداشت جدی‌تری عنوان کرد که این ربات به سرعت انجام تحقیقات شدت می‌بخشد و به راحتی می‌تواند هزاران نمونه را مورد آزمایش قرار دهد؛ بنابراین وقت محققان را برای تمرکز بر ابداع نوآوری‌ها و راه حل‌های جدید آزاد می‌کند.

این محقق با اشاره به ربات‌هایی که برای انجام تحقیقات در فضا طراحی شده‌اند، گفت: ماشین‌هایی مانند این ربات نیز می‌توانند آزمایش‌های خطرناکی - مانند استفاده از مواد شیمیایی سمی تر - انجام دهد.

اسکای

علم و فناوری

گوشه‌نگاری

فرهنگ و هنر

سلامت

ورزش

News

هوش مصنوعی و ربات‌ها در خدمت مهار کرونا

مصنوعی در دانشگاه صنعتی شریف درباره ویژگی‌های این سامانه هوشمند توضیح داد: برای تشخیص بیماری کرونا راه‌های مختلفی در جهان مورد بررسی قرار گرفته است و از آنها استفاده می‌شود.

اما مهمترین و کم خطاترین روش برای تشخیص بیماری استفاده از سی تی اسکن قفسه سینه بیمار است. سامانه تشخیص پونومی کووید ۱۹ با یک کار تیمی در دانشگاه‌های مختلف در عرض یک ماه طراحی شد که ضریب خطای آن نسبت به دو نمونه مشابهی که در چین و استنفورد طراحی شده بسیار پایین‌تر است. گستره استفاده از این نرم‌افزار به صورت آنلاین هم برای تمام جهان قابل استفاده است.

وی افزود: ما برای طراحی و ارزیابی این سیستم از سه دسته تصویر استفاده کرده‌ایم، تصویر قفسه سینه افراد سالم، افراد مبتلا به کووید ۱۹ و افرادی که بیمار بوده‌اند اما کووید ۱۹ نداشتند. ما این تصاویر را پیش پردازش

نیاز به دقت خستگی‌ناپذیری مانند هوش مصنوعی بود تا به کمک بیماران بیاید.

نخستین و موثرترین کاربرد هوش مصنوعی در مبارزه با بیماری کرونا استفاده از آن برای تشخیص بیماری بود؛ یکی از اصلی‌ترین روش‌های تشخیص بیماری کرونا استفاده از عکس ریه افراد مشکوک به کرونا است و بررسی المان‌های وجود ویروس که نیاز به تجزیه و تحلیل متخصصان دارد.

این تجزیه و تحلیل وقتی تنها به عهده عامل انسانی باشد امکان خطا در آن هم زیاد می‌شود اما هوش مصنوعی امکان بررسی با دقت بالاتر و امکان خطای کمتر دارد.

ایران هم از استفاده از هوش مصنوعی بی‌نصیب نبوده و سامانه آنلاینی برای ارائه خدمات هوش مصنوعی در راستای بررسی عکس ریه بیماران و تشخیص کرونا در آنها راه‌اندازی کرد که علاوه بر ایران به کشورهای دیگر هم ارائه خدمات می‌کرد.

حمیدرضا ربیعی، استاد تمام هوش

لزوم وجود ربات‌ها و هوش‌های مصنوعی زمانی بهتر درک شد که جهان با شیوع ویروس‌های همه‌گیری مانند کرونا مواجه شد.

ماهیت وجودی ربات‌ها در جهان از زمانی تعریف پیدا کرد که بشر به فقدان امکان برخی اعمال فیزیکی توسط جسم خود پی‌برد و هوش مصنوعی هم از زمانی رونق پیدا کرد که حواس بشر نیاز به پردازش دقیق‌تر اطلاعات داشت.

اما لزوم حضور ربات‌ها و هوش مصنوعی بیشتر در بحران‌هایی مانند کرونا معنا پیدا کرد؛ زمانی که ارتباط انسان با انسان به دلیل شدت انتقال ویروس باید به حداقل ممکن می‌رسید این ربات‌ها بودند که برای ارائه خدمات به کادر درمانی مراکز خدماتی ورود کردند.

همچنین با توجه به فراوانی شمار مبتلایان به ویروس و فقدان نیروی کار لازم در برخی کشورها برای پردازش و تشخیص بیماری

سرعت عمل ربات‌های ضد عفونی کننده با اشعه فرا بنفش بسیار بالا بوده و در عرض تنها چند دقیقه می‌تواند اقدام به ضد عفونی کردن محیط کند.

آخرین نمونه این رباتها توسط شرکت "بلو اوشن رباتیکس" (Blue Ocean Robotics) ساخته شد که می‌تواند در عرض دو ساعت حدود ۱۰ اتاق بیمارستان را به طور کامل ضد عفونی کند. این ربات با عنوان "یو.دی" (UVD) که به "ربات باکتری کش" معروف است می‌تواند با پوشش ۳۶۰ درجه ۹۹٫۹ درصد باکتری‌ها را از بین ببرد.

خدماتی آمدند تا به واسطه آنها بتوان ارتباط فرد مبتلا با انسان‌های دیگر را به حداقل ممکن رساند.

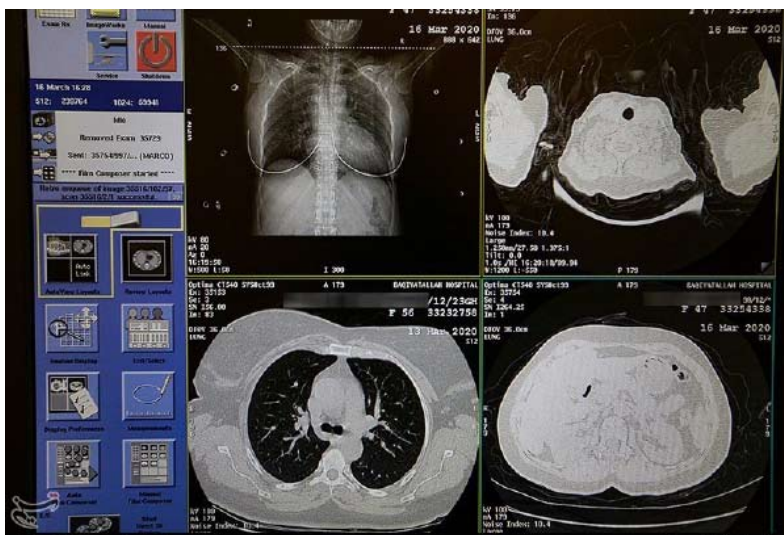
یکی از اصلی‌ترین کاربردهای ربات‌ها ارائه خدمات بیمارستانی بود؛ برخی از این ربات‌ها با نصب آی‌پد امکان معاینات اولیه بیماران کرونایی را بدون حضور دکتر فراهم می‌کردند و برخی دیگر با اشعه فرا بنفش اقدام به ضد عفونی کردن مناطق پر خطر می‌کردند. اشعه فرابنفش می‌تواند برای انسان مضر باشد اما با قدرت زیادی اقدام به ضد عفونی کردن محیط می‌کند به همین دلیل استفاده از ربات برای این کار بسیار بهتر است.

و سپس نرم‌الایز کردیم. توانایی دیگری که این سامانه دارد اندازه‌گیری حجم ناحیه عفونی است که می‌تواند توسط مراکز درمانی مورد استفاده قرار بگیرد. این مراکز درمانی می‌توانند به صورت آنلاین تصاویر سی تی اسکن را برای ما سیستم ارسال کنند و نتیجه آن را با دقت بسیار بالایی دریافت کنند و یا حتی قابلیت نصب این نرم‌افزار در مراکز درمانی وجود دارد.

استفاده کشورهای خارجی از خدمات هوش مصنوعی ایران

این استاد دانشگاه در مورد مواد مورد استفاده این سامانه تصریح کرد: گاهی به دلیل حجم مراجعات بیماران مبتلا به کووید ۱۹ دقت رادیولوژیست‌های ما پایین می‌آید و از طرف دیگر تغییرات حجم عفونی با چشم چندان قابل تشخیص نیست این سامانه اطلاعات لازم را در اختیار پزشک قرار می‌دهد. از طرف دیگر متأسفانه هنوز نقاطی از کشور وجود دارد که دسترسی به رادیولوژیست در آنها مشکل بوده و یا اصلاً وجود ندارد که در این شرایط هم سامانه به صورت آنلاین می‌تواند به بیماران خدمت رسانی کند. کشورهای دیگری شامل نیجریه، غنا، رومانی، کانادا، آلمان و ایتالیا نیز از این خدمات استفاده کرده‌اند.

اما در این ایام ربات‌ها هم کاربردهای فراوانی پیدا کردند و به کمک کادر درمانی و نهادهای

پازل

ساده

1		6	8					
	4	3		9	1		5	8
5		9			3	4	1	2
	7	8	1		6			3
	1							8
3	9			8	7	1		
	5	4	7					3
2		1		6	8	5		
	6			3	4	2		

خیلی ساده

				8	5	7	2		9
				9	4	2	6		
4		2		3		5	8	7	
7	4	1				8	9	6	
	2	8		6	5	1	7		
	6		7	1		4			8
1	3	9	2	8	4	7	5	6	
	8	5	6		1	3			4
				5			8		2

متوسط

				3					
						7	4	3	
	3	7	6						2
					3	4			6
7				5		9	3		
		2	9			1			
9			8		5	6			
6	7					2	8		
2	8			6		3			

سخت

		1						2	
		4		1					8
			4						1
						4			
		6	1	8					
		7	6				8		
			5						
			8						3
			2		7				8

گردشگری

کارخانه

[۲۹]

ماهنامه داخلی شرکت عقاب افشان

شماره ۶۷ - فروردین ماه ۱۳۹۹

- اسکاتیا
- علم و فناوری
- گردشگری**
- فرهنگ و هنر
- سلامت
- ورزش
- News

آب‌تنی در داغ‌ترین آب معدنی جهان!

سرمایه‌گذاری‌ها در مناطق نیر، سرعین، مشگین‌شهر و گیوی با هدف توسعه گردشگری و رونق اشتغال با حمایت دولت صورت گرفته است؛ این را سیدتوحید رائی‌نظامی، نماینده مجری طرح‌های توسعه آب‌های معدنی شرکت آب منطقه‌ای اردبیل پیش از این گفته و یادآور شده است ۷۵ دهنه آبگرم و ۳۵ دهنه آب سرد در استان اردبیل وجود دارد که سالانه پذیرای هزاران گردشگر تابستانی و زمستانی است.

استان اردبیل آب گرم با ویژگی‌های متفاوتی دارد اما منطقه آب گرم «گاومیش‌گلی» سرعین با بیشترین دبی آب، قینرجه مشگین‌شهر با بالاترین دما و قوتورسویی مشگین‌شهر از اصیل‌ترین آبگرم‌های شناخته شده در دنیا محسوب می‌شوند.

و یا چشمه قوتورسویی یکی از مشهورترین چشمه‌های استان اردبیل واقع در شهرستان مشگین‌شهر و دامنه سرسبز سبلان است

اردبیل استان اردبیل و دامنه سبلان‌اش به داشتن چشمه‌های آبگرم در ایران شهرت داشته و همه روزه مسافران و گردشگران داخلی و خارجی بسیاری برای بهره‌مندی از خواص درمانی این چشمه‌ها و چشم اندازه‌های طبیعت اطراف آنها به این استان سفر می‌کنند.

مشگین‌شهر یکی از شهرهای استان اردبیل است که چشمه‌های متعددی در آن وجود داشته و مجتمع‌های مدرنی در سال‌های اخیر در آن احداث شده است.

آب‌های گرم معدنی از جمله پدیده‌های جذاب گردشگری و درمانی است که همواره مورد توجه همگان قرار گرفته که از این نظر استان اردبیل، بیش از ۶۰ دهنه چشمه آبگرم را در خود جای داده است.

بیش از ۱۱۰ دهنه آب‌های معدنی گرم و سرد در استان اردبیل وجود دارد که بخش خصوصی در محدوده ۲۲ منطقه آبگرم سرمایه‌گذاری کرده است و این

آب گرم دودو؛ مفید برای بیماری‌های

عصبی

همچنین آب گرم «دودو» در قسمت شرقی آب گرم «قینرجه» و مابین سه آب گرم «قینرجه»، «ایلاندو» و «موئیل» سویی واقع شده است. این چشمه دارای خاصیتی شبیه ایلاندو است و درجه حرارت آب به مراتب بالاتر از ایلاندو دارد. این آب بر بالای دره عمیقی قرار گرفته است که در ته دره رودخانه خیاو چای در جریان است. آب این چشمه نیز برای بیماری‌های عصبی مفید و دارای خاصیت آرام بخشی است.

چشمه آبگرم موئیل در حدود ۱۲ کیلومتری جنوب مشگین شهر با بیش از هشت دهانه در ارتفاع ۲۳۰۰ متری و درجه اسیدی حدود پنج و درجه حرارتی حدود ۴۵ برای امراض عصبی مفید است. چشمه ملک سویی نیز یکی از آبهای گرم معدنی است که در ۱۵ کیلومتری جنوب مشگین شهر در کنار آبشار زیبای گور گور و چشمه آق سو قرار دارد و درجه حرارت آن ۴۵ درجه محاسبه شده است.

«قینرجه»، گرم‌ترین آب در ایران است

قینرجه نیز یکی از چشمه‌های آب گرم کم نظیر مشگین شهر با ۸۶ درجه سانتی‌گراد دما و در ارتفاع ۱۹۹۰ متر از سطح دریا قرار دارد که مشابه آن در دنیا کمتر است. این آبگرم با آبدهی ۹ لیتر در ثانیه در ردیف آب‌های کلروره، هیپوتونیک گازدار و خیلی گرم بوده و علاوه بر اینکه در بین آبگرم‌های استان اردبیل ویژگی‌های منحصر به فردی از آن خود کرده، در بین آبگرم‌های شناخته شده کشور نیز در رتبه گرم‌ترین آبگرم قرار گرفته است.

قینرجه با وجود بی‌بو و بی‌رنگ بودن از دیرباز جزو آب‌های معدنی با خواص درمانی شناخته شده است و برای درمان انواع امراض مورد استفاده قرار می‌گیرد. چشمه آبگرم قینرجه با دمای ۸۶ درجه داغ‌ترین چشمه معدنی جهان است و در سال‌های نه چندان دور اولین مجتمع آبدرمانی توسط دولت در این منطقه احداث شده است.

که در ۲۵ کیلومتری جنوب لاهرود و ۴۸ کیلومتری جنوب مشگین شهر واقع شده است.

آب قوتورسویی در ردیف آب‌های معدنی سولفات کلسیک سدیک و گوگرد خیلی گرم است که آثار اسید سولفوریک آزاد دارد. آبگرم قوتورسویی به علت داشتن گوگرد خالص خاصیت درمانی ویژه‌ای برای از بین بردن امراض مختلف پوستی دارد. دمای چشمه آن ۴۲ درجه سانتی‌گراد و دبی آن ۱۳ لیتر در ثانیه است و البته همیشه توصیه کرده‌اند به علت وجود گوگرد زیاد در آب قوتورسویی از استنشاق مستقیم گاز آن خودداری شود.

به علت شهرت بسیار بالای قوتورسویی در درمان برخی امراض، از سال‌های بسیار دور، این آبگرم همه ساله و در اکثر فصول سال بویژه تابستان میزبان علاقه‌مندان زیادی از سراسر ایران و حتی جهان است. قوتورسویی در ۲۴ کیلومتری شهر لاهرود و در ۴۹ کیلومتری مشگین شهر واقع شده است.

چشم‌انتظار مرمت خانه نیما

اهالی محله دز اشیب در خیابان رضانی می‌گویند مدت‌هاست کسی برای مرمت به خانه «نیما» رفت و آمد نمی‌کند؛ این خانه فقط دو نگهبان دارد که تنها کار حفاظتی‌شان از خانه، شستن ماشین است. خانه نیما یوشیچ - پدر شعر نو فارسی - در طول دو سه سال گذشته در دسرها و حاشیه‌های مختلفی را به دوش کشیده؛ از بحث خروج از ثبت خانه گرفته تا مالکی که می‌خواست آن را تخریب کند و در نهایت فکر ایجاد سفره‌خانه به سرش افتاد تا خرید خانه توسط سازمان زیباسازی و قول‌هایی که برای مرمت و احیای آن مطرح شدند. از چند ماه قبل و با تحویل گرفتن خانه نیما توسط سازمان زیباسازی، برزین ضرغامی - مدیرعامل این سازمان - اعلام کرد که «پس از خرید خانه نیما، این فضای تاریخی تحویل ما بوده و در اولین فرصت مرمت را آغاز می‌کنیم. این مرمت باید متناسب با کارکرد آتی خانه نیما یوشیچ باشد. متناسب با هویت و پیشینه خانه در منطقه یک، باید کاربری این خانه تعریف شود. اما افتتاح رسمی همزمان با روز تولد این شاعر خواهد بود.

نظر می‌رسد طرح مرمت و ساماندهی خانه نیما متوقف شده است. با این وجود، فعالان میراث فرهنگی و نیماپژوهان همچنان خواهان توجه ویژه به این بنای تاریخی هستند.

سقف حیاط خانه در حال آوار شدن است

محمد عظیمی - نیماپژوه و نماینده انجمن‌های دوستداران میراث فرهنگی مازندران - که درباره خانه نیما و وضعیت مرمت آن با مردم خیابان رضانی، کوچه رهبر در محله دزاشیب صحبت کرده، به ایسنا می‌گوید: به چشم خود دیدم که بخشی از سقف ایوان خانه احتمال ریزش دارد. مردم محلی نیز می‌گویند مدت‌هاست کسی برای مرمت به خانه «نیما» رفت و آمد نمی‌کند؛ این خانه فقط دو نگهبان دارد که تنها کار حفاظتی‌شان از خانه، شستن ماشین است.

او با بیان تاریخچه‌ای از وضعیت خانه نیما در طول سال‌های گذشته، بیان می‌کند: خبر خرید خانه نیما توسط سازمان زیباسازی شهرداری تهران در خردادماه سال ۹۸ نوید مسرت‌بخش و بارقه‌امیدی بود تا پس از کش و قوس‌های فراوان و دلهره هنرمندان و دوستداران نیما از تخریب خانه، بالاخره با وعده تبدیل شدن به موزه شعر نوین ایران در کنار خانه جلال آل احمد و سیمین دانشور فرصتی باشد تا محوری جدید از موزه و گردشگری شعر و ادبیات معاصر در تهران باز شود.

طرح بهره‌برداری به زودی نهایی خواهد شد و خانه نیما یوشیچ همزمان با روز میلاد این شاعر یعنی ۲۱ آبان رسماً افتتاح می‌شود» چند روز بعد یعنی یکم آبان سال گذشته، مدیرعامل سازمان زیباسازی شهر تهران به ایسنا گفت: «به دلیل تداخلی که در انجام برخی کارها داشتیم، نتوانستیم در نیمه نخست امسال اقدامات مورد نیاز برای ساماندهی و تجهیز خانه نیما یوشیچ را به نتیجه برسانیم. تا کنون سعی کرده‌ایم فضای نامن را از خانه دور کنیم و برخی اقدامات اولیه و اضطراری دیگر انجام شده‌اند. از سوی دیگر هرچند ساماندهی و مرمت خانه تا کنون انجام نشده است، اما در صحبت با مشاوران طرح، اقداماتی در دست انجام است و کاربری آن نیز حتماً مرتبط با همان حوزه شعر و ادب و تخصص نیما خواهد بود.

طرح خانه تهیه شده، اما هنوز نهایی نشده است، محتوای اولیه طرح تهیه شده و تیم‌های مشاور روی آن کار می‌کنند تا بحث‌های محتوایی نیز آماده باشد. از سوی دیگر حفظ ساختار خانه و لزوم مقاوم‌سازی این بنای تاریخی از دیگر دلایل عقب افتادن انجام کارها برای ساماندهی و افتتاح خانه بود. تلاش می‌کنیم خانه نیما را با کاربری فرهنگی مناسب تا پایان سال آماده کنیم.» پس از این اظهارنظرها نیز یکی دو رسانه در گزارش‌هایی که منتشر کردند از روند مرمت خانه نیما حرف زدند، اما در شرایط کنونی به

شهری در همه فضاهای عمومی شهر تهران و مساعدت و مشارکت در زیباسازی و ایمنی فضاهای فرهنگی، بافت‌ها و آثار تاریخی است، باید با تهیه و تدوین دستورالعمل و همکاری دیگر دستگاه‌های مسئول به‌ویژه وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بر اساس قوانین و مقررات موضوعه برای گرفتن راهکارهای اجرایی مناسب و حفظ و نگهداری، ایمن‌سازی، مرمت، بازسازی و بهسازی مراکز تاریخی، مذهبی و فرهنگی شهر تهران کمک کند.

لازم به ذکر است که پیش از این و در خرداد ماه سال گذشته دبیر کمیته پیگیری خانه‌های تاریخی تهران، از خریداری کامل خانه نیما یوشیج توسط سازمان زیباسازی شهری تهران خبر داد؛ تا رسماً نیما و خانه‌اش بعد از ۱۹ سال بلاتکلیفی و دربه‌دری سامان یابند.

سجاد عسگری سال گذشته اعلام کرد: مدیرعامل سازمان زیباسازی شهر تهران دوشنبه ۱۳ خرداد از خرید کامل خانه نیما یوشیج به صورت رسمی خبر داده بود که «با توجه به صدور دستور خرید خانه نیما یوشیج توسط شهردار تهران و پس از انجام اقدامات کارشناسی و مذاکره با مالک خانه، سازمان زیباسازی شهر تهران به صورت رسمی این خانه را خریداری کرد و سند آن به نام شهرداری تهران ثبت شد.» او مبلغ خرید این خانه را به نقل از سید حمید موسوی - شهردار منطقه یک تهران - مبلغ ۱۳ و نیم میلیارد تومان اعلام کرد.

پیش از این، در ۲۱ فروردین فروردین ماه، قرارداد خرید خانه نیما پس از ۱۹ سال بین شهرداری و مالک امضا و پس از آن امور مربوط به اجرا مفاد قرارداد تا حصول نتیجه پیگیری شد تا بر اساس قول داده شده به شهروندان اکنون سند مالکیت خانه نیما به نام شهرداری تهران شده است.

خبر خرید خانه نیما توسط سازمان زیباسازی شهرداری تهران در خردادماه سال ۹۸ نوید مسرت‌بخش و بارقه‌امیدی بود تا پس از کش و قوس‌های فراوان و دلپره هنرمندان و دوستداران نیما از تخریب خانه، بالاخره با وعده تبدیل شدن به موزه شعر نوین ایران در کنار خانه جلال آل احمد و سیمین دانشور فرصتی باشد تا محوری جدید از موزه و گردشگری شعر و ادبیات معاصر در تهران باز شود.

عظیمی با اشاره به صحبت‌هایی که در چند نوبت برزین ضرغامی - مدیرعامل سازمان زیباسازی شهرداری تهران - برای روند مرمت این خانه تاریخی مطرح کرده بود، می‌افزاید: طبق صحبت‌ها نخست قرار بود افتتاح این خانه ۲۱ آبان سال گذشته و همزمان با روز تولد نیما باشد که متأسفانه عملی نشد. بار دیگر ۱۷ اردیبهشت امسال این مقام مسئول اعلام کرد که «امیدوارم بتوانیم بر اساس برنامه‌ریزی انجام‌شده تا سه ماه آینده کار مرمت و بازسازی خانه نیما یوشیج را تمام کنیم.»

او با بیان این‌که مناسبت خاصی در مرداد برای افتتاح این خانه و آثار نیما وجود ندارد، اظهار می‌کند: از یک سو در حالی به استقبال ماه تیر می‌رویم که در این خانه هیچ نشانه‌ای از مرمت و تجهیز دیده نمی‌شود و تنها به حضور نگهبان بسنده شده است و از سوی دیگر تنها اقدام نمایان در این خانه ایجاد داربست و پوشش پارچه‌ای بوده تا شرایط را برای مرمت بنا و ترمیم شیروانی آماده کند، اما آخرین بازدید و رصد فعالیت سازمان زیباسازی حاکی از آن است که ظاهراً بخشی از بنا هم دچار ریزش و ویرانی شده و هیچ‌گونه تحرکی در آماده‌سازی ساختمان مشاهده نمی‌شود.

عظیمی به این نکته اشاره می‌کند که مشخص نیست چرا با اعلام چندباره افتتاح این خانه، پیگیر بازسازی و تجهیز موزه نیستند و با وجود اعلام زمان بازگشایی خانه نیما، عملیات ابتدایی و ضروری آن متوقف شده است. او می‌گوید: از شهردار و اعضای شورای شهر تهران که اکثراً از فرهیختگان و حامیان میراث فرهنگی بوده و توجه ویژه‌ای به خانه‌های تاریخی دارند، درخواست می‌کنیم تا با توجه به طرح اعلام‌شده موجود در سازمان زیباسازی و آمادگی همکاری برای راهاندازی موزه نیما که می‌توانست در وعده قبلی به نتیجه برسد، علت توقف مرمت این بنا را پیگیری کنند.

او ادامه می‌دهد: بی‌تردید بر اساس نقش سازمان زیباسازی که برنامه‌ریزی، مدیریت، توسعه، اجرا و نظارت بر فعالیت‌های هنری

دستاری از نقوش تاریخ و فرهنگ

لرستان گلونی (به فارسی گلبندی) به گونه‌ای سربند و روسری زنان لر، لک و کرد گفته می‌شود.

این روسری حدود ۳۰۰۰ سال قدمت دارد و ریشه آن به زنان کاسیت (اجداد قوم لر) می‌رسد و در زبان فارسی به صورت گلبندی تلفظ می‌شود که برگرفته از واژه گل‌بندن، نوعی پارچه هندی ابریشمی و لطیف است.

سعید شادابی در کتاب خود به نام فرهنگ مردم لرستان در بخش مربوط به لباس عروس و پوشش زنان عشایر به سرورن (Sarvan) اشاره کرده که همان حجاب و پوشش موهای سر و گیسوان عروس به وسیله چارقد‌های ظریف و نازک گلدار ابریشمی در رنگ‌های مختلف است.

این پوشش به نحو خاصی است زیرا سر عروس را با چند تخته از این چارقد‌ها می‌پوشانند و دنباله آنها را از پشت سر آویزان می‌کنند. همان‌جا توضیح داده شده که گلونی همان سرورن‌های رنگی هستند و چارقد‌های ساده و بزرگتر که حاشیه‌های رنگی دارد و ریشه دار هستند کت (Kat) نام دارد.

کلاه نمادی می‌پیچند. کت و گلونی به همراه شال و ستره از لباس‌های سنتی و محلی لرستان است. در کتاب لرها هم، به «جوه» یا «جوما» اشاره شده است و گفته شده که زنان لر، جامه‌ای بلند می‌پوشند به نام جوه یا جوما که روی آن پیراهنی چاک‌دار و چین‌دار قرار می‌گیرد. آنان سربندی دستار مانند دارند که موها را با آن می‌پوشانند. پوشاک زنان لر شاد و روشن است و با مهره‌های شیشه‌ای، سکه‌ها و منجوق‌ها تزئین می‌شود.

سعید شادابی همچنین در کتاب خود به نام فرهنگ مردم لرستان در بخش مربوط به لباس عروس و پوشش زنان عشایر به سرورن (Sarvan) اشاره کرده است که همان حجاب و پوشش موهای سر و گیسوان عروس به وسیله چارقد‌های ظریف و نازک گلدار ابریشمی در رنگ‌های مختلف است. این پوشش به نحو خاصی است زیرا سر عروس را با چند تخته از این چارقد‌ها می‌پوشانند و دنباله آنها را از پشت سر آویزان می‌کنند. همان‌جا توضیح داده شده است که گلونی همان سرورن‌های رنگی هستند و چارقد‌های ساده و

در ویکی‌پدیا هم آمده که: در زبان لکی، گلونی به گونه‌ای از سربند یا روسری چهار گوش که معمولاً از جنس ابریشم با نقش‌های سنتی است گفته می‌شود. این پوشش، بخشی از پوشاک مردم لک و لر است که زنان لک و لر به طرز خاصی به سر می‌کنند، و دختران نسل جدید از نوع کوچک آن به عنوان روسری استفاده می‌کنند. این روسری یکی از سوغات‌های لرستان است. این سربند در گذشته در لباس مردان هم به کار می‌رفت و به‌طور کلی سربند و دستار از زمان مادها و هخامنشیان در لباس مردان و زنان منطقه ایران استفاده می‌شد. گلونی (Golvani) نوعی سربند است که از واژه «گلبندی» با تبدیل حرف «ب» به «و» و حذف حرف «د» گرفته شده است و به نوعی پارچه ابریشمی رنگین اطلاق می‌شود. علیمردان عسکری عالم در کتاب «ادبیات شفاهی قوم لر»، گلونی را دستمال بزرگ ابریشمی و رنگارنگی می‌داند که ویژه سربند زنان جوان و دختران لرستانی است. گاهی مردان هم از آن به عنوان سربند استفاده می‌کنند و آن را دور

گلونی جمع‌تر و کوتاه‌تر از زنان روستایی پوشیده می‌شود. نکته جالب توجه دیگر این است که بستن همین گلونی در بین طوایف مختلف لرستان فرق می‌کند مثل سربند زنان شهرستان دلفان که نسبت به بقیه بزرگ‌تر بسته می‌شود.

گلونی، صنایع دستی لرستان از دیر باز تا کنون

قوم لر گلونی‌ها را خودشان درست می‌کردند، نقوش هندسی می‌زدند و برای رنگ آن از رنگ‌های طبیعی استفاده می‌کردند. این گلونی سربند زیبای زنان لر به جامانده از هنر دست قومی است که خود تار و پودش را به هم بافته، نقش زده و رنگارنگ کرده‌اند.

به مرور زمان در بین لرها واژه گلونی نه فقط برای پارچه‌های زعفرانی، بلکه برای تمام سربندهای رنگی (غیر سیاه) به کار رفت.

نگاهی به گلونی در بستر تاریخ

این سربند در گذشته در لباس مردان هم به کار می‌رفت و به‌طور کلی گفته می‌شود که سربند و دستار «پوششی با سه هزار سال قدمت» است و از زمان مادها و هخامنشیان در لباس مردان و زنان ایران زمین استفاده می‌شد. گلونی، سرپوش لری با ویژگی‌های خاص در مراسم شادی با رنگ‌های شاد و از پشت سر بلندتر اما در مراسم عزاداری کوتاه، جمع‌تر و رنگ آن تیره‌تر بود. در نوع شهری

بزرگ‌تر که حاشیه‌های رنگی دارد و ریشه دار هستند کت (Kat) نام دارد.

در گزارش مردم‌نگاری شهرستان الشتر آمده است که زنان مسن گلونی‌های سیاه به سر می‌کردند و زنان جوان رنگ‌های سبزی، قرمز، نارنجی، آبی و ... را به سر می‌بستند. رشیدی مفرد در گزارش مردم‌نگاری دورود در بخش سرپوش زنان به «چار گلونی» اشاره می‌کند و می‌نویسد که چار گلونی عبارت است از چهار عدد روسری ابریشمی چهار گوش به ضلع تقریبی ۱ و نیم متر و با رنگ زمینه مشکی و حاشیه‌های قرمز، آبی و سبز که زنان مسن و جا افتاده آنها را به هم دوخته و روی سر می‌بستند. لازم است ذکر شود که به شکل کلی بستن سرپوش‌های فوق بر روی سر، سررون sarvan یا ساوه sâwa می‌گویند.

گلونی سربندی برای مردان و زنان

همانگونه که گفته شد، گلونی را بیشتر زنان لر و لک در هنگام مراسم شادی استفاده می‌کنند. اما از دوره قاجار به بعد مردان نیز شروع به استفاده از آن کردند. مردان گلونی را دور «شو کلاه» یا همان کلاه لری مرسوم در منطقه لرستان می‌بستند و به گاه مهمانی یا جنگ، به منظور تزیین یا نگهدارنده کلاه از آن استفاده می‌کرده‌اند. زنان لر در زمان گذشته کت و گلونی را با هم می‌پوشیدند به طوری که «کت» را جدا زیر گلونی می‌بستند تا موهای سر به خوبی پوشیده و مهار شوند.

ریشه کلمه گلونی

گلونی نوعی سربند است که از واژه «گلبنندی» با تبدیل حرف «ب» به «و» و حذف حرف «د» گرفته شده است و به نوعی پارچه ابریشمی رنگین اطلاق می‌شود. در گذشته نوعی پارچه ابریشمی هندی به اسم «گل بدن» که سطح روی آن متشکل از فقط دو رنگ (مثلاً زعفرانی و سیاه) بوده، از هندوستان به ایران وارد می‌شده است. واژه گلبن در فارسی به صورت گلبنندی و در زبان لکی و لری به صورت گلونی درآمد.

نخستین قبرستان مسلمانان ایران

مردم محلی آن را نخستین قبرستان مسلمانان ایران می‌دانند، اما سندی برای ادعایشان ندارند. شاید تنها سندشان تاریخ حک شده روی سنگ قبرهاست، شاید هم نقل‌هایی که سینه به سینه به امروز رسیده‌اند؛ هر چند تاریخ برخی سنگ قبرها به سده‌های قبل برمی‌گردد و برخی حتی همین چند روز قبل در روستای سفید چاه کلوگاه، در ناحیه شرقی مازندران.

علت نامگذاری آن به قبرستان «سفید» را به دلیل آهک موجود در خاک این قبرستان می‌دانند که چون آهک بسیار بالایی دارد و رنگ خاک آن به سفیدی می‌زند، باعث می‌شود تا در فاسد شدن اجساد دفن شده در این قبرستان، تأخیر باشد. از دیگر ویژگی‌های این قبرستان را وجود سنگ قبرهای ایستاده در بخش تاریخی و قدیمی آن می‌دانند که هر کدام از این سنگ قبرها با توجه به قدمت، فرهنگ زمان و شغل و شخصیت فردی که در آن جایگاه دفن شده با نقوشی خاص حکاکی و تزیین شده‌اند.

رامین نوری - فعال گردشگری و میراث فرهنگی - که پنج‌شنبه ۱۲ تیر - از این قبرستان تاریخی دیدن کرده، در گفت‌وگو با ایسنا درباره وضعیت این محوطه تاریخی می‌گوید: این قبرستان در کنار بقعه سه امامزاده «ابراهیم»، «منصور» و «عبدالرحمن» از دوره تیموری قرار گرفته است. او به صحبت‌های بومی‌ها و محلی‌های منطقه اشاره می‌کند که می‌گویند «از گذشته بسیاری از مردم از نقاط مختلف برای دفن مردگان خود به این منطقه می‌آمدند تا مردگان خود را در این قبرستان دفن کنند» و ادامه می‌دهد: احتمالاً در اوایل اسلام به دلیل مشکلاتی که در طبرستان وجود داشته، مردم تمایل داشته‌اند تا مردگان خود را در این منطقه دفن کنند، با این وجود هیچ کدام از مردم نسبت به ادعایی که این قبرستان را نخستین قبرستان مسلمانان ایران می‌دانند، هیچ

به نظر می‌رسد دیگر تفاوتی در ویژگی‌های یک قبرستان قدیمی نباشد، چه قبرستان امامزاده عبدالله در شهر ری باشد، چه باغ توتی، یا قبرستان خالدنبی در گلستان، سنگ‌قبرها همان سنگ قبرهاست و در همه جا مردگان را دفن می‌کنند، دیگر کار از قدمت و ویژگی‌هایی که یک قبرستان را از دیگر مکان‌های عمومی شهر جدا می‌کند، گذشته است. یک جا را به آتش می‌کشند، قبرهای قبرستان دیگر را در طرح ساماندهی می‌شکنند و سنگ‌ها را با مرم‌های صاف و یک دست عوض می‌کنند و در قبرستان دیگر بدون هیچ توجهی و در هر نقطه خالی مرده دفن می‌کنند، می‌خواهد همسایه‌اش ۵۰۰ ساله باشد یا ۱۰۰ ساله فرقی ندارد.

قبرستان سفیدچاه در روستایی به همین نام را می‌توان احتمالاً از قدیمی‌ترین قبرستان‌های قدیمی و تاریخی مسلمانان در استان مازندران دانست که حالا مردم‌اش آن را نخستین قبرستان مسلمانان ایران هم می‌نامند، ادعایی که منطق تاریخی ندارد اما حتی آن‌ها معتقد بوده‌اند که اجساد دفن شده در این قبرستان، هرگز نمی‌پوسند و هیچ آسیبی به آنها وارد نمی‌شود. مردم منطقه شاید هم مسافرانی که به این قبرستان رفته‌اند، هر کدام صفت‌های ویژه‌ای برای این قبرستان به کار می‌برند، یکی آن را گورستانی می‌نامد که «سنگ‌های آن حرف می‌زنند» و دیگری آن را مکانی اسرار آمیز می‌خواند و حتی

سنبلیک روی سنگ قبرها حک شده‌اند و ادامه می‌دهد: این قبرستان وسعت زیادی دارد و شاید به همین دلیل هنوز در آن مردگان را دفن می‌کنند، در حالی که به نظر می‌رسد نیاز است تا برای نشان دادن دقیق موقعیت قبرهای تاریخی و قبرهای جدیدتر فاصله یا نشانه‌ای گذاشته شود، در کنار یک سنگ قبری سنگ قبری دو طبقه قرار دارد که تاریخ دفن مردگان آن به سال هم نمی‌رسد.

از یک سو میراث فرهنگی قبرستان را سال ۱۳۸۱ در فهرست آثار ملی کشور ثبت کرده است، اما از سوی دیگر به نظر می‌رسد هنوز هیچ اقدامی برای ساماندهی این قبرستان و دست‌کم ایجاد یک فاصله یا مانعی برای دفن مردگان تازه در گذشته در بخش قدیمی قبرستان انجام نشده باشد، آن هم اگر اسناد بتوانند ثابت کنند این قبرستان قطعاً نخستین قبرستان مسلمانان ایران است. قبرستانی به درازای ۱۴۰۰ سال از زمان ورود اسلام به ایران.

سندی ندارند.

وی با اشاره به استفاده از متریاال‌های مختلف برای ساخت سنگ قبر در هر نقطه از دنیا بر اساس تاثیرات اقلیمی، بیان می‌کند: در این منطقه بیشتر از سنگ استفاده شده و روی سنگ‌ها را حجاری کرده‌اند و بیشتر آن‌ها دارای طرح‌های اسلیمی، هندسی و نمادها هستند.

او با بیان این‌که در این قبرستان، قبرهای ۱۰۰ ساله و قبرهای جدید حتی چند روز گذشته را در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند، ادامه می‌دهد: به نظر نمی‌رسد تا کنون طرحی برای ساماندهی این قبرستان تاریخی اجرایی شده باشد، برخی از سنگ قبرها شکسته شده‌اند و حتی یکسری سنگ‌های بسیار بزرگ صندوق مانند که شبیه به تابوت هستند، در اطراف امامزاده گذاشته شده‌اند.

نوری به نقش‌های حجاری شده روی سنگ قبرها اشاره می‌کند که از نقوش دایره‌ای تا آینه و کبوتر و گل و خورشید و طرح‌های

ISNA PHOTO
Mohammad Ghajar

معرفی ایران بعد از کرونا به عنوان یکی از هفت قطب گردشگری جدید دنیا

فاطمه کریمی
 خبرنگار

مجله فوربس پیش‌بینی کرد که ایران یکی از هفت کشور و قطب گردشگری جدید در دنیا پس از پایان بحران کرونا خواهد بود. بحران شیوع ویروس کرونا گریبان صنعت گردشگری جهان را به شکل بی‌سابقه‌ای گرفته است، اما امید ملت‌ها به آینده و دوران پساکرونا باعث شده است بسیاری از کشورها خود را برای رونق صنعت گردشگری آماده کنند.

در این میان هفت کشور این پتانسیل را دارند که بعد از اتمام بحران کرونا به قطب‌های گردشگری تازه‌ای در دنیا تبدیل شوند که کشور ما ایران هم جزو آن‌هاست. بر طبق گزارش مجله فوربس، با وجود فاصله این کشورها با مقاصد گردشگری تراز اول جهانی، آن‌ها همه ویژگی‌های ضروری برای کسب این جایگاه را دارند.

طبیعت بکر و زیبا، تعدد بناهای باستانی و تاریخی، آداب و رسوم جذاب و فرهنگ اصیل و... مواردی هستند که می‌توانند به جهانی‌تر شدن این مقاصد گردشگری کمتر دیده‌شده کمک شایانی کنند. در ادامه به شرح کشورهایی که در فهرست فوربس آمده‌اند می‌پردازیم.

اتیوپی

اتیوپی با پیشینه تاریخی غنی و شگفتی‌های طبیعی متعدّدش، یکی از محبوب‌ترین مقاصد گردشگری در میان ۵۴ کشور تشکیل‌دهنده قاره به شمار می‌رود. اتیوپی تنها کشور آفریقایی بود که یک قدرت اروپایی را درنبرد شکست داد و در مقابل استعمار مقاومت به خرج داد.

برخی بر این باورند که نخستین پیشینیان نوع بشر از این خطه حاصل خیر به سایر نقاط دنیا کوچ کرده‌اند. نواحی غربی این کشور میزبان جنگل‌های بارانی انبوه و با طراوتی هستند که به کوه‌های سر به فلک کشیده شرقی می‌پیوندند. به علاوه، آشپزی و غذاهای سنتی این سرزمین هم پتانسیل بالایی برای جذب گردشگر دارد و تجارب فرهنگی خاص و ویژه آن برای هر گردشگری جذاب خواهد بود.

ایران

تنش‌های چندین و چندساله با قدرت‌های جهانی شهرت ایران به عنوان یک مقصد گردشگری جذاب با میراث تاریخی و فرهنگی بی‌نظیر را به حاشیه برده است. مورخان مختلف با هر زمینه‌ای، علاقه و اشتیاق خاصی به ایران دارند. هر زمان از سال که به این کشور چهار فصل سفر کنید جاذبه‌های گردشگری بسیار متنوع و متعددی در دسترس شما خواهد بود، گردشگران

می‌توانند هم‌زمان برای اسکی به پیست دیزین و شمشک بروند یا سری به سواحل شنی سفیدرنگ هرمزگان بزنند تا حمام آفتاب بگیرند، یا از جنگل‌های بارانی با طراوت استان‌های شمالی دیدن کنند یا در دل کویرهای مرکزی ایران قدم بزنند یا از معماری مساجد و معابد زرتشتی و ساختمان‌های دلربای این کشور لذت ببرند.

با وجود ارائه ویزای فرودگاهی و سفر بدون ویزا برای بسیاری از کشورها، سفر به ایران برای گردشگران خارجی بسیار ساده است و می‌توان امیدوار بود که این کشور بعد از اتمام بحران کرونا به یک مقصد گردشگری محبوب بدل شود.

با توجه به اینکه ایران از سوی سازمان جهانی گردشگری به عنوان سومین کشور در میان کشورهای دارای سریع‌ترین رشد در صنعت گردشگری هم معرفی شده است، این امر چندان هم تعجب‌برانگیز نیست. در این آمار ایران با ۲۷.۹ درصد رشد نسبت به سال گذشته، بعد از میانمار (۴۰.۲ درصد) و پورتوریکو (۳۱.۲ درصد)، در رده سوم سریع‌الرشدترین صنایع گردشگری جهان قرار گرفته است. ایران با ۲۴ اثر ثبت جهانی و بیش از ۳۴ هزار اثر ثبت ملی و ۶۰۰ موزه فعال، ظرفیت بسیار بالایی برای پذیرش گردشگران بین‌المللی دارد. کوهستان‌های خیره‌کننده، جنگل‌های بکر، سواحل و جزایر زیبا، معماری خاص، آشپزی سنتی، آب و هوای چهار فصل و

دهها ویژگی خاص دیگر، از ایران یک مقصد گردشگری پرطرفدار ساخته است.

میانمار (برمه)

مقاصد گردشگری مهمی مانند سنگاپور، تایلند و اندونزی موفق شده‌اند جنوب شرق آسیا را به یکی از قطب‌های گردشگری جهان بدل کنند. اما این خطه هنوز هم گوهرهای نهفته‌ای در دل خود دارد که یکی از آن‌ها میانمار یا برمه است. میانمار با اینکه بسیاری از ویژگی‌های جذاب تایلند را مانند معابد بودایی چشم‌نواز، بقایای تمدن‌های باستانی و شهرهای شلوغ و پرهیاهو در خود دارد از لحاظ اقتصادی هم برای گردشگران مقرون به‌صرفه‌تر خواهد بود. پایتخت این کشور، شهر ناپیدا، تراکم جمعیتی پایینی دارد و پایتخت پیشینش، شهر یانگون، میزبان مقدس‌ترین پاگوداهای بودایی است.

گرجستان

با وجود اینکه بسیاری از انگلیسی‌زبان‌ها این کشور را با ایالت جورجیا در امریکا اشتباه می‌گیرند، گرجستان در مسیر پیشروی به سوی تبدیل شدن به قطب گردشگری منطقه قفقاز است. سفرتان را از پایتخت این کشور، تفلیس، آغاز کنید، شهری با سنگ‌فرش‌های قدیمی، کلیساهای باستانی و رستوران‌هایی که در کرانه رود متکواری به خط شده‌اند. طبیعت زیبای این کشور را هم نباید از دست داد؛ شهرهای کوچک و روستاهای دورافتاده بکر و دیدنی که محصولات غذایی خاص خود را به شما ارائه می‌کنند.

فیلیپین

با بیش از ۷۵۰۰ جزیره دیدنی، مجمع‌الجزایر فیلیپین حتی برای ریزبین‌ترین

IRNA
Zahra Baghban

دیدنی، بقایای تاریخی و غذاهای مغربی، در حال تبدیل شدن به یک قطب گردشگری در شمال آفریقا است.

برای بسیاری از گردشگران خط ساحلی گسترده تونس دلیل اصلی سفر به شمار می‌رود، مخصوصاً شبه‌جزیره کپ بون در شمال شرقی این کشور که پر از سواحل ماسه‌ای دیدنی و بی‌نظیر است.

گردشگرانی که به دنبال ماجراجویی و هیجان هستند، می‌توانند تورهای صحرانوردی «بیابان صحرا» را امتحان کنند تا با زیستگاه‌های تاریخی آماریغ‌ها آشنا شوند. علاقه‌مندان به تاریخ هم می‌توانند از بقایای کارتاژ، یکی از ثروتمندترین شهرهایی که در عصر کلاسیک شناخته شده است، بازدید کنند.

(به‌خصوص ایتالیا، کرواسی و اتریش) سالانه میزبان خیل عظیمی از گردشگران از سرتاسر دنیا هستند، اما بسیاری قدر این کشور کوهستانی کوچک را نمی‌دانند.

پایتخت اسلونی، لیوبلیانا، از قطب‌های فرهنگی مهم منطقه به شمار می‌رود و در کنار کلیساهای قدیمی و یک قلعه خیره‌کننده که مشرف به بخش قدیمی شهر است به‌عنوان مقر هنر و موزه‌های تاریخی نیز شناخته می‌شود. بعد از دیدن این شهر، حتماً سری هم به آلپ جولپوسی بزنید و از زیبایی‌های طبیعی پارک ملی تریگلاو لذت ببرید.

تونس

تونس، کشوری مملو از سواحل مدیترانه‌ای

و مشکل‌پسندترین گردشگران هم‌جاذبه‌هایی در چننه دارد. شمالی‌ترین جزیره، لوزون، میزان منطقه مترو مانیلا است که از ۱۶ شهر مهم تشکیل می‌شود.

ژژو محل مناسبی برای تجربه فرهنگ غنی و متنوع این کشور به شمار می‌رود.

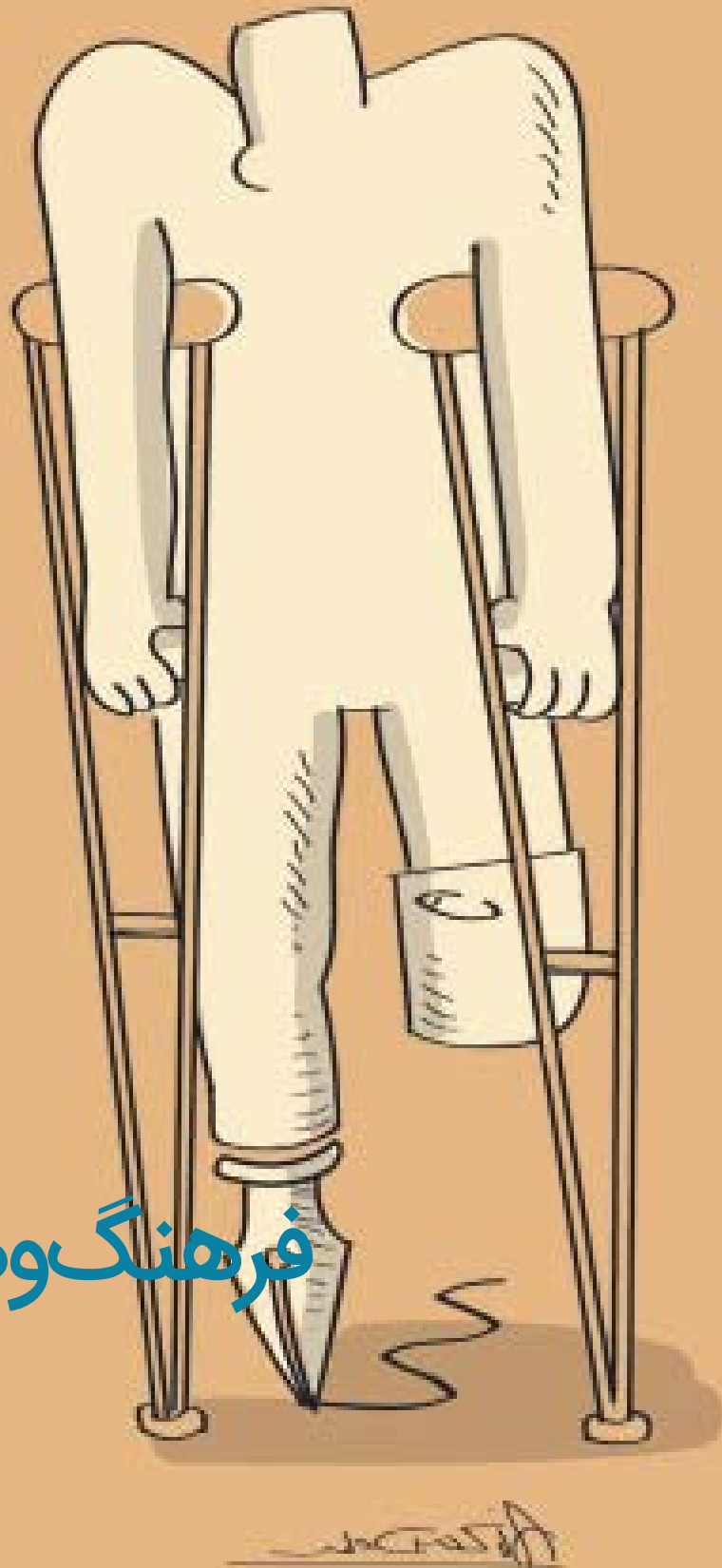
آن دسته از گردشگرانی که می‌خوانند آرامش اقامتگاه‌های سواحل شنی فیلیپین را تجربه کنند بهتر است مجمع‌الجزایر ویسایاس را در مرکز این کشور انتخاب کنند، جایی که یکی از فاخرترین سواحل شنی سفیدرنگ دنیا، فرصت کم‌نظیر رویارویی با گونه‌های جانوری و گیاهی نادر دنیا را برایشان فراهم می‌کند.

اسلونی

بسیاری از همسایگان نزدیک اسلونی

فرهنگ و هنر

اسکایا

علم و فناوری

گرایشگره

فرهنگ و هنر

سلامت

ورزش

News

رمزگشایی از یک خانواده مشهور اما ناشناس در تیتراژ سریال‌ها!

با تشکر از خانواده رجبی

خانواده محترم رجبی در دهه ۷۰ تبدیل به سوپر استارهای تلویزیون شدند. شهرت آنها از برخی بازیگران هم بیشتر بود و همه اسمشان را در تیتراژ پایانی سریال‌ها دیده بودند، اما کسی نمی‌دانست چرا اسمشان این قدر تکرار می‌شود و همه از این خانواده تشکر می‌کنند. این خانواده از سال ۷۲ که «همسران» ساخته شد تا هفت هشت سال بعد حضورشان را در تیتراژ سریال‌ها حفظ کردند. معمای تشکر تهیه‌کننده از این خانواده یک پاسخ ساده داشت. آن‌ها خانه‌شان را در اختیار گروه سریال‌ساز همسران، خانه سبز، سیب خنده و دنیای شیرین قرار دادند تا تصویربرداری سریال‌ها در آنجا انجام شود. این خانواده از رفقای زنده‌یاد رسام بودند و همکاری صمیمانه‌ای با این تهیه‌کننده داشتند. وقتی به آن دوران برمی‌گردیم، یادمان می‌آید آن روزها مردم چه حال و حوصله‌ای داشتند و چقدر دقیق سریال‌ها را تماشا می‌کردند.

محل فیلمبرداری هم شباهت دارند. در واقع سریال همسران و سریال‌هایی مانند مجید جان دل‌بندم و دنیای شیرین همگی در یک خانه ساخته شدند که می‌شد منزل خانواده رجبی!

در حال حاضر خانواده رجبی که در واقع نسل جدید خاندان رجبی هستند حتی همین الان که بیشتر از دو دهه از سریال همسران گذشته هنوز در همان خانه که در سعادت‌آباد واقع شده، زندگی می‌کنند. البته در این سال‌ها کسی برای سریال‌سازی سراغشان نرفته و خبری از اسم این خانواده در تیتراژها

می‌خورد شاهد این جمله تشکر آمیز بودیم: «با تشکر از خانواده محترم رجبی.» برای همه سؤال شده بود که ماجرای این خانواده خاص چیست و این معما تا سال‌ها در ذهن همه باقی ماند که دلیل تشکر از خانواده محترم رجبی در انتهای تیتراژ هر سریال برای چیست و آن‌ها چه نقشی در تولید همه سریال‌های پرطرفدار آن زمان دارند. البته مخاطب‌های باهوشی که سریال‌های معروف دهه ۷۰ را با دقت مشاهده می‌کردند فهمیده بودند که این سریال‌ها علاوه بر اسامی سازندگان در لوکیشین یا ساختمان

آنقدر دقیق که اسامی نوشته شده در تیتراژ پایانی هم در خاطرشان می‌ماند درباره روزهایی صحبت می‌کنیم که تلویزیون دو شبکه بیشتر نداشت و در طول هفته سه چهار سریال بیشتر پخش نمی‌شد. زندگی مثل امروز پرشتاب نبود و مردم برای هر چیزی که اندکی سرگرم‌شان می‌کرد حسابی وقت می‌گذاشتند.

از سال‌های ابتدایی دهه هفتاد که سریال همسران پخش شد تا اوایل دهه هشتاد در انتهای سریال‌های پرطرفداری که ردی از مسعود رسام و بیژن بی‌رنگ در آن‌ها به چشم

... نیست اما بسیاری از طنز پردازها در انتهای مطلبشان اشاره‌ای به آنها می‌کنند و با شوخی می‌نویسند «با تشکر از خانواده رجبی»

ماجرای این آپارتمان از آنجا آغاز شد که برای ساخت سریال همسران به دنبال خانه‌ای بودند که دو واحد کنار هم داشته باشد تا زندگی دو زوج کمال و مهین و علی و مریم به تصویر کشیده شود. آن زمان آپارتمان آقای رجبی نوساز بود و چهار واحد آن خالی بود. بنگاه معاملات ملکی خیابان ولیعصر که دوست آقای رجبی بود، پیشنهاد اجاره دو واحد آپارتمان را به این خانواده می‌دهد و آنها نیز می‌پذیرند که دو واحد آپارتمان را به مدت یک‌سال به گروه اجاره دهند.

پس از اتمام سریال همسران، گروه مجدد آپارتمان را از خانواده رجبی اجاره می‌کند و سریال خانه سبز در آن ساخته می‌شود. پس از سریال خانه سبز سریال‌های دنیای شیرین، مجید دلبندم و سیب خنده در آپارتمان خانواده رجبی ساخته می‌شود. اینطور شد که یک آپارتمان نوساز و ساده در شمال غرب تهران به محلی تبدیل شد برای نشان دادن چالش‌های زندگی مشترک و روزمره زوج‌های کمال و مهین (با هنرمندی فردوس کاویانی و مهرانه مهین‌ترابی) و علی و مریم (با هنرمندی فرهاد جم و الهام پاهنژاد). پس از آن جای خودش را به آپارتمانی داد که شیرین‌ترین قصه دنیای شیرین هر شب خاطراتش را در اتاق آن می‌نوشت، آپارتمانی که دنیای شیرین در آن خلاصه می‌شد. آپارتمانی که مجید دلبندم مرز واقعیت و تخیل را جابه‌جا کرد.

البته خانه معروف خانواده رجبی، بیشتر از هر چیزی به نام «خانه سبز» معروف شده است. پس از به پایان رسیدن سریال همسران، گروه مجدد آپارتمان را از خانواده رجبی اجاره کرد و ساخت سریال خانه سبز کلید خورد. پشت بام خانه را ایرانی‌ت می‌کنند و رنگ سبز می‌زنند و خانه فرید و لیلی ساخته می‌شود. این حجم از همکاری که باعث شکل‌گیری دوستی بین خانواده رجبی و مسعود رسام نیز شد خاطرات خوشی را از همکاری با عوامل ساخت سریال‌های مختلف برای رجبی‌ها ساخت و آن‌ها هم بدون گله یا شکایتی همکاری را ادامه می‌دادند.

خانواده رجبی هنوز هم در خانه سبز زندگی می‌کنند. خانه‌ای در خیابان یازدهم شرقی

سعادت‌آباد که شخصیت‌های دوست‌داشتنی یک داستان جدید از خانه سبز را خلق می‌کردند. خیابانی که خانه سبز در آن واقع شده است این روزها تغییر زیادی کرده و مانند گذشته نیست، ولی خانه سبز خانواده صباحی تا حد زیادی مثل گذشته است.

دیوارهای خانه به رنگ سفید در آمده و در خانه مانند گذشته نیست. اما خانه سبز هنوز سرپا و سبز است. فضای داخلی طبقات مانند گذشته است. طبقه همکف خانه آقاجون و خانم جون که در آن قرار داشت، محل سکونت آقای رجبی و همسرش است.

سریال خانه سبز این‌گونه به پایان رسید که یک اتوبان قرار است ساخته شود و آپارتمان صباحی‌ها نیز وسط این اتوبان قرار دارد. بعد از پایان سریال همه تصور می‌کردند آپارتمان خانه سبز صباحی‌ها دیگر وجود ندارد و یک اتوبان از وسط آن گذشته است.

هنوز دیالوگ ماندگار عاطفه خطاب به همسرش در خاطره‌هاست: «خونه سبز فقط یک ساختمون نیست؛ همه باورهای ماست... این چیزی نیست که بشه با بیل مکانیکی و بولدوزر خرابش کرد. این چیزیه که می‌تونه به هر آدمی روح سبز زندگی بده.» و خانه سبز به

همه مخاطبانش روح سبز زندگی را بخشید. آقای رجبی در خیابان سه‌رودی فرش فروشی دارد و در سینما و تلویزیون نبوده، ولی آپارتمان‌شان حدود هفت سال در اجاره گروه بود. به گفته آقای رجبی، گروه برای هر واحد ۱۸۰ هزار تومان کرایه می‌داد که در زمان خودش مبلغ مناسبی بود.

خانواده رجبی خاطرات جالبی از این داستان دارند. طبق گفته ایشان، بعد از قسمت پایانی دوست و آشنا تماس می‌گرفتند و ابراز ناراحتی می‌کردند که خانه سبز صباحی‌ها یا رجبی‌ها قرار است از بین برود، اما خوشبختانه خانه سبز استوار است و خاطرات آن زنده.

آقای رجبی می‌گوید، بعد از سریال خانه سبز برای ساخت فیلم و سریال‌های دیگر با ایشان تماس گرفتند، ولی خانه را اجاره داده بودند و به همین دلیل بعد از پایان همکاری با عوامل سریال خانه سبز دیگر سریالی در آپارتمان خانواده رجبی ساخته نشد.

آقای رجبی تمایلی ندارد آپارتمانش را بکوبد و آن را از نو بسازد. وی می‌گوید: این آپارتمان هنوز هم برای مردم جذاب و پر خاطره است. هنوز هم گاهی افراد جلوی خانه سبز می‌ایستند و به آن نگاه می‌کنند، بعضی از افراد برای این که مطمئن شوند این آپارتمان همان لوکیشن سریال محبوب‌شان است، زنگ می‌زنند و سؤال می‌پرسند. این روزها در خانه سبز جای دفتر و کالت آقای صباحی و همسرش را مطب دندانپزشکی گرفته است. پسر خانواده رجبی که دندانپزشک است، مطب دندانپزشکی خود را در خانه سبز دایر کرده و نام دندانپزشکی نیز خانه سبز است.

گپی با «بدمن» سینما

چتر بازی را بیشتر از بازیگری دوست داشتم

اولین کاری که قبل از بازیگری دوست داشتم انجام دهم، چتر بازی بود. همه امتحان‌هایش را هم قبول شدم، ولی آخر سر به‌خاطر صاف بودن کف پایم رد شدم. آنقدر این کار را دوست داشتم که وقتی وارد سینما شدم، در خیلی از نقش‌هایم لباس‌هایی با نشانه‌های مخصوص چتر بازی را می‌پوشیدم. الان هم بعد از ۴۰ سال کار در سینما، نمی‌گویم پیشمانم ولی احساس می‌کنم هر کار دیگری را ادامه می‌دادم، شرایط بهتر بود.

علاقه‌مندان به سینما و هم‌چنین آن دسته از نسل جدیدی که فیلم‌های دهه ۶۰ و ۷۰ را دیده‌اند، خوب می‌دانند که سینمای ایران آن روزها یک «بدمن» معروف داشت؛ یک بدمن به نام «رضا طوفان» که بعدها بیشتر با نام اصلی خانوادگی خود یعنی «صفایی‌پور» شناخته می‌شد. او که بازیگری را پیش از انقلاب شروع کرده بود، از سال ۵۹ تا ۸۶ در تعداد زیادی فیلم سینمایی و چند سریال بازی کرد که تقریباً در بیشتر آن‌ها نقشی منفی داشت و برای خیلی‌ها دیدن تصویر او جز در نقشی منفی قابل باور نبود.

اما خوب از خانه ماندن زیاد هم خسته می‌شوم هر چند فعلاً چاره‌ای نیست. حرف به سینما کشیده می‌شود، اینکه خیلی وقت است بازی نکرده و آخرین فیلمش ۱۳ سال قبل با نام «پرچم‌های قلعه کاوه» در سینما بود. بحث سینما که می‌شود صدایش به سرعت جان می‌گیرد و با انرژی می‌گوید: «پرچم‌های قلعه کاوه» را دوست داشتم. یک فیلم اساطیری بود. جایزه هم گرفت.

بعد از آن باز هم پیشنهاد بازی داشتم ولی آن نقش‌ها برای من نبود. بالاخره آنچه من کار می‌کردم خودش یک ژانر بود، ژانر خطرناکی هم بود. مونوپول خودم بود پس خیلی مناسبت ندارد که نقش کم‌دی به من پیشنهاد می‌شود. البته نقش‌های کم‌دی هم زیاد نبوده ولی رغبتی به آن‌ها نداشتم. من برای کاری که در سینما کرده بودم ارزش زیادی قائلم، همین‌طور برای مخاطبی که سال‌ها مرا با آن نقش‌ها شناخته‌اند، به همین دلیل سختی‌ها را تحمل می‌کنم تا ببینم چه پیش می‌آید. قبل از عید هم فیلم «گیج‌گاه» پیشنهاد شد که به نوعی ادای دین به بازیگران دهه ۶۰ بود و من در حد دو سه دقیقه بازی کردم.

صفایی‌پور که از معدود بدمن‌های سینمای ایران بوده و بعد از سال‌ها هنوز هم کسی با آن ویژگی‌ها جایگزینش نشده، به فیلم‌های روز سینما اشاره می‌کند و ادامه می‌دهد: تقریباً فیلم‌های روز سینما را می‌بینم. بله، من بدمن بودم ولی دیگر

این بازیگر ۷۱ ساله که دیگر مانند گذشته پرکار نیست، اگرچه هر از گاهی پیشنهادهایی برای بازیگری دارد اما بر سر اصول خودش هنوز باقی است و به ایسنا می‌گوید: من برای تمام سال‌هایی که در سینما بوده‌ام و برای همه نقش‌هایی که بازی کردم ارزش زیادی قایلم. دوست ندارم آنچه را ساختم راحت خراب کنم، ممکن است سخت بگذرد ولی تحمل می‌کنم تا ببینم چه پیش می‌آید.

صفایی‌پور آخرین بار در سال ۸۶ با فیلم «پرچم‌های قلعه کاوه» در سینما حضور داشت و این اواخر هم حضوری کوتاه در فیلم «گیج‌گاه» به کارگردانی عادل تبریزی داشته که یکی از دوستان و همکاران قدیمی‌اش جمشید هاشم‌پور هم در آن بازی کرده است. غیبت طولانی او در سینما بهانه‌ای شد تا در این روزهای کرونایی تلفن بز نیم و جویای احوالش شویم. اما همین که تلفن را جواب داد صدایش آنقدر آرام و بی‌حال بود که همان اول پرسیدیم خدای ناکرده ناخوش هستید؟

گفت: آرتروز گردن دارم. گاهی خسته می‌شوم و فشار می‌آورد. یک سالی هست که اینطوری شده‌ام. درد دارم اما خدا را شکر، می‌توانم راه بروم. بیرون هم می‌روم و گاهی ورزش می‌کنم. تا پیش از این روزی سه چهار ساعت ورزش می‌کردم اما الان که کرونا هم شده بچه‌ها می‌گویند زیاد بیرون نروم. سنم هم بالاست و باید بیشتر مراقب باشم.

برای کارش در تمام این سالها قائل بوده تاکید می‌کند و وقتی می‌پرسم در این ۱۰ سال که کاری در سینما نداشته هیچ وقت شده که از این حرفه پشیمان شود؟ می‌گوید: شاید، بیشتر احساس می‌کردم اگر کار دیگری را ادامه می‌دادم شرایط مناسب‌تر بود. من قبل از بازیگری اولین کاری که دوست داشتم، چتربازی بود. خیلی علاقه‌مند بودم. تمام امتحان‌هایش را هم قبول شدم ولی فقط بخاطر صاف بودن کف پایم قبول نشدم. لباس مخصوص این کار را هم در سینما خیلی پوشیدم. از زمانی که وارد سینما شدم تا به الان، سعی کرده‌ام کار خوب انجام دهم و کارهایم فقط الهی به امید تو نباشد، یعنی برای همه آن‌ها زحمت کشیده‌ام؛ مثلاً سکانسی از فیلم «خط آتش» یاد می‌آید که در سرمای زمستان در هلی کوپتر در حال پرواز باز بود و ما باید با آن شرایط فیلمبرداری را انجام می‌دادیم. تحمل همه آن سختی‌ها بخاطر علاقه بود نه پول.

بازیگر فیلم‌های «میرزا کوچک خان»، «چشم عقاب» و سریال «سیمرغ» می‌گوید: من هنوز هم نقش‌هایی را که بازی کردم دوست دارم مثل فیلم «سینه سرخ» ولی آن نوع سینما دیگر ادامه پیدا نکرد. در این چند سال هم چند کار کم‌دی پیشنهاده شد که خواهش کردم مرا معاف کنند. به دوستان گفتم، نگاه مردم به من جور دیگری است. با اینکه سال‌هاست بازی نکرده‌ام ولی هنوز که مردم مرا در خیابان می‌بینند احترام می‌گذارند و می‌گویند با فیلم‌های دهه ۶۰ و ۷۰ من و آقای هاشم پور جور دیگری خاطر دارند. آن موقع من با نام «رضا طوفان» کار می‌کردم و بعد شدم رضا صفایی پور، او هم «جمشید آریا» بود و شد جمشید هاشم پور. این‌ها اسم‌های مستعار ما بود و رسم بود که اسمی کوتاه در سینما می‌گذاشتند. این اسم‌ها با شخصیت‌های پر تحرکی که بازی می‌کردیم خیلی جاذبه داشت.

او که ۹ اردیبهشت‌ماه ۷۱ سالگی‌اش را جشن گرفت، در پایان این گفت‌وگو در پاسخ به اینکه چه آرزویی دارد می‌گوید: آرزو که نه ولی دوست دارم کارهایی که در این سال‌ها کردم دیده شود. به هر حال من هم اندازه خودم برای این سینما زحمت کشیدم و بعد آن را تحویل دوستان و جوانانی دیگر دادم.

با وجود گله‌هایی که صفایی پور بابت ادامه پیدا نکردن ژانری که او در آن کار می‌کرد مطرح می‌کند، دختر این هنرمند، هنگامه صفایی پور که کارگردانی سینما خوانده در حال ساخت مستندی به نام «رد پای طوفان» است که به دلایل تنزل سینمای اکشن می‌پردازد و به ستاره‌های دهه ۶۰ و ۷۰ این ژانر مثل جمشید هاشم پور، پدرش و نیز فرامرز قریبیان اشاره دارد.

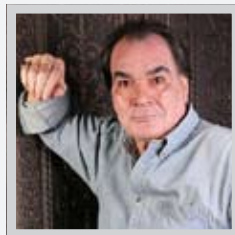
به آن شکل در سینما بدمن نداریم. الان هر کسی از هر صنفی می‌آید و بازیگر می‌شود. در حالی که سینما یک تخصص است و باید آن را بلد باشی. بعضی‌ها فقط دوست دارند بازی کنند و ورود بی‌رویه، این کار را خیلی خراب کرده، چون برایش ارزش قائل نمی‌شوند. اساتیدی سال‌ها در سینما کار می‌کردند که بازی کردن مقابلشان خیلی زحمت داشت. همان قدر که زحمت داشت، ارزش خاصی هم داشت. اصلاً رویه کار با الان فرق می‌کرد. فیلمنامه‌ها متفاوت بودند، الان دیالوگ‌ها همه سطحی، پر از حرف رکیک و... نمی‌دائم سینما به کجا می‌رود. همه چیز با زمانی که ما کار می‌کردیم فرق کرده. ما عاشقانه کار می‌کردیم و دغدغه‌مان مخاطب بود نه اینکه فقط دنبال فروش فیلم باشیم.

بازیگر «کانی مانگا» و «شکار خاموش» که در فیلم‌های دفاع مقدسی متعددی هم بازی داشته، درباره اینکه چقدر این تفاوت‌ها را به تغییر نسل کارگردان‌ها مرتبط می‌داند، می‌گوید: آن زمان کارگردان‌های زیادی داشتیم مثل آقای کیمیایی که هنوز هم هستند، یا آقای ملاقلی پور که در دفاع مقدس فیلم‌های ماندگاری ساخت، ولی بعدها کسانی آمدند که بیشتر تله فیلم ساختند. این تله فیلم‌ها با بودجه‌های اندک اتفاق خوبی برای سینما نبود. درست است که این‌ها هم باید وارد شوند ولی تخصص داشتن هم خیلی مهم است. به من هم پیشنهادهایی از این دست کارها شده ولی ترجیح می‌دهم ریاضت بکشم و تن به هر کاری ندهم. البته با این طرز فکر قطعاً خانواده‌ام در این شرایط اقتصادی لطمه می‌خورند اما با همه این احوال تلاش می‌کنم با همین نگاه پیش بروم. من در این سال‌ها مشکلاتی داشتم ولی به هر حال در طول چهار دهه، بازیگر حرفه‌ای سینما بودم و فعلاً چاره دیگری نیست.

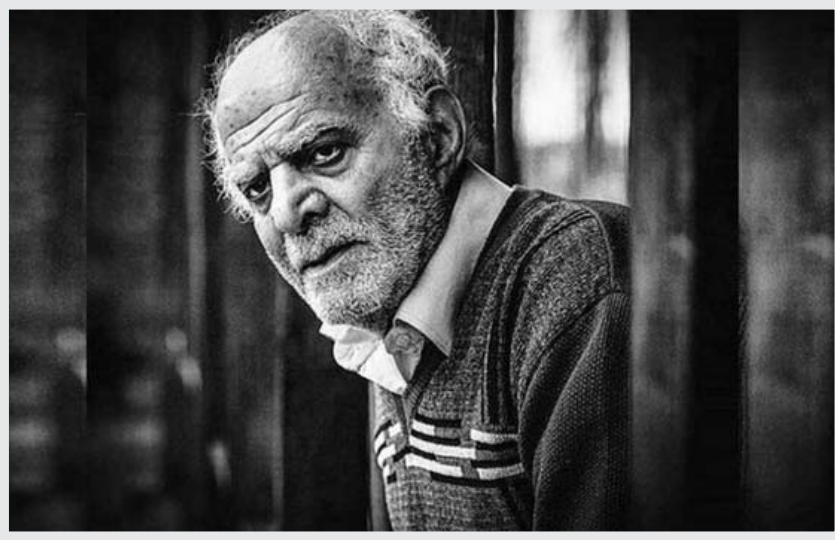
صفایی پور به اینجا که می‌رسد تاکید دارد آنچه از اوضاع کاری یا وضع زندگی‌اش می‌گوید برای جلب توجه یا ترحم کسی نیست و اصلاً هم دوست ندارد حرف‌هایش اینگونه برداشت شود. او بیشتر به حرمتی که

آن زمان کارگردان‌های زیادی داشتیم مثل آقای کیمیایی که هنوز هم هستند، یا آقای ملاقلی پور که در دفاع مقدس فیلم‌های ماندگاری ساخت، ولی بعدها کسانی آمدند که بیشتر تله فیلم ساختند. این تله فیلم‌ها با بودجه‌های اندک اتفاق خوبی برای سینما نبود. درست است که این‌ها هم باید وارد شوند ولی تخصص داشتن هم خیلی مهم است

کوه بلند پشت زندگی یک هنرمند مردمی

سیروس گرجستانی با نام اصلی علی‌اکبر محمودزاده گرجستانی ۲۵ اسفند ۱۳۲۳ در رشت به دنیا آمده بود؛ به قول خودش «رشت متمدن»؛ او اصالتی آذری داشت و گفته می‌شود که پدر او از بالو به ایران مهاجرت کرده بود.

هشت ساله بود که پدر و مادرش به تهران کوچ کردند؛ تهران ناصر خسرو، کوچه مروی، کوچه‌های باریک و بن بست با دیوارهای کاه‌گلی و خانه‌های قدیمی. گرجستانی در خاطر آتش از آن دوران به یاد می‌آورد که کلاس دوم ابتدایی، بغل‌دستی‌هایش که دو تا «بچه‌تهرون» بودند چطور پس‌کله‌اش می‌زدند و لهجه رشتی‌اش را مسخره می‌کردند. همین بود که باعث شد مدت‌ها در خانه جلوی آینه بنشیند و لهجه «تهرونی» را تمرین کند. او آنقدر برای این کار انگیزه و استعداد داشت که به قول خودش از کلاس سوم دیگر مثل «آن‌ها» حرف می‌زد.

پدرش بدهد و از آن به بعد او از پدرش مراقبت کند. به محل اقامت پدرش که اتفاقی بود در مسافرخانه‌ای محقر در ناصرخسرو رفت اما کسی از پیرمرد خبری نداشت. به پاتوق او که قهوه‌خانه‌ای بود هم رفت اما باز خبری نبود. بعد از ماه‌ها جست‌وجو و حتی سر زدن به پزشکی قانونی، خبری از پدر نشد که نشد. او با حقوق ماه اول کاری‌اش که قرار بود خرج نگهداری از پدر باشد، دست آخر دو عروسک چینی خرید و گذاشت سر طاقچه که تا آخر عمر نگاه کردن به آنها، یاد پدر و سرنوشت مبهم او را برایش تازه می‌کرد.

اولین کار سیروس گرجستانی انبارداری در کارخانه «آزمایش» بود. آنجا با مرحوم «هادی اسلامی» آشنا می‌شود. هادی که در کارخانه، زبردست سیروس بود به دوست نزدیک او تبدیل شد اما بعد از یک سال او کارخانه را ترک می‌کند تا اینکه دو سه سال بعد این دو دوست بطور اتفاقی در نزدیکی «تئاتر شهر» به هم برمی‌خورند و اسلامی می‌گوید که وارد تئاتر شده و به گرجستانی هم پیشنهاد می‌دهد که نقشی در یک نمایش را برعهده بگیرد؛ نقش یک «آب‌حوضی». بعد از آن در چند نمایش دیگر نقش‌های پیش پا افتاده گرفت.

گرجستانی در سال ۴۵ هم در دو فیلم سینمایی ظاهر شده بود اما «بازیگر سینما»

نوجوان که بود، پدر و مادرش از هم جدا شدند و سیروس پیش مادر و ناپدری‌اش بزرگ شد. پدرش پیرمردی دستفروش و دوره‌گرد بود که خرجش را می‌داد. در نوجوانی از بازی کردن فوتبال در کوچه‌ها و زمین‌های خاکی محله به سمت فوتبال حرفه‌ای کشیده شد. با تشویق دور و بری‌ها به باشگاه شاهین (پرسپولیس فعلی) رفت و در تیم نوجوانان آن عضو شد. بعد از بازی در رده‌های پایین باشگاه، به دسته اول رسید و چهار سال در سطح اول فوتبال آن زمان در کنار بازیکنانی مثل همایون بهزادی و ناصر ابراهیمی بازی کرد.

او بیشتر وقت‌ها به جای نشستن سر کلاس درس در ورزشگاه امجدیه توپ می‌زد. بعد از اینکه با هزار زحمت دیپلمش را گرفت و با اینکه بزرگ‌ترین آرزویش رفتن به تیم ملی فوتبال ایران بود، یک روز به خودش گفت: «این نامردیه سیروس که تو بخوای ورزش کنی، فوتبال بازی کنی، بری تیم ملی، این پیرمرد کار کنه بده به تو». این شد که عشق و احترام او به پدرش به علاقه‌اش به فوتبال چربید و سیروس گرجستانی بعد از گرفتن دیپلم، فوتبال را برای همیشه کنار گذاشت و رفت سر کار.

به یاد می‌آورد که وقتی اولین حقوقش را گرفت، با شوق و ذوق رفت برای قدردانی از پدر پیرش. می‌خواست اولین حقوقش را به

«ما همه با هم هستیم» ساخته کمال تبریزی، «قانون مورفی» ساخته رامبد جوان، «نهنگ عنبر ۲: سلکشن رؤیا» ساخته سامان مقدم، «تیغ و ابریشم» ساخته مسعود کیمیایی، «تنوره دیو» ساخته کیانوش عیاری و «زرد قناری» ساخته رخشان بنی‌اعتماد از جمله دیگر آثار سینمایی است که گرجستانی در آنها ایفای نقش کرده است. قطار زندگی پر فراز و نشیب سیروس گرجستانی، صبح پنج‌شنبه ۱۲ تیر ۹۹ در بیمارستان لواسانی تهران به ایستگاه پایانی رسید.

فرهادی - سریالی به نام «یادداشت‌های کودکی» که فرهادی نویسنده‌اش بود - دوران شکوفایی حرفه‌اش آغاز شد. فرهادی، گرجستانی را در تئاتر «معرکه در معرکه» اثر داوود میرباقری، دیده بود؛ نمایشی که هم برای گرجستانی موفقیتی حرفه‌ای بود و هم باعث دوستی او با میرباقری شد؛ رفاقتی که منجر به همکاری آنها در دو نمایش دیگر و همچنین سریال‌های «امام علی»، «شاهگوش» و «دندون طلا»، و فیلم‌های سینمایی «مسافری»، «ساحره»، و «آدم‌برفی» شد.

نبود. او که کار انبساط‌داری را رها کرده و به استخدام وزارت فرهنگ و هنر درآمده بود، فعالیت حرفه‌ای و بدون وقفه خود در عرصه هنرهای نمایشی را از اولین سال پس از انقلاب شروع کرد. گرچه پیشتر اینجا و آنجا نقش‌های کوچکی گرفته بود اما سال ۱۳۵۸ در دو فیلم سینمایی بازی کرد و سال ۵۹ در دو فیلم دیگر؛ در سال ۶۲ در فیلم «دادشاه» به کارگردانی حبیب کاوش و تله‌تئاتر «هنگامه شیرین وصل» به کارگردانی مرزبان و نمایش «مخمصه» به کارگردانی فرهاد مجدآبادی بازی کرد و بعد از آن می‌شد گفت «سیروس گرجستانی، بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون».

او بین سال‌های ۵۷ تا ۹۹ دست کم در ۶۸ اثر تلویزیونی ایفای نقش کرد که به یاد ماندنی‌ترین آنها شاید نقش آفرینی او در سریال «شهریار» باشد؛ نقشی که خودش می‌گوید علت خوب شدنش این بود که سر و شکل و هیبت استاد شهریار در سال‌های پیری، او را به یاد پدر پیرش می‌انداخت و به قول خودش «شهریار گرچه نقش سختی بود اما برای من آسان‌ترین نقش شهریار بود؛ برای اینکه شهریار تمام ویژگی‌های پدر خدایام‌رمز - هیکلش، قیافه‌اش، حرف‌زدنش - را داشت. من در واقع پدرم را بازی کردم».

گرجستانی در فاصله سال‌های ۴۹ تا ۷۸ با حدود بیست و چند نمایش روی صحنه رفت و نامش در فهرست بازیگران دست کم ۴۷ فیلم سینمایی هم دیده می‌شود.

گرچه خودش دوست داشت به عنوان بازیگر سینما شناخته شود اما با وجود تعدد کارهای سینمایی‌اش بیشتر به عنوان بازیگر تلویزیون شناخته می‌شود که از این بابت متأسف بود. او در بسیاری از سریال‌های پر مخاطب تلویزیون مثل سریال «امام‌علی (ع)»، «کیف انگلیسی»، «کلاه پهلوی»، «صاحب‌دلان»، «متهم گریخت»، «پشت کنکوری‌ها» و «کاکتوس» بازی کرده بود اما به عقیده خودش با بازی در «پروژه اصغر

طاهر دانشی
 روزنامه‌نگار

گفت‌وگو با مهوش وقاری همسر محسن قاضی مرادی

زن‌هایی که پای عهد خودشان می‌مانند

هر شرایطی بجهانش را در آغوش می‌گیرد و او را لوس می‌کند. مادر که می‌رود کرونا می‌آید. وقاری می‌گوید: «در این چند ماه من و محسن در خانه مانده‌ایم. البته من چند باری برای به انجام کارهایی بیرون رفته‌ام، اما قاضی نه! قبل از عید ریه محسن به شدت عفونی شد و تب کرد که خیلی ترسیدم و خیال کردم دور از جانش کرونا گرفته، اما دکتر آنتی‌بیوتیک داد و بیماری برطرف شد و خدا را شکر کرونا نبود. بیماری محسن پارکینسون است و روز به روز توانایی‌های حرکتی قاضی فلج می‌شود، اما مغزش هنوز خوب کار می‌کند.»

وقاری از مادرش می‌گوید: از مسؤلیت‌پذیری و وفاداری که نسبت به همسر داشته و مهوش از همان بچگی آن را دیده و در ذهن ثبت کرده و همه عمر با همان فرمانی حرکت کرده که مادرش به او یاد داده. خوب یا بدش دیگر الان میزان و معیار نیست. وفاداری و

«قاضی» یاد می‌کند. اواخر سال گذشته بوده که مادر وقاری فوت می‌کند، مادری که پناهگاه و تکیه‌گاه امنی برای دخترش بوده. آن‌ها در یک آپارتمان زندگی می‌کرده‌اند در دو واحد جداگانه. تا مادر بوده پشت مهوش به کوه گرم بوده، اما بعد از مادر، هیچ کس و هیچ چیز نمی‌تواند آن دلگرمی و پشتوانه را به مهوش بدهد. حالا دیگر کسی نیست که این زن، خودش را برای او لوس کند. فرق نمی‌کند چند ساعت باشد، فرزند همیشه همان بچه کوچولوست و مادر همانی که در

مهوش وقاری همیشه محترمانه جواب سؤالات را می‌دهد. می‌گویند نام‌ها روی شخصیت آدم‌ها تاثیر گذارند و این بار شاید فامیلی، وقاری روی شخصیت او تاثیر گذاشته است. وقاری تا ته مسؤلیت‌پذیری رفته. تصمیم گرفته که تا انتهای مسیر برود.

در این مسیر گاهی کلافه شده، گاهی خسته شده، گاهی تحملش را از دست داده، اما زیر قولی که خودش به خودش داده نروده. وقاری می‌گوید یک جایی احساس کردم که دارم با خودم لجبازی می‌کنم بعد واژه دیگری برایش پیدا کردم؛ احساس کردم باید بمانم و ایستادگی کنم تا به «محسن» ثابت کنم که من نیامده‌ام که بروم!

شش ماه گذشته برای مهوش وقاری روزها سخت‌تر بوده‌اند. سخت‌تر از ده سالی که او درگیر بیماری همسرش محسن قاضی مرادی است که در میان صحبت‌هایمان از او به‌نام

به همه زن‌هایی فکر می‌کنم که پای عهد خودشان می‌مانند. هنوز صدایش در گوشم است، می‌گوید: «به سؤال آقای مدیری از مهمانان دورهمی فکر می‌کنم وقتی از آنها می‌پرسد: چه رؤیایی در زندگی دارید؟!»

«بازیگری شهرت به همراه دارد، اما من از شهرت هم چشم پوشیدم. الان شما می‌گویید دارم تبدیل به نماد وفاداری می‌شوم! اما راستش من تبدیل به مادر شوهرم شده‌ام. بیماری او را تبدیل به طفلی کرده که مراقبت زیادی نیاز دارد و من مانند مادر از او مراقبت می‌کنم. وظیفه‌ای است که برای خودم تعریف کرده‌ام. نسل من چنین هستند، سر قرار ازدواج مان می‌مانیم.»

شهریور که باید ۴۰ سال است ازدواج کرده‌ایم، ده سال است که محسن بیمار است. سال‌های اول به من زیاد کار پیشنهاد می‌شد مثلاً سریالی که باید دو سه ماه می‌رفتم شهرستان اما قبول نکردم، نمی‌توانستم محسن را تنها بگذارم به مرور پیشنهادها کم شد. چون می‌دانستند قبول نمی‌کنم محسن را تنها بگذارم. بازیگری را دوست داشتم، اما الان دیگر به این علاقه فکر نمی‌کنم. به آینده هم فکر نمی‌کنم. چون همه زندگی‌ام همراه شده با ترس از این که محسن حالش چطور می‌شود.

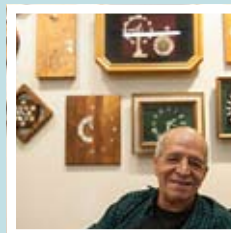

درست مثل یک مادر که هر لحظه عمر بچه‌اش برایش اهمیت دارد با این تفاوت که بچه رو به آینده است و بزرگ می‌شود و مستقل، اما محسن روز به روز ناتوان‌تر می‌شود و نگرانی من بیشتر. از وقاری می‌پرسم هیچ وقت به فرزندخوانده فکر کردید؟ می‌گوید: «نه! یکی از دوستانم که به فرزندخواندگی آورده شده بود، وقتی به یکباره و اتفاقی ماجرا را فهمید، سرنوشت خوبی پیدا نکرد برای همین ترسیدم و سراغ این موضوع نرفتم.»

ما هنوز مهارت نگهداری و چگونگی طرح موضوع را یاد نگرفته‌ایم و به نظرم باید روی این موضوع هم کار شود. من و محسن دوبار بچه‌دار شدیم، اولین فرزندم با یک بیماری ژنتیکی متولد شد و دو ماهه بود که از دنیا رفت و من ضربه بدی خوردم. فرزند دوم را هم زمانی که باردار بودم متوجه شدیم که او هم مشکل دارد و به توصیه پزشکان بچه را سقط کردم.

مسئولیت‌پذیری آن چیزی است که آموخته. به دیگران کاری ندارد که در مقابل او چه رفتاری می‌کنند، مهوش وقاری اما سنگ‌تمام می‌گذارد. حتی اگر دلش شکسته باشد، حتی اگر فهمیده باشد که رفتاری که دیده حقیقت نیست. او تصمیم خودش را گرفته، تصمیم گرفته آدم خوبی باشد. حالا بگذار بگویند بازنده‌ای در چنین سبک زندگی. باید با آدم‌ها مثل خودشان رفتار کنی، اما وقاری مسؤول گل خودش است، گلش هم سبک زندگی‌ای است که برای خودش انتخاب کرده. همین انتخاب است که او را واداشته تا ده سال از همسر بیمارش مراقبت کند شب و روز. حتی به ذهنش هم خطور نکرده که او را به خانه سالمندان بسپارد، می‌گوید: «نه! اصلاً چنین کاری را دوست ندارم. چطور می‌شود یک آدم را از خانه‌اش دور کرد و به خانه سالمندان سپرد؟ باید تا آخر خودم از او مراقبت کنم.» می‌گویم، بانک عاطفی آقای قاضی مرادی باید خیلی غنی باشد که از شما حمایت ذهنی و قلبی کند تا چنین از او مراقبت کنید. می‌گوید: «نمی‌دانم اسمش را بگذاریم بانک عاطفی یا بانک مسئولیت‌پذیری که من برای خودم ساختم. یادم هست آن اوایل که ازدواج کرده بودیم، محسن تندی‌هایی هم داشت مثلاً با کوچک‌ترین اتفاق یا حرفی می‌گفت: اگر ناراحتی برو! آن زمان این حرف خیلی به من برمی‌خورد.»

وقاری از مادرش می‌گوید: از مسئولیت‌پذیری و وفاداری که نسبت به همسر داشته و مهوش از همان بچگی آن را دیده و در ذهن ثبت کرده و همه عمر با همان فرمانی حرکت کرده که مادرش به او یاد داده. خوب یا بدش دیگر الان میزان و معیار نیست. وفاداری و مسئولیت‌پذیری آن چیزی است که آموخته. به دیگران کاری ندارد که در مقابل او چه رفتاری می‌کنند، مهوش وقاری اما سنگ‌تمام می‌گذارد

مدام با خودم می‌گفتم یعنی چی؟ مگر ما ازدواج کرده‌ایم که به‌سادگی بگذاریم و برویم. همان زمان بود که با خودم عهد کردم که بمانم! برای همیشه بمانم. گاهی احساس می‌کنم عجب لجبازی بوده‌ام و گاهی آن را به حساب ایستادگی می‌گذارم که برخی به آن نام وفاداری می‌دهند.

ما هر دو کارمند آموزش و پرورش بودیم. وضع مالی هر دو ما در حد متوسط بود، اختلاف سنی هم داشتیم و قاضی از من بزرگ‌تر بود، برخی آن سال‌ها می‌گفتند که من به خاطر پول با محسن ازدواج کرده‌ام، اما واقعیت این است که آن سال‌ها محسن آدم پولداری نبود.»

به وقاری قسول داده‌ام امانتدار خوبی برای حرف‌هایش باشم و آن مقداری که به من اجازه داده نوشته‌ام. هنوز صدای خسته‌اش در گوشم است و عهدی که با خودش بسته.

آنچه روز قلم را مستوجب تحسین می‌کند دو کنش والاست، کنش نخست رویکرد «الهیاتی» به «قلم» و کنش دوم رویکرد «تاریخی» به آن است و آنچه از او برون می‌تراود...

رویکرد الهیاتی، ناظر بر شریفة «ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ» است، که درون خود به دو مهم اشاره دارد. در این شریفه، نخست سوگند می‌خورد به «قلم» (من حیث هو) و سپس آنچه «او می‌نویسد». بنابراین و با پیش‌فرض قراردادن یک الگوی استقرایی، «قلم» به عنوان یک جز، و «آنچه می‌نویسد» به عنوان یک جز، دیگر، کلیاتی را می‌سازند که نقشه راه بشر است، استراتژی آیندگان است، این مقدمه‌ای است بر تکریم اندیشیدن و خردورزی در نگارش از طرفی، و شهودگرایی و اشرافی‌گری در تقریر از سمت دیگر.

قلم و آنچه می‌نویسد

رویکرد الهیاتی به قلم

اما رویکرد الهیاتی به قلم، به عنوان یک پارادایم یا الگوواره، موانست، معاشرت، همراهی و مجاورت دیرپای و دائم با موضوعات و رویکردهای «مشایی» و «اشرافی» اعم از اخلاق (عملی و نظری)، مباحث هستی‌شناختی و معرفت‌شناختی، وحی، عقل و ... دارد. این الگوواره از روزگار حادث و از دیرباز با بشر همراه بوده، اما کدگذاری تاریخی آن به زمانی بر می‌گردد که انسان توانست با «هیروگلیف» آنچه را می‌اندیشد ثبت کند، تعمیم دهد و اطلاع‌رسانی کند، از همان زمان، شکلی از روایت کلان الهیاتی هم، در باب قلم و نوشتن، قوام یافت، حتی اگر تحریر به معنای نوین و دین به معنای امروزینش به وجود نیامده بود. اینکه انسان‌های متعقل، جانوری را بر دیوار غار نقش‌اندازی کنند و به تسخیر آن همت بگمارند چیزی جز نگاه «ماورالطبیعی» به جهان زیست «طبیعی» یا همان جهان محسوسات و واقع نیست، و این خود مقدمه‌ای است بر شکل‌گیری نوعی نگاه الهیاتی به هستی. نوعی نگاه الهیاتی به نوشتن، ثبت کردن؛ و برجای گذارن، و با این پیش‌فرض و بر پایه نظریه معرفت‌شناسی تکاملی، امروز انسان معاصر قلم را به شکل‌های دیگر می‌بیند و می‌پندارد؛ گاه با همان کارکردهای پیشین، گاه با کارکردهای جدیدتر.

رویکرد تاریخی و اسطوره‌ای به قلم

اما رویکرد دوم رویکردی تاریخی و اسطوره‌ای است. در این رویکرد هم اگرچه قلم به عنوان یک مصداق عینی (شکل قلم به معنای تاریخی‌اش)، حضوری فیزیکی و محسوس ندارد اما ستایش و تکریم شده است. در جایی خواندم که به نقل از «آثارالباقیه» ابوریحان بیرونی، فصل ۹ عید تیرگان نوشته بود: «آرش کمانگیر در همین روز (سیزدهم تیرماه) بود که به قلّه دماوند رفت، تیر در چله کمان گذاشت و به سمت توران پرتاب کرد. تیری که یک شبانه‌روز در راه بود تا در نهایت بر درخت گردویی نشست و مرز ایران و توران را مشخص کرد. یا اینکه گفته می‌شود در همین روز بود که هوشنگ، از پادشاهان پیشدادی، «کاتبان» را به رسمیت شناخت و به مردم دنیا دستور داد تا در روز جشن، لباس کاتبان را بپوشند و مقام آنان را عزیز دارند.» رویکرد دیگر تکریم قلم و آنچه او می‌نگارد اما پای در اجرام داشت و افلاک؛ آنجایی که روایت می‌شود: «عطار معروف است به کاتب ستارگان. در اشعار فارسی هم اگر کمی جست‌وجو کنید با مثال‌های فراوانی روبرو می‌شوید که عطار

را کاتب، انشاکننده یا نویسنده سیارات دانسته‌اند. اینکه چرا عطار را کاتب ستارگان می‌دانسته‌اند، در ظاهر برمی‌گردد به نام دیگر این سیاره؛ عطار را در گذشته به نام «تیر» نیز می‌شناخته‌اند و به همین خاطر روز تیرگان، یعنی همان شب سیزدهم تیرماه را روز مخصوص سیاره تیر (همان عطار) می‌نامیدند. احتمالاً این نام‌گذاری بی‌ارتباط با جشن تیرگان و به رسمیت شناختن کاتبان به وسیله هوشنگ هم نبوده است.» در این رویکرد، اصحاب قلم از سویی، و تکریم سیاره‌ای که کاتب سیارات است از سوی دیگر تکریم می‌شوند. می‌دانیم که در معرفت‌شناسی کهن، ستارگان نقش ویژه‌ای بر سرنوشت آدمیان داشتند، هم از این روست که انسان هم با الگو گرفتن از سیاره‌ها، در جهان خود قلم را محترم می‌شمردند.

رجعت جاودانه قلم به صادر نخستین

در فرهنگ ما؛ هر دو رویکرد «الهیاتی - اسلامی» و «ایرانی - اسطوره‌ای» رجعت جاودانه قلم و آنچه را او می‌نویسد به یک «صادر اول» دارد، پس هم قلم و هم محصولات آن، شأن و شوکتی دارند که باید آن را تعقل و شهود کرد. در واقع سه گانه «قلم»، «آنکه با قلم می‌نویسد» و «آنچه تقریر شده است»، یک کارخانه تولیدی اندیشه است، این اندیشه دست کم در فرهنگ ما ریشه در دو رویکرد وجودی عمیق دارد. قلم به دست‌ها فقط نمی‌نویسند، آن‌ها روی دوش تاریخی ایستاده‌اند که همراه در آرزوی کمال بوده است، تاریخ را بازنگری کنیم، یکبار دیگر فارغ از جایگاه ایدئولوژیک آن‌ها به این نام‌ها بیاوریم: ابن‌سینا، سعدی، ابوحامد محمد غزالی، خواجه عبدالله انصاری، حافظ شیرازی، فردوسی، صائب تبریزی، خیام، ابوالوفامحمدبوزجانی، محمدباقر مجلسی، خواجه نصیرالدین طوسی، حکیم ناصر خسرو، شیخ بهایی، سیبویه، قطب‌الدین شیرازی، خواجه نصیرالدین طوسی، مولانا عبدالعلی بیرجندی، ابوسعید ابوالخیر، ابن‌رسته، ابن‌سینا، میرسیدعلی همدانی، عبدالقادر مراغه‌ای، فخرالدین عراقی، نجم‌الدین کبری، غیاث‌الدین جمشید کاشانی، ذکری‌ای رازی، عطار، نظامی، و ... برخی از این نام‌ها و برخی دیگر که در این مزجات نیامده در فهرست مشاهیر و رویدادهای ثبت شده ایران در برنامه مشاهیر یونسکو چه می‌کنند؟ این‌ها چه کرده‌اند در تاریخ قلم این سرزمین؟ ما در کجای این تاریخ ایستاده‌ایم و باید امروز برای این کارخانه تولید اندیشه چه کنیم؟

سلامت

اسکاتیا

فناوری اطلاعات

گردشگری

فرهنگ و هنر

سلامت

ورزش

News

حالت تهوع در خودرو؛ راه‌های کنترل و مقابله

سیگنال‌ها، آغاز اغتشاش

تعادل بدن شما از طریق سیگنال‌هایی برقرار می‌شود که از سوی بخش‌های مختلف بدن مانند چشم‌ها و گوش داخلی به مغز فرستاده می‌شود. دیگر گیرنده‌های حسی در پاها، به سیستم عصبی می‌رساند که کدام قسمت‌های بدن در تماس با زمین هستند. سیگنال‌های متناقضی که به مغز ارسال می‌شوند، عامل اصلی بروز بیماری حرکت هستند. برای مثال، زمانی که در هواپیما نشست‌اید، شما متوجه بروز اغتشاش و تلاطم نیستید، اما بدن شما آن را احساس می‌کند. این احساس گیجی حالت تهوع و استفراغ را به دنبال دارد. نبود تهویه کافی در وسیله نقلیه، استرس هنگام سفر و ندیدن محیط بیرون از جمله عواملی هستند که ممکن است شما را بیشتر مستعد بیماری حرکت کند.

درمان دارویی و جایگزین

درمان‌های مختلفی برای درمان بیماری حرکت وجود دارند که بیشتر آن‌ها از شروع

است به سرگیجه و تهوع بینجامد. در این حالت، مغز با دریافت سیگنال‌هایی از گوش داخلی، چشم‌ها، ماهیچه‌ها و مفاصل، احساس حرکت می‌کند در حالی که شما در یک جا نشست‌اید و حرکتی ندارید.

زمانی که این سیگنال‌ها به مغز می‌رسند، با واقعیتی که شما در آن هستید، هماهنگی ندارد و به همین دلیل دچار بیماری حرکت می‌شوید. به عنوان مثال، اگر هنگامی که در اتوبوس نشست‌اید مشغول کار با تلفن همراه خود هستید، چشم‌هایتان روی چیزی متمرکز می‌کند که حرکت نمی‌کند، اما گوش داخلی شما حرکت را احساس می‌کند. حتی نقطه‌ای که در آنجا نشست‌اید، می‌تواند متغیر باشد.

بیماری حرکت معمولاً باعث به هم خوردگی معده می‌شود. بیمار احساس گیجی و عرق سرد می‌کند. فرد رنگ پریده شده و معمولاً از سردرد شکایت دارد. در چنین فردی، حالت تهوع، استفراغ و کاهش تعادل به دنبال احساس گیجی بسیار معمول است.

اگر شما هم مسافرت رفتن‌تان با سرگیجه و حالت تهوع تلخ می‌شود، این مطلب را بخوانید. به‌رغم وجود بیماری کرونا و وقفه‌ای چند ماهه که در سفرها صورت گرفت، با پایان یافتن امتحانات مدارس، بسیاری راه سفر را در پیش گرفته‌اند تا خستگی ماه‌ها در خانه ماندن را از تن به‌در کنند. کاری که شاید خطرناک باشد، اما عده‌ای سختی و خطرات آن را به جان خریدند. یکی از مشکلات سفر برای برخی افراد، ایجاد سرگیجه و حالت تهوع در خودرو، هواپیما یا اتوبوس و ... است که کام سفر را تلخ می‌کند. به این حالت «بیماری حرکت» می‌گویند که در مسافران هنگام سفر با خودرو، قطار، هواپیما، اتوبوس یا کشتی دیده می‌شود. معمولاً برای خلاص شدن از این حالت آزاردهنده، می‌توانید کارهایی را انجام دهید تا این حالت به سراغ‌تان نیاید یا اگر دچار آن شدید، بتوانید آن را کنترل کنید.

بیماری حرکت ناگهانی و با حالت تهوع و عرق سرد آغاز می‌شود و در ادامه ممکن

کشتی یا اتوبوس به سفر می‌روید، سعی کنید روی صندلی‌های روبه‌جلو بنشینید و موقع حرکت به سمت عقب برگردید. در داخل کشتی، از مسؤل مربوطه بخواهید صندلی شما را نزدیک به قسمت جلویی یا وسط کشتی قرار دهد و سعی کنید رو به جلو یا افق و به نقطه‌ای ثابت خیره شوید تا حرکت قایق را کمتر حس کنید. سعی کنید در طول سفر پنجره یا منفذی را برای تبادل هوا باز بگذارید و هوای تازه تنفس کنید و در طول سفر هم از کتاب خواندن یا حتی نگاه به تلفن همراهتان خودداری کنید. علاوه بر این، موقع مسافرت با خودرو یا اتوبوس، سعی کنید یا خودتان راننده باشید یا روی صندلی‌های جلویی خودرو یا اتوبوس بنشینید. افرادی که سابقه بیماری حرکت دارند، با نشستن در صندلی‌های جلویی خودرو یا اتوبوس کمتر این حالت ناخوشایند را تجربه می‌کنند.

بیماری در کمین کودکان و زنان باردار

هر شکل مسافرتی، چه زمینی، چه هوایی و چه آبی ممکن است بیماری حرکت را در فرد مستعد القا کند. گاهی حتی با سوار شدن بر چرخ و فلک و بازی‌های کودکانه که معمولاً در شهر بازی وجود دارد این حالت ایجاد می‌شود. این مشکل در هر فردی ممکن است رخ دهد، اما بیش از همه، کودکان و افرادی که داروهای خاص مصرف می‌کنند در معرض آن هستند. کودکان دو تا ۱۲ سال و نیز زنان بارداری که احتمال بروز اختلالات گوش داخلی در آن‌ها بیشتر است، بیش از دیگران در معرض این عارضه هستند.

بیماری می‌توانید انجام دهید، این است که چشم‌هایتان را ببندید. این کار، حالت تهوع شما را تشدید می‌کند. در طول مسیر سعی کنید به خودروهایی که در حرکت هستند و نیز سوزنه‌های متحرک در مسیر نگاه نکنید. در عوض، به یک نقطه ثابت و کمی بالاتر از افق خیره شوید.

روی صندلی‌های جلویی بنشینید

بیماری حرکت به طور ناخودآگاه به سراغتان می‌آید، اما اگر حواس‌تان به محیط اطراف‌تان و جایی که می‌نشینید، باشد راحت‌تر می‌توانید آن را کنترل کرده و از بروز آن جلوگیری کنید. برای سفر خود از قبل برنامه‌ریزی کنید. اگر می‌خواهید هوایی سفر کنید، موقع تهیه بلیت از مسؤل آن بخواهید که صندلی شما را کنار پنجره یا روی بال هواپیما مشخص کند. اگر با قطار، قایق،

بیماری جلوگیری می‌کنند. همچنین، بسیاری از این داروها خواب‌آور هستند بنابراین، اگر نیاز به انجام کاری با دقت بالا دارید یا در حال رانندگی هستید، از این داروها استفاده نکنید. معمول‌ترین داروهایی که برای بهبود بیماری حرکت مورد استفاده قرار می‌گیرد، «هیوسوبرومید هیوسین» است که عامه مردم آن را به هیوسین می‌شناسند. اما داروی دیمن‌هیدرینات دارویی است که بدون نسخه هم می‌توانید از داروخانه‌ها تهیه کنید.

علاوه بر این درمان‌های دارویی، می‌توانید از روش‌های خانگی هم برای تسکین علائم بیماری استفاده کنید. درمان‌های جایگزین هم تأثیر چشمگیری بر کاهش علائم دارند. متخصصان توصیه می‌کنند نعنا و زنجبیل در این زمینه کمک‌کننده هستند. اگرچه این درمان‌های گیاهی از نظر علمی هنوز به اثبات نرسیده‌اند، اما مصرف تجربی آن‌ها مؤثر بودن‌شان را در برخی موارد تأیید کرده است. علاوه بر این، تنفس عمیق و تکرار آن از دیگر راه‌های درمانی موجود برای بیماری حرکت است. اما در بسیاری از موارد تهویه هوای داخل وسیله نقلیه، پایین آوردن شیشه ماشین قرار گرفتن در معرض هوای تازه می‌تواند تا حد زیادی شرایط جسمی شما را بهبود بخشد.

به اندازه کافی بخوابید

نکته قابل توجهی که باید مدنظر داشته باشید، این است که شب قبل از مسافرت بهتر است خوب بخوابید و به اندازه کافی آب و مایعات مصرف کنید، چرا که کم‌آب شدن بدن، سردرد و استرس شما را در معرض بروز بیماری حرکت در طول سفر قرار می‌دهد.

گرسنه‌نمانید

به خاطر داشته باشید که اگر موقع سفر شکم‌تان گرسنه باشد، سرگیجه و حالت تهوع ناشی از بیماری حرکت بیشتر به سراغتان می‌آید؛ بنابراین برنامه سفرتان را به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنید که غذا خورده باشید و شکم‌تان گرسنه نباشد. قبل و حین سفر از خوردن غذاهای چرب و اسیدی پرهیز کنید، زیرا شما را مستعد بیماری حرکت می‌کند.

چشم‌هایتان را ببندید

یکی از بدترین کارهایی که هنگام بروز این

چرا در تابستان با کولر آبی خون دماغ می شویم؟

معمولاً در تابستان به دلیل گرمی هوا و استفاده از کولر آبی، یکی از بیماری‌های شایع که خیلی‌ها از آن رنج می‌برند خون دماغ شدن است. ما در این مطلب می‌خواهیم دلایل این بیماری را بررسی کنیم. خونریزی بینی که به خون دماغ (خونریزی ناشی از آسیب رگ‌های خونی در بینی) معروف است، یک مشکل رایج است که بسیاری از افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. خونریزی بینی نشانه مشکل جدی نیست و به دلیل موقعیت بینی و شبکه رگ‌های خونی داخل آن رخ می‌دهد. خونریزی معمولاً در تابستان اتفاق می‌افتد و در زمستان کمتر شایع است. در فصل تابستان به دلیل خشک بودن هوا مویرگ‌های خونی به خاطر هوای داغ و یا خشک شدن خلط داخل بینی منفرجه می‌شود و در نتیجه منجر به خونریزی بینی می‌شود. خونریزی بینی عموماً در کودکان بین سنین ۲ تا ۱۰ سال و بزرگسالان بین ۵۰ تا ۸۰ سال رخ می‌دهد.

دلایل خونریزی مکرر بینی در طول تابستان چیست؟

تابستان معمولاً خشک و در نتیجه برای بینی بد است. لایه محافظ و ظریف در حفره بینی به علت رطوبت پایین در هوای گرم، خشک و منجر به خونریزی بینی می‌شود. هم چنین گرمای تابستان باعث افزایش اپیزودهای آلرژی می‌شود که از علل خونریزی بینی بشمار می‌رود. قسمت داخلی بینی تان را مرطوب نگه دارید، چون خشکی می‌تواند باعث خونریزی بینی شود. اسپری آب نمک و یا دیگر پمادها صنعتی مانند ژله مفید هستند تا بهبود بافت را ارتقا دهند و حفره‌های بینی را مرطوب نگه دارند. برای حفظ رطوبت بینی از بخور در خانه استفاده کنید. از مصرف داروهای سرماخوردگی و آلرژی که می‌تواند بینی شما را خشک کند بپرهیزید. سیگار داخل بینی را تحریک کرده و آن را خشک می‌کند. جسم تیز وارد بینی نکنید همچنین نباید آن را زیاد بمالید. ناخن کودک را کوتاه کنید و اجازه ندهید بینی خود را تمیز کند. هنگامی که بیرون از منزل هستید سر خود را با یک کلاه بپوشانید. همچنین بینی خود را با دستمال یا پارچه نخی بپوشانید تا از خشک شدن هوای گرم

در داخل بینی جلوگیری کنید. شستن بینی با آب سرد و پرهیز از نور مستقیم خورشید برای مدت زیادی ممکن است به جلوگیری از خونریزی بینی در طول تابستان کمک کند. تنفس بخار می‌تواند در پیشگیری از خونریزی بینی، کمک کند. زیرا وقتی بخار وارد بینی می‌شود، از سوزش بینی و خونریزی جلوگیری می‌کند.

جلوگیری از خونریزی بینی با دستورالعمل‌های خانگی

سرکه: پنبه و یا یک تکه پارچه‌ای را آغشته به سرکه کنید و مدتی آن را به آرامی در بینی قرار دهید تا زمانی که خونریزی متوقف شود. یخ: تکه یخ‌ای را بر روی بینی خود بمالید تا تورم رگ‌های خونی و خونریزی را کاهش داده و درد را تسکین دهید. غذاهایی حاوی ویتامین ث (گواوا، کلم پیچ، خردل، جعفری، لیمو، پرتقال و توت فرنگی): ویتامین ث را در رژیم غذایی خود بگنجانید، چون به لخته شدن خون کمک می‌کند و باعث توقف خونریزی بینی می‌شود. نان سبوس‌دار: گندم حاوی روی است که از رگ‌های خونی در بدن محافظت می‌کند.

صورت

- وارد کردن جسم نوک تیز به بینی می تواند باعث خونریزی بینی شود
- ناتوانی در لخته شدن خون می تواند باعث خونریزی بینی شود
- فشار خون بالا می تواند جز عوامل بشمار رود.

ارتباط بین خونریزی بینی و استفاده از کولر در تابستان

با گرم شدن هوا و استفاده افراد از کولرهای آبی، خونریزی بینی نیز اتفاق می افتد که مهمترین دلیل آن، رشد قارچ های مختلف در کولر و انتقال آن از طریق جریان هوا به داخل مخاط بینی است. از سوی دیگر کولرهای گازی نیز موجب خشک شدن هوا و کاهش رطوبت محیط می شوند که هر دو عامل از دلایل خونریزی بینی در افراد می باشند.

برای پیشگیری از خونریزی بینی نباید در فصل تابستان در معرض نور مستقیم آفتاب قرار گرفت و در صورت ضرورت باید از کلاه و سایه بان استفاده شود. همچنین نباید به مدت طولانی در معرض کولر گرفت.

با گرم شدن هوا و استفاده افراد از کولرهای آبی، خونریزی بینی نیز اتفاق می افتد که مهمترین دلیل آن، رشد قارچ های مختلف در کولر و انتقال آن از طریق جریان هوا به داخل مخاط بینی است. از سوی دیگر کولرهای گازی نیز موجب خشک شدن هوا و کاهش رطوبت محیط می شوند که هر دو عامل از دلایل خونریزی بینی در افراد می باشند.

نوشیدن آب: مایعات زیادی مانند آب میوه بنوشید تا از خشک شدن بینی خود در تابستان جلوگیری کنید.

جوش شیرین: مقداری جوش شیرین را با آب مخلوط کنید و محلول را داخل یک بطری اسپری بریزید و به داخل سوراخ های بینی اسپری بکنید.

ژست صحیح: راه دیگری برای توقف سریع خونریزی بینی، نشستن راحت روی صندلی و بالا گرفتن سر از سطح قلب تان است.

دو نوع خون بینی وجود دارد:

خونریزی جلویی و خلفی. با پاره شدن و شکاف رگ های خونی جلویی، خونریزی از جلو بینی اتفاق می افتد که باعث خونریزی می شود. اما خونریزی خلفی بینی زمانی اتفاق می افتد که گسیختگی در قسمت عمیق تر بینی رخ می دهد. دومی خطرناک تر است، زیرا خون می تواند در پشت گلو جریان پیدا کند.

برخی از علل خونریزی بینی عبارتند از:

- ضربه به صورت، مانند پانچ بر روی

با تغذیه صحیح به جنگ کرونا بروید

شاید بتوانیم اینکۀ چه خوراکي بخوريم تا احتمال ابتلای ما به ویروس کرونا را کاهش دهد را یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های این روزهای مان به شمار آوریم. بسیاری البته گمان می‌کنند که می‌دانند باید چه بخورند. تصور می‌کنند خواندن چند کانال تلگرامی یا عمل کردن به توصیه‌های طب سنتی کفایت می‌کند و بهتر است خیلی هم مته به خشخاش نگذاشت. اما اکنون بعد از گذشت چند ماه از شیوع ویروس کووید-۱۹ در ایران، بسیاری از کارشناسان و متخصصان تغذیه به نتایج واحدی درباره بایدها و نبایدهای تغذیه‌ای در روزهای همه‌گیری این ویروس رسیدند. با توجه به اینکه در روزهای ماه رمضان هم به سر می‌بریم و وعده‌های غذایی به سحری و افطاری تقلیل پیدا کردند، توجه به بایدها و نبایدهای تغذیه‌ای امری مهم و قابل توجه است. اطلاعات و توصیه‌هایی که در ادامه می‌آید، نتایج راهنمای مدیریت تغذیه در ایام کروناست که معاونت بهداشت دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت تهیه کرده است.

تقویت کننده عضلات تنفسی

در قدم نخست بهتر است برای سالم نگه داشتن عضلات تنفسی خود حداقل دو واحد پروتیین در وعده‌های غذایی خود مصرف کنید. بهترین واحدها و منابع پروتیین در این روزها شامل گوشت قرمز، ماهی و مرغ است. حبوباتی مانند عدس، نخود و باقلا نیز منابع سرشار از پروتیین هستند که می‌تواند به جای پروتیین حیوانی استفاده شود.

میوه‌های زرد و نارنجی زیاد استفاده کنید

برای افزایش سیستم ایمنی بدن بهتر است استفاده از ویتامین سی را در رژیم غذایی خود لحاظ کنید. استفاده از مرکبات به صورت روزانه و پیاز که منبعی سرشار از ویتامین سی است همراه با غذا می‌تواند در جذب حداکثری آن کمک کند.

ویتامین‌ای و آ نیز نقش موثری در تقویت سیستم ایمنی بدن انسان دارند، به همین دلیل بهتر است در وعده‌های غذایی خود از میوه‌های زرد و نارنجی که منابع سرشار از این ویتامین‌ها هستند، استفاده کنید.

بدن نیازمند ویتامین بی

در تب، بدن انسان به انرژی نیاز دارد، از طرف دیگر برای متابولیسم و سوخت‌وساز و تأمین این انرژی، بدن انسان نیازمند ویتامین بی است.

منابعی که در آن‌ها ویتامین بی به صورت سرشار وجود دارد، سبزی‌ها، میوه و شیر و لبنیات است. استفاده از این خوراکی‌ها را در وعده‌های غذایی تان در طول روز فراموش نکنید.

بی ۱۲ و مقابله با ویروس

کمبود ویتامین بی ۱۲ می‌تواند باعث پیشرفت سریع عفونت ویروسی شود. از آنجا که ما هم این روزها با ویروس سروکار داریم، بهتر است مصرف تخم‌مرغ، لبنیات و گوشت ماهی را که سرشار از ویتامین بی ۱۲ هستند، جدی بگیرید.

حرارت دانه‌های روغنی

سازمان جهانی بهداشت توصیه کرده است که دانه‌های روغنی و آجیل را به‌عنوان میان وعده مصرف کنید یا آن‌ها را به سالادها بیفزایید. اگر نگرانی بابت چگونگی ضدعفونی کردن این دانه‌ها دارید، بهتر است که این مواد را چند دقیقه در فر یا مایکروفر حرارت دهید.

کمبود روی در بدن را جدی بگیرید

روی می‌تواند باعث اختلال و نقصان در سیستم ایمنی بدن شود، اگر تحت نظر پزشک بودید و به شما درباره کمبود روی در بدن تان هشدار داده شده بود، بهتر است طبق رژیم غذایی تان عمل کنید، اما اگر چیزی درباره کمبود روی در بدن تان نمی‌دانید بهتر است غذاهای مملو از گوشت قرمز

همان‌طور که گوجه‌فرنگی را از غذای تان حذف کردید، بهتر است هنگام طبخ غذا، زردچوبه را فراموش نکنید، این ادویه به دلیل خاصیت ضدالتهابی می‌تواند برای دوران نقاهت شما مفید باشد.

ویتامین سی، جذاب آهن

آهن باعث تقویت سیستم ایمنی بدن می‌شود، گوشت و ماهی منابع سرشار از آهن هستند، اما فراموش نکنید که خوردن منابع آهن همراه با ویتامین سی می‌تواند جذب حداکثری داشته باشد؛ بنابراین به دنبال غذاهایی باشید که آهن و ویتامین سی را در کنار هم داشته باشند.

چه چیزهایی نخوریم؟

نمک و چربی می‌تواند باعث تحریک سیستم ایمنی بدن شود و التهاب ایجاد کند؛ بنابراین از غذاهایی که منابع سرشار سدیم هستند، کمتر استفاده کنید، غذاهای کنسرو شده، ترشی‌ها، شور‌ها و سوسیس و کالباس از آن جمله‌اند. اما اگر در مرحله حاد بیماری هستید، هنگام تعریق و تب ممکن است مقدار زیادی سدیم و پتاسیم را از دست دهید، در آن صورت بهتر است از منابع طبیعی سدیم که در میوه‌هایی

مصرف کنید.

اگر کرونا را رد کردیم، چه بخوریم؟

اما اگر شما پیشتر مبتلا به کرونا شدید و اکنون دوره نقاهت خود را پشت سر می‌گذارید، بهتر است توصیه‌ها را برای وعده‌های غذایی خود جدی بگیرید. از مصرف سیر و زنجبیل در تمام وعده‌های غذایی خود خودداری کنید. از غذاهای دیر هضم و سنگین مانند ماکارونی یا آش گوشت غلیظ و حتی سوسیس و کالباس کمتر استفاده کنید و بیشتر مصرف سوپ را در وعده‌های تان جدی بگیرید.

اگر بیرون روی دارید از مصرف غذاهای دارای سبوس خودداری کنید. بهتر است هنگام طبخ غذا نیز از رب گوجه، فلفل و سس خردل استفاده نکنید.

اگر بعد از بهبود از کرونا سرفه‌هایتان همچنان ادامه دارد، از عسل استفاده کنید. در صورت داشتن حالت تهوع هم بهتر است که از موز به جای داروهای شیمیایی استفاده کنید.

سازمان جهانی بهداشت توصیه کرده است که دانه‌های روغنی و آجیل را به‌عنوان میان وعده مصرف کنید یا آن‌ها را به سالادها بیفزایید. اگر نگرانی بابت چگونگی ضدعفونی کردن این دانه‌ها دارید، بهتر است که این مواد را چند دقیقه در فر یا مایکروفر حرارت دهید.

پزشک خود، مواد غذایی‌هایی را استفاده کنید. تغذیه تنها یکی از قدم‌های پیشگیری از ویروس کروناست، بنابراین تصور نکنید که خوردن مواد مغذی که نام بردیم به تنهایی می‌تواند شما را از کووید-۱۹ دور نگه دارد.

یک نکته آشپزی

برای خرد کردن گوشت در طبخ غذا بهتر است آن را روی تخته چوبی قرار دهید، این تخته چوبی و چاقو باید از وسایلی که برای خرد کردن مواد غذایی پخته شده استفاده می‌شود، جدا باشد.

استفاده و باعث سم‌زدایی در بدن نیز شود. بسیاری از افرادی که در دوران نقاهت بیماری کرونا به سر می‌برند، ممکن است اشتهاشان افزایش پیدا کرده باشد، این زمان بهترین فرصت برای جبران کمبود آب و الکترولیت، ویتامین‌ها و پروتئین‌های بدن است که در طول بیماری به دلیل بی‌اشتهایی از دست رفته بودند؛ بنابراین از افزایش اشتها خود نترسید و منابعی که از دست داده بودید را جبران کنید.

فراموش نکنید که اگر بیماری خاصی دارید و رژیم‌های متنوعی گرفته‌اید، باید طبق نظر

مانند آلو و زردآلو، طالبی و کیوی وجود دارند، استفاده کنید.

چند توصیه

روزانه ۶ تا ۸ لیوان آب بنوشید، نوشیدن آب می‌تواند در کم کردن دمای بدن نیز مفید باشد. با بالارفتن یک درجه سانتی‌گراد از دمای بدن، ۱۳ درصد متابولیسم آن افزایش پیدا می‌کند، به همین دلیل بهتر است، غذاهایی با حجم کم در وعده‌های مختلف مصرف کنید. شیر و دوغ جزو نوشیدنی‌های مفید دیگری هستند که می‌تواند در وعده‌های متنوع

آسیب‌های روانی بعد از دوران کرونا

نارنج‌شادابی
روانشناسی و مشاور خانواده

ظهور یک بیماری ناشناخته و مبهم برای هر فرد و هر جامعه‌ای موضوعی تنش‌زا است و چگونگی فائق آمدن به این مشکل پیچیده، چالش بزرگی برای افراد است. در شرایط شیوع این بیماری و دست و پنجه نرم کردن مردم و دولت‌ها با آن، آسیب‌های اجتماعی و روانی بسیاری را متحمل شده‌ایم و امید همه به این است که در نهایت با اتمام این بیماری همه‌گیر تمامی مشکلات نیز به پایان خواهد رسید و آن روزها را به جشن و شادی خواهیم گذراند. امید راهی برای بقا است. اگر امید نباشد انگیزه‌ای برای حرکت، مبارزه و ادامه مسیر نخواهد بود. اما در کنار امید به بهبود شرایط و به پایان رسیدن دوران کرونا، بهتر است واقع‌بینی را چاشنی کنیم و بدانیم که در آینده‌ای نه‌چندان دور امکان دارد دچار چه آسیب‌هایی شویم، گرچه در شرایط فعلی نیز بسیاری از افراد حتی اگر گرفتار بیماری کرونا نشده باشند در حال گذران بحران روانی هستند.

آسیب‌های روانی بیماری کرونا از قبیل اضطراب و نگرانی از مبتلا شدن افراد خانواده و دوستان، اضطراب از مبتلا شدن خود فرد، ترس و وحشت از انگ این بیماری، اضطراب و تنش ناشی از عدم معالجه غیرقابل انکار هستند. تمامی این استرس‌ها افراد را آماده پذیرش بیماری‌های روانی می‌کند. لزوم وجود روانشناسان و بهره‌گیری از تخصص آنها چه در شرایط حال حاضر و چه در دوران پساکرونا امری الزامی است. در این مقاله به بعضی از این اختلالات اشاره می‌کنیم تا اگر وجود آنها را در خود احساس کردید حتماً از متخصصین امر کمک بگیرید. ویروس همه‌گیر کرونا مدتهاست که زندگی عادی بشر را تحت تأثیر خود قرار داده است و فارغ از مشکلات معیشتی و اقتصادی، برخی آسیب‌های روانی همچون وسواس، اضطراب، اضطراب پس از آسیب، خودبیمارانگاری، ترس از اجتماع، ماندن در سوگ به علت عدم برگزاری مراسم سوگواری متوفیان و افسردگی را ایجاد کرده است.

اختلال اضطراب فراگیر

نوعی اضطراب یا نگرانی بیش از حد در مورد رویدادهای زندگی روزمره است در حالی که هیچ دلیل مشخصی برای نگرانی وجود ندارد. افرادی که به اضطراب فراگیر مبتلا هستند اغلب انتظار وقوع فاجعه دارند و نمی‌توانند نگران سلامتی،

پول، خانواده، کار و یا مدرسه نباشند. برای این افراد زندگی روزمره تبدیل به یک نگرانی، اضطراب و ترس مداوم می‌شود. در نهایت این اضطراب‌ها تا حد زیادی زندگی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و در زندگی روزمره، کار و تحصیل، زندگی اجتماعی و روابط او اختلال ایجاد می‌کند. از جمله عوارض اضطراب فراگیر می‌توان به مشکلات خواب، کاهش سیستم ایمنی بدن، مشکلات در میزان قند خون و چاقی و همچنین به کاهش آستانه تحمل در روابط فردی و اجتماعی و حساسیت بسیار اشاره کرد.

- نگرانی و تنش مداوم و بیش از حد معمول، ناآرامی و بی‌قراری
- داشتن دیدگاه غیرواقعی نسبت به مشکلات
- تحریک‌پذیری و تنش عضلانی
- سردرد، ت‌عریق، حالت تهوع و مشکلات گوارشی
- به راحتی مایوس شدن
- خواب ناآرام و لرزش دست و سایر اعضای بدن از جمله علائم این اختلال روانی هستند.
- همانند سایر بیماری‌ها، عامل ژنتیک در این اختلال مؤثر است ولی تروما (اختلال اضطراب بعد از آسیب) و حوادث استرس‌زا مانند همه‌گیری شیوع کرونا می‌تواند باعث ایجاد و ماندگاری آن شود. امکان دارد در دوران پساکرونا شاهد افزایش چشمگیر این بیماری در افراد باشیم.

اختلال اضطراب بعد از آسیب

این اختلال بعد از یک اتفاق استرس‌زای شدید مانند خطر مرگ، سیل و زلزله یا تصادفات که جان خود فرد یا اطرافیانش در خطر باشد به وجود می‌آید. فرد نسبت به این تجارب احساس ترس و درماندگی می‌کند و رفتارهای آشفته از خود نشان می‌دهد و مدام تلاش می‌کند تا از یادآوری رویداد تلخ اجتناب کند. احتمالاً دیده‌اید افرادی را که در جبهه جنگ بوده‌اند و مرگ و اتفاقات تلخ را از نزدیک مشاهده کرده‌اند دچار این اختلال شده باشند. در دوران پساکرونا، به خصوص برای افرادی که بر اثر این ویروس فردی از نزدیکان خود را از دست داده‌اند شاهد این اختلال خواهیم بود. اضطرابی که در طول روز با یادآوری خاطرات غم‌انگیز مرگ عزیز در فرد ایجاد می‌شود و حتی خواب فرد را نیز بر هم می‌زند. در این میان کادر درمانی بیشتر از سایر اقشار در خطر ابتلا هستند چرا که آنها در خط مقدم جبهه، با صحنه‌های

ناگواری مواجه بوده‌اند که شاید سال‌ها در ذهن آنها به جا بماند. کادر پزشکی شاهد مرگ همکاران خود نیز بوده‌اند که تجربه‌ای بس تلخ است. مشاهده صحنه‌های دردناک مرگ دیگران از نزدیک باعث ایجاد این نوع از اضطراب در افراد می‌شود. از جمله علائم این اختلال، ناآرامی و بی‌قراری، رفتارهای پرخاشگرانه، احساس بی‌زاری از دیگران و گوشه‌گیری و مشکلات بین فردی است. احساس گناه و شرمزدگی و حتی نبود هیچ هیجانی را نیز می‌توانند تجربه کنند. اختلال در خواب، کابوس و خواب‌های ترسناک (رویاهای هولناک بدون محتوای مشخص) نیز آنها را درگیر خواهد کرد. فردی که دچار این اختلال می‌شود صحنه‌های ناراحت‌کننده حوادث را هر روز مانند فیلمی در ذهن خود می‌بیند و هر علامت و صدا و نشانه‌ای که او را به یاد آن حادثه بیندازد، برایش دردناک است و سعی می‌کند از آن اجتناب کند. به گفته مشاور رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره ایران، به علت اینکه

مردم در دوران کرونا استرس و اضطراب شدیدی را تجربه کرده‌اند که اکنون به صورت مزمن درآمده است. مردم در دوران پساکرونا نیز دچار استرس پس از سانحه خواهند شد، این اختلالات می‌تواند موجب افزایش بیماری‌های سایکوسوماتیک (بیماری‌های روان‌تنی) شود.

اختلالات روان‌تنی

خودبیمارانگاری، یکی از مشکلات روان است که در دوران پساکرونا با ما گریبان‌گیر خواهد شد. افراد با وجود اینکه هیچ بیماری و مشکلی ندارند تصور می‌کنند مشکل و بیماری خاصی دارند. یکی از مهم‌ترین آسیب‌های روانی بهبودیافتگان از کرونا نیز اختلال روان‌تنی است. بر اساس این اختلال، فرد بهبودیافته با وجود معالجه و درمان قطعی بیماری، خود دچار خودبیمارانگاری می‌شود. به عبارت دیگر فرد مکرراً فکر می‌کند که دچار بیماری شده است و کوچکترین علامتی را که در خود می‌بیند به کرونا نسبت

را انجام نمی‌دهد وقتی می‌خواهد دوباره آن را انجام دهد احتمالاً اعتماد به نفس لازم را نخواهد داشت. اضطراب اجتماعی اختلالی است که در آن، فرد از حضور در اجتماع و در جمع بودن هراسان می‌شود و اعتماد به نفس لازم برای بودن با دیگران را ندارد و از ترس تحقیر و قضاوت دیگران تنهایی را ترجیح می‌دهد. احتمالاً در دوران پساکرونا با تعداد افراد بیشتری که دچار انزوای اجتماعی شده‌اند روبه‌رو خواهیم شد.

افسردگی

در این دوران افراد اضطراب را تجربه کرده‌اند. وقتی اضطراب در فردی شکل می‌گیرد بدن او واکنش‌هایی از خود نشان می‌دهد تا بتواند از خود در مواقع حساس دفاع کند. از جمله رفتارهای بدن، ترشح کورتیزول است. در گذشته که افراد به جنگ‌های تن به تن در جنگ‌ها مشغول می‌شدند این هورمون از بدن تخلیه می‌شد ولی در شرایط کنونی و اضطراب مزمنی که افراد تجربه می‌کنند، سطح بالای کورتیزول در بدن باقی می‌ماند و به مرور، بدن را دچار خستگی و فرسودگی می‌کند و به مرحله افسردگی می‌رساند. بی‌حوصلگی و نداشتن هدف در دوران قرنطینه، حتی در برخی از افراد از بین رفتن امید به زندگی، باعث ایجاد افسردگی می‌شود. شاید بتوان گفت در

هم بد نباشد. مشکل زمانی ایجاد می‌شود که مهار آن از دست می‌رود و عنان گسیخته می‌شود. این شک با سؤال «آیا به اندازه کافی تمیز هستم؟» شروع می‌گردد و بعد تبدیل می‌شود به اینکه «آیا می‌توانم دوباره زندگی عادی داشته باشم؟» و بعد می‌رسد به اینکه «اصلاً چرا باید تلاش کنم؟» و همراه با این افکار رفتارهای افراطی شستن دست‌ها و وسایل به شدت ادامه خواهند یافت. این است شرح حال فردی که دچار وسواس است. این بیماری دارای پایه‌های ژنتیکی است و حوادثی در زندگی از جمله همین ویروس کرونا باعث بروز یا تشدید آن می‌شود.

انزوای اجتماعی

به علت وجود کرونا، اگر در کشوری قرنطینه به خوبی رعایت شده باشد افراد ماه‌ها در خانه مانده‌اند و از کار و فعالیت‌های اجتماعی و دیدار دوستان و حتی خرید کردن دور شده‌اند. در ابتدا اضطراب دوری از دیگران و خانه‌نشینی را تجربه کرده‌اند، اما با پایان قرنطینه و خروج از منزل با پدیده دیگری به نام «اضطراب زندگی» روبه‌رو بوده‌اند. بدین معنی که خروج از منزل برای افراد دشوار و دلهره‌آور بوده است. دیدن شهر، افراد و شنیدن صداها برای افرادی که مدتی در خانه حبس بوده‌اند عجیب به نظر می‌رسد. وقتی کسی برای مدتی، کاری

می‌دهد و اضطراب شدیدی را تجربه می‌کند. احتمالاً در زمان‌های آتی در مطب پزشکان شاهد ازدحام افرادی خواهیم بود که متصور هستند که دچار کرونا یا هر بیماری ناشناخته دیگری شده‌اند.

فوبیا

ترس بیش از اندازه یا مرضی از هر پدیده‌ای را فوبیا می‌گویند که عملکرد فرد را تحت تأثیر خود قرار دهد. بعد از این شاهد افرادی خواهیم بود که به شدت از بیمار شدن خواهند ترسید. بسیاری از افراد از قبل دچار این اختلال بوده‌اند. لذا در زمان کرونا می‌دانستند که چگونه بهداشت را رعایت کنند و مهارت لازم را از قبل داشته‌اند. وجود «ترس از بیمار شدن» باعث ایجاد رفتارهای وسواس گونه درباره بهداشت و تمیزی نیز می‌شود که در دوران پساکرونا خود مشکل بزرگ دیگری است.

وسواس

یک فرد وسواسی در دوران کرونا پیش خود فکر می‌کند که گویا سال‌ها خود را برای همه‌گیری جهانی کرونا آماده می‌کرده است. افراد دچار اختلال وسواسی-اجباری یا همان به اصطلاح وسواس، سال‌ها از وحشت عامل بیماری‌زا و میکروب عذاب کشیده‌اند. آنها همیشه در این فکر بوده‌اند که عوامل بیماری‌زا را از خود دور کنند و این امر باعث ایجاد یک سری قوانین اجبار گونه برای آنها شده است (رعایت بهداشت به شدت و با نظم و دقت فراوانی که در حال حاضر مردم در تمام جهان مجبور به رعایت آنها هستند). گاهی به این اختلال جنون شک نیز نسبت داده‌اند. شک نسبت به آلوده بودن شی یا فرد. در این دوران، همگی گرفتار این شک شده‌ایم. ممکن است فکر کنیم با حفظ فاصله با دیگران، شستن دست‌ها و رعایت قوانین فعلی می‌توانیم خود را از ویروس در امان نگه داریم اما همیشه یک حس عدم اطمینان و شک و اضطراب باقی می‌ماند. این شک باعث هشیاری می‌شود و شاید خیلی

دوران پساکرونا افسردگی بیماری خاموش و پنهانی خواهد بود که به صورت همه گیر افراد را از درون آزار خواهد داد.

پرخاشگری

بروز نامناسب خشم را پرخاشگری می نامند. خشم، احساسی کاملاً طبیعی است ولی پرخاشگری شیوه ناکارآمد ابراز آن است. گاهی افسردگی خود را به شکل پرخاشگری نشان می دهد. در دوران قرنطینه، مردم به شکلی ناگهانی با تجربه ای جدید به نام «کنار هم بودن» روبه رو شدند.

مردم این حد از بودن در یک مکان با اعضای خانواده را تمرین نکرده بودند و آموزشی از قبل در زمینه مرزبندی ها، احترام به حقوق یکدیگر و سایر مهارت های اجتماعی در برنامه زندگی آنها نبوده است که نتیجه آن آمار بالای کودکان آزاری، همسر آزاری و پرخاشگری با اعضای خانواده شده است.

حجم فشار روانی بر دوش مردان بیشتر احساس می شود چرا که آنها به میزان کمتری در خانه بوده اند و اکنون با مسائل جدیدی آشنا خواهند شد که شاید شیوه دست و پنجه نرم کردن با آنها را ندانند. همچنین بسیاری از مشاغل از بین رفته اند و مشکلات مادی و

اقتصادی مزید بر علت می شوند و بدین شکل فرد دیگر نمی تواند حجم بالای خشم، غم و ناامیدی و ترس از آینده خود را مدیریت کند و به شکل رفتارهای نابهنجار احساسات خود را نشان دهد.

در دوران بعد از کرونا شاهد از هم گسیختن نهاد بسیاری از خانواده ها خواهیم بود و تفکر درباره پیشگیری از این امر مهم باید در دستور کار مقامات مرتبط قرار گیرد.

آسیب های ناشی از هر حادثه ای می تواند به صورت فردی و اجتماعی در دسرساز باشد و هزینه های هنگفتی برای برطرف کردن آنها متحمل شویم. در صورتی که شیوه های پیشگیری از وقوع اختلالات روانی هم به صرفه تر و هم آسان تر است.

گاهی برخی از اتفاقات تحت کنترل نوع بشر نیست و مشکلات بعد از آن نیز متعاقباً خواهند آمد، همانند شیوع ویروس غیرقابل پیش بینی کرونا که شاید تا مدتی همه افراد را دچار سردرگمی کند.

به هر روی، اگر خود یا اعضای خانواده خود را در مسیر ابتلا به هر یک از اختلالات فوق می بینید در درجه اول راه های کاهش اضطراب را در پیش بگیرید و در نهایت از متخصصین این امر کمک بخواهید.

بروز نامناسب خشم را پرخاشگری می نامند. خشم، احساسی کاملاً طبیعی است ولی پرخاشگری شیوه ناکارآمد ابراز آن است. گاهی افسردگی خود را به شکل پرخاشگری نشان می دهد. در دوران قرنطینه، مردم به شکلی ناگهانی با تجربه ای جدید به نام «کنار هم بودن» روبه رو شدند.

ورزش

کارگاه

[۶۳]

ماهنامه داخلی شرکت عقاب افشان

شماره ۶۷ - فروردین ماه ۱۳۹۹

Allstate

اسکایا

علم و فناوری

کارتینگ

فرهنگ و هنر

سلامت

ورزش

News

w w w . w o r k s h o p . c o m

بازگشت مجری محبوب با یک برنامه اینترنتی

عادل با ۹۰ برمی گردد!

عادل فردوسی‌پور را بعد از ممنوع‌التصویری‌اش در تلویزیون می‌شود فقط با صدا دنبال کرد؛ آن‌هم در یک برنامه با تولید محتوای فوتبال خارجی به نام «فوتبال ۱۲۰»؛ البته نه از شبکه محبوب سوم سیمایش؛ بلکه از شبکه تقریباً نوپای ورزش. او بعد از جدایی از «۹۰» در جاهای دیگری هم دیده شده؛ جاهایی که دوست داشته دیده شود: در دانشگاه و سر کلاس‌ها، در جشن امضای کتاب‌هایی که ترجمه کرده و در زمین فوتبال و فوتسال. این دیده‌شدن‌ها هم به دلیل شیوع ویروس کرونا کمتر از قبل شده. او این اواخر کلاس‌های درس و دانشگاهش را مثل بسیاری از استادان دیگر، به‌سختی و ناقص اداره کرده و خبری هم از ترجمه کتاب جدیدی نبوده است. اگرچه با رفع محدودیت‌های اعمال‌شده بر حوزه مکان‌های ورزشی، عادل به سالن‌ها و زمین چمن برگشته و گهگاهی، همراهانش در تیم رسانه، تصاویری از او با پیراهن ورزشی و ویدئوهایی از گلزنی‌هایش منتشر می‌کنند.

پی‌برد استقبال از او در فضای جدید چه شکلی است. او به بهانه بازی رئال مادرید و بارسلونا در ال‌کلاسیکو، برنامه‌ای اینترنتی به نام «کلاسیکو» ساخت تا خط‌نشان تازه‌ای برای آنهایی که فکر می‌کردند عادل فردوسی‌پور فراموش‌شدنی است، بکشد. با استقبال از آن برنامه، جرقه کاری جدید در ذهن عادل زده شد.

ناامیدی از صداوسیما

همان‌طور که عنوان شد، عادل حالا می‌داند دست‌کم «به‌زودی» تصویر یا صدای گزارشگری فوتبالش در صداوسیما جایی ندارد. علاوه بر لغو برنامه پرمخاطب «تود»، سایت ۹۰ هم که زیرمجموعه همان برنامه بود و با هدایت و حمایت عادل فردوسی‌پور پیش می‌رفت، از ابتدای همین سال از او و تیمش گرفته شد؛ «بیست‌ن شمشیر از رو» برای مردی که سال‌های زیادی برنامه‌اش به‌عنوان پرمخاطب‌ترین برنامه تلویزیون معرفی می‌شد. علاوه بر اینها و با وجود سردادن شعارهایی از سوی مسئولان سیما که عادل خودش گزارش نمی‌کند؛ وگرنه محدودیتی برایش ایجاد نشده، نه‌تنها اجازه گزارش بازی به عادل فردوسی‌پور داده نشده؛ بلکه پخش تصویرش هم فدغن است. او حتی در برنامه فوتبال خارجی‌ای که برای شبکه ورزش ساخته، نمی‌تواند جلوی دوربین بیاید. شاید اگر فرصتی دست دهد، همان

در تمام این مدت، اخبار ضدونقیضی هم مبنی بر بازگشتش به تلویزیون و اجرا و حتی گزارشگری منتشر شده؛ ولی همگی شایعه‌ای بوده‌اند که سریع‌تر از باد، تکذیب شده‌اند. عادل حتی مثل مزدک میرزایی هم نشد که پاسخ بی‌مهری سیما را با رفتن از ایران و همکاری با شبکه‌های آن طرف آبی بدهد. او ماند به این امید که راه برای بازگشتش به شبکه سه سیما و شاید اجرای برنامه محبوبش هموار شود.

اگرچه خوش‌بینی عادل روزهای نخست زیاد بود؛ ولی با گذر زمان او پی برد قرار نیست صندلی از زیر پا کشیده‌شده‌اش را دوباره در اختیارش قرار دهند. میز و دکور برنامه‌اش را فروختند و کم‌کم، شاگرد سابق را در همان تایمی که «۹۰» را اجرا می‌کرد، سر جایش نشان‌دادند. اسم برنامه‌اش را هم عوض کردند تا کمتر کسی دلتنگ آنالیز فوتبال ایران در دوشنبه‌شب‌ها شود. دوستان معمولی‌اش در دنیای فوتبال هم که آن روزهای نخست ناز می‌کردند که با برنامه جایگزین ۹۰ حرفی نمی‌زنند و کارشناسی‌ای نمی‌کنند، رفته‌رفته از حرفشان برگشتند و فقط گه‌گاهی با گفتن این جمله که «دل‌مان برای عادل تنگ شده و جایش خالی است» از او دلجویی کردند.

عادل که پی برده بود دیگر نباید امیدی به بازگشت به شبکه سه سیما داشته باشد، مسیر دیگری را محک زد. شاید فقط به این خاطر تا

لیگ جاری و شروع فصل جدید فوتبال است. در واقع او قرار است از ابتدای فصل جدید فوتبال ایران برنامه‌اش را استارت بزند و به صورت هفتگی، به همان سیاق برنامه قدیمی‌اش در سیما پیش برده و پخش کند. مشکل اما اینجا است که با شیوع ویروس کرونا کسی نمی‌داند دقیقاً لیگ جاری چه زمانی تمام و لیگ جدید چه زمانی از سر گرفته می‌شود.

عادل موفق می‌شود؟

بی‌انصافی است که اسم عادل فردوسی‌پور و موفقیت‌هایش عنوان شود ولی نقش تلویزیون در این میان دیده نشود. عادل اگر محبوبیت و شهرتی به دست آورده، بخش زیادی از آنها را مدیون همین تلویزیون است. البته خصوصیت‌های منحصر به فردش هم در این زمینه دخیل بوده‌اند؛ چرا که کم نیستند مجریانی که سال‌ها در تلویزیون برنامه داشته‌اند؛ ولی مثل عادل محبوب نشده‌اند.

مجری‌ای که تلاش می‌کرد عدالت و بی‌طرفی را همواره در برنامه‌هایش اجرا کند تا حدود زیادی رسالتش را انجام داد؛ هرچند منتقدانش هم اغلب او را به بی‌عدالتی و جانب‌داری متهم کردند. حالا که قرار است برنامه عادل فردوسی‌پور از جایی غیر از شبکه سوم سیما پخش شود، آیا می‌توان با قاطعیت گفت موفق می‌شود؟ بر کسی پوشیده نیست که ساختن برنامه بر بستر VOD در ایران اتفاقی نوپا است و گستردگی و نفوذ صداوسیما را ندارد.

پس اگر به همین بخش به‌تنهایی اکتفا شود، عادل به این راحتی‌ها نمی‌تواند به منزل همه ایرانی‌هایی که فوتبال را دوست دارند، نفوذ کند. با این حال برای او مزیت‌هایی هم وجود دارد که می‌تواند به موفقیتش در این عرصه کمک کند.

«تریشن» گویی هم از عادل در سیما گرفته می‌شود تا به خوبی تکلیف مدیران جدید که اجراکننده تفکری بالاتر هستند، با این مجری قدیمی مشخص شود.

در چنین فضایی، کسی که خودش را تا همین چند وقت پیش «فرزند صداوسیما» خطاب کرده بود، به نقطه ناامیدی رسیده و حالا قرار است با برنامه‌ای جدید بر بستر VOD از پخش خانگی بازگشتی خبرسازتر از قبل داشته باشد.

برنامه‌ای شبیه به «۹۰»

کارهایی که عادل فردوسی‌پور بعد از جدایی‌اش از شبکه سه سیما انجام داده، بیشتر در حوزه فوتبال خارجی بوده. او در شبکه ورزش کاری به اتفاقات فوتبال ایران ندارد و تنها برنامه اینترنتی‌ای هم که روی خروجی اینترنت گذاشت، به بررسی یک دیدار سنتی خارجی بین رئال مادرید و بارسلونا اختصاص داده شده بود. حالا او قصد دارد برنامه جدیدی را که می‌سازد، به فوتبال ایران اختصاص دهد؛ چیزی شبیه به همان کاری که در برنامه محبوبش در شبکه سه سیما می‌کرد. به عبارت ساده‌تر، عادل فردوسی‌پور قصد دارد شبیه‌ترین برنامه به ۹۰ را بر بستر اینترنت به دست مخاطبان برساند. البته پرواضح است که نمی‌تواند اسم برنامه جدیدش را «۹۰» بگذارد؛ چون این اسم متعلق به شبکه سوم سیما است و کسی نمی‌تواند خارج از صداوسیما از آن استفاده کند؛ هرچند با کاری که عادل فردوسی‌پور در این دو دهه با برنامه یادشده کرده، بعید است کسی در داخل صداوسیما هم بتواند دیگر با اسم این برنامه کاری کند!

زمان پخش

ایده عادل فردوسی‌پور شکل گرفته. او تصمیمش را گرفته تا در حوزه فوتبال داخلی برنامه‌سازی کند؛ ولی درست مثل بقیه مواردی که کرونا یک علامت سؤال بزرگ جلویانش قرار داده، برنامه جدید عادل فردوسی‌پور هم از این قاعده مستثنا نیست. قرار اولیه او اتمام

عادل حالا می‌داند دست‌کم «به‌زودی» تصویر یا صدای گزارشگری فوتبالش در صداوسیما جایی ندارد. علاوه بر لغو برنامه پرمخاطب «نود»، سایت ۹۰ هم که زیرمجموعه همان برنامه بود و با هدایت و حمایت عادل فردوسی‌پور پیش می‌رفت، از ابتدای همین سال از او و تیمش گرفته شد؛ «بستن شمشیر از رو» برای مردی که سال‌های زیادی برنامه‌اش به‌عنوان پرمخاطب‌ترین برنامه تلویزیون معرفی می‌شد

به پربیننده‌ترین برنامه روز تبدیل کند؛ ولی قطعاً سرعت خیره‌کننده‌ای در این زمینه خواهد داشت.

صداوسیما می‌گذارد؟

این موضوع مهمی است؛ صداوسیما مدت‌هاست نگران کم‌رنگ‌شدن جایگاهش نزد مخاطبان ایرانی است. بسیاری، همین حالا شبکه‌های اینترنتی داخلی را بر برنامه‌های صداوسیما ترجیح می‌دهند. البته مسئولان این نهاد هم بی‌کار ننشسته‌اند و در پی نهایی کردن دستوری هستند که شبکه‌های خانگی هم باید از صداوسیما مجوز بگیرند. تصور کنید برنامه جدید عادل فردوسی‌پور نیاز به گرفتن مجوز از صداوسیما داشته باشد! می‌شود حدس زد که چه سنگ‌هایی در این مسیر ریخته خواهد شد. البته شایعه‌ای قدیمی هم هنوز پابرجاست: اینکه دستور داده شده تصویر عادل حتی از شبکه‌های اینترنتی داخلی هم که قرار است تولید و اجرا داشته باشند، پخش نشود! شایعه‌ای که در همان برنامه کلاسیکو هم رنگ واقعیت به خود گرفت و خبری از عادل در جلوی دوربین نبود! تصور اینکه عادل بخواند «۹۰» جدیدی بسازد؛ ولی خودش حق اجرا نداشته باشد، تصور خوش‌رنگی نخواهد بود.

قبل‌تر مهم‌تر باشد، «محبوبیت» عادل است. او با ستاره‌های بزرگ فوتبال ایران رفاقت دارد و تنها کسی است که می‌تواند علی‌دایی را به برنامه‌اش بکشاند و با علی کریمی ساعت‌ها فوتبال بازی کند! پس پرواضح است که برای ساختن برنامه‌های باکیفیت دست‌کم با حضور چهره‌های فوق‌محبوب، برتری چشمگیری در مقایسه با تلویزیون دارد. به همه این نکات باید سابقه و تجربه چنددهه‌ای عادل فردوسی‌پور و البته شناخت ذائقه مخاطب هم اضافه شود. شاید عادل در کوتاه‌مدت نتواند برنامه‌اش را

شاید پرننگ‌ترین آن نداشتن رقیب است. شبکه‌سه با جایگزینی برنامه فوتبال برتر سعی کرد جای نود را پر کند؛ ولی ناپختگی عوامل این برنامه، از اجرا گرفته تا تولید، نشان داده آنها هنوز مسیر زیادی برای رسیدن به جایگاه نود در پیش دارند. مورد بعدی را می‌شود در همان تک‌برنامه کلاسیک عادل دیده؛ جایی که با وجود خارجی بودن محتوا، تا مدت‌ها در صدر برنامه‌های پربازدید بود. این به آن معنی است که اسم عادل، هنوز هم مخاطبان زیادی را به همراه دارد. نکته‌ای که شاید از دو مورد

مرد ایتالیایی برای شش ماه کار ادعای دستمزد و پاداش دو ساله کرد!

جزئیات شکایت عجیب ۳۵ میلیارد تومانی استراماچونی از استقلال

وکلیایش را برای رد ادعای ۸/۱ میلیون یورویی استراماچونی معرفی کرده و می‌خواهد با پیشنهاد سازش ادامه کشمکش در دایره حقوقی فیفا را مختومه کند. گرچه شاید بعید به نظر برسد که استراماچونی بار قم‌پایی را ضعیف به پس گرفتن شکایتش بشود.

اونشان داده است که شخصیتی کاملاً متناقض با مصاحبه‌هایش دارد و در حالی که گفته بود با به روز شدن معوقات دستمزدش به استقلال برمی‌گردد - با وجود واریز کل وجه عقب مانده به حساب اروپایی‌اش - زیر حرفش زد و با مطرح کردن بهانه‌های واهی، از انجام تعهد سر باز زد، چون تأخیر مدیران استقلال در پرداخت حقوق او، این بهانه را به دستش داده بود؛ درست مثل پرونده ویلموتس در فیفا که حالا کار را به غرامت هفت میلیون یورویی کشیده است.

استراماچونی غیر از یک و نیم میلیون یورو برای دو سال قرار دادش با استقلال، خواهان جایزه آپشن قهرمانی و کسب سهمیه آسیایی هم شده است، چون می‌گوید قبل از ترک تهران، استقلال را صادر نشین کرده بود و ۳۰۰ هزار یورو دیگر را حق خود می‌داند. استراماچونی مثل کالدرون، ویلموتس و کیروش، پول کار نکرده‌اش را از ایرانی‌ها طلب کرده، چون مدیران بی‌کفایت ایرانی این بهانه را به دستشان داده‌اند.

سرمربی ایتالیایی که در مصاحبه‌های پیاپی و لایوهای فضای مجازی با ادعای عشق به باشگاه استقلال، میلیون‌ها هوادار ایرانی و طرفدار رنگ‌آبی را شیدا و عاشق خود کرده بود، بعد از فسخ یکطرفه و عدم بازگشت به تیم پس از دریافت حق و حقوق معوقه، حالا ادعای غرامتی نجومی بیش از کل قرارداد دو ساله کرده است! باشگاهی که به تعصب سرمربی خارجی‌اش می‌نازید،

گویا دو هفته قبل نامه‌ای از وکلای سرمربی ایتالیایی به باشگاه استقلال رسیده و در این نامه، ادعای ۸/۱ میلیون یورویی مطرح شده است. قرارداد استراماچونی با استقلال ۵/۱ میلیون یورو برای دو فصل بود. مرد ایتالیایی این قرارداد را به اصطلاح پکیچی بست و خودش و تمام همکارانش در یک قرارداد بودند، زیرا آندره آ شنیده بود باشگاه‌های ایرانی، خیلی زود سرمربی خارجی خود را کنار می‌گذارند و با دستیارش ادامه می‌دهند.

سرمربی ایتالیایی، رسماً به فیفا شکایت کرده بود، فیفا این شکایت را به فدراسیون فوتبال اطلاع می‌داد تا ما هم باشگاه استقلال را در جریان بگذاریم. به نظر می‌رسد فعلاً وکلای استراماچونی طرح شکایت نکرده باشند. احتمالاً آن‌ها به باشگاه استقلال نامه زده‌اند که قصد شکایت به فیفا را دارند و دنبال مذاکره هستند.

در این میان مدیر روابط بین‌الملل باشگاه استقلال این شکایت را تأیید کرده است.

خبر شکایت استراماچونی از استقلال و مطالبه ۸/۱ میلیون یورویی این مربی ایتالیایی، هواداران استقلال را نگران کرد که مبدا دوباره دردسر تازه‌ای در راه باشد، اما گویا استراماچونی استقلال فعلاً در مرحله رایزنی اولیه و کلا قرار دارند. گویا پرونده استقلال و استراماچونی هنوز به دست فیفا نرسیده و هنوز در مراحل ابتدایی و تنظیم لایحه قرار دارد؛ این ادعای یکی از مسئولان ارشد فدراسیون فوتبال است که می‌گوید: اگر

این همه ارز برای خرج کردن داشته باشند! به این ترتیب از مبلغ ۵/۱ میلیون یورو ذکر شده در قرارداد دوساله آندره آ و همکاریاش بیش از ۴۰۰ هزار یورو (با احتساب پولی که بعد از فسخ قرارداد در ایتالیا به او پرداخت شد) دریافت کردند و نزدیک یک میلیون و ۱۰۰ هزار یورو طلبکارند، اما نکته بسیار عجیب و شگفت‌آور که اوج سودجویی مربیان خارجی در ایران را نشان می‌دهد، این است که آندره آ استراماچونی، به دلیل صدرنشین کردن استقلال با اضافه کردن آپشن پاداش‌های قهرمانی، کسب سهمیه و حضور در لیگ قهرمانان آسیا، خواهان ۸/۱ میلیون یورو شده است!

استراماچونی در مسیر کی‌روش و ویلموتس

پول هنگفت برای کاری که نکرده است؛ این درست همان شیوه‌ای است که کارلوس کی‌روش در پیش گرفت و بدون رساندن ایران به مقام سوم جام ملت‌های آسیا، خواهان پاداش ۲۰۰ هزار دلاری سکوی سوم مسابقات قاره شد! همچنین ویلموتس نیز کل حقوق سه ساله‌اش را برای شش ماه کار در تهران و چهار بازی نشستن روی نیمکت

او می‌خواست با یک قرارداد پکیجی، جلوی این اتفاق را بگیرد. ۵/۱ میلیون یورو شامل این بندها می‌شد؛ هر فصل ۵۰۰ هزار یورو دستمزد خودش، نفری ۵۰ هزار یورو دستمزد چهار دستیارش و سالی ۵۰ هزار یورو پورسانت فدریکو پاستورلو، مدیر برنامه‌اش.

چرا مطالبات استراماچونی از استقلال زایش داشت؟

مدیران استقلال بعد از استخدام استراماچونی چندین بار روی رقم پایین قرارداد او مانور داده بودند. احتمالاً آنها با شنیدن دستمزد ویلموتس متوجه شدند که جا داشت ارقام بزرگتری در قرارداد مرد ایتالیایی نوشته شود. خود استرا هم گویا از شنیدن دستمزدهای نجومی مربیان خارجی در فوتبال ایران متعجب شده بود؛ قرارداد برانکو و کالدرون با پرسپولیس، دنیزلی و جرج لیکنز و حتی جان توشاک با تراکتور و سرآمد همه آنها قرارداد ویلموتس با تیم ملی، هوش از سر استراماچونی پرانده بود و او تصورش را هم نمی‌کرد در یک کشور تحریم شده خاورمیانه که دچار مشکلات اقتصادی است، سیستم دولتی و خصوصی

گام نخست به وکلای آندره آ استراماچونی پیشنهاد سازش داده‌اند. آن‌ها اعلام کرده‌اند اگر استراماچونی در فیفا پول قرارداد سال دوم خود را طلب کند، آن‌ها هم بحث تعهد خدمت سال دوم او را مطرح می‌کنند. گویا آن‌ها یک راه جدید پیش پای مرد ایتالیایی گذاشتند تا طرفین بدون نیاز به مراجعه به فیفا بر سر مطالبات سال اول قرارداد به توافق برسند. هنوز مشخص نیست وکلای مرد ایتالیایی چه پاسخی به این پیشنهاد سازش می‌دهند. آن‌ها اگر پرونده را به فیفا بکشانند، فدراسیون جهانی بعد از بررسی، موضوع شکایت را به فدراسیون فوتبال ایران اطلاع می‌دهد تا فدراسیون هم استقلال را در جریان شکایت قرار بدهد و از آن‌ها جواب یا همان دفاعیه بخواهد. باید دید وکلای استراماچونی کدام راه را انتخاب می‌کنند؛ سازش و قبول ۳۵۰ هزار دلار باقی مانده سال اول قرارداد یا پیگیری مطالبه ۸/۱ میلیون یورویی به امید دریافت ۱/۱ میلیون یورو باقی مانده از قرارداد؟

رویای تکراری استقلال در فیفا مثل سایر تیم‌های ایرانی

جالب است بدانید پیش از این، برخی افراد در باشگاه استقلال مدعی بودند استراماچونی که تنها سیزده هفته در رقابت‌های لیگ برتر روی نیمکت استقلال نشست، بیش از خدماتی که انجام داد از باشگاه استقلال دریافتی داشته و قرار نیست دیگر پولی به او پرداخت شود؛ همان ایده و خیالی که مدیران پرسپولیس نیز درباره برانکو و کالدرون و حتی مانوئل ژوزه پرتغالی در دوره رویانیا می‌گفتند. کارشناسان حقوقی اما نظر دیگری دارند و معتقدند از آن جایی که بدقولی باشگاه استقلال و پرداخت نکردن حقوق استراماچونی باعث فسخ یکطرفه قرارداد شد، باشگاه استقلال دست کم باید پول سال اول قرارداد مرد ایتالیایی و دستیارانش را کامل بپردازد. البته استقلالی‌ها می‌گویند اگر استراماچونی به فیفا شکایت کند، آن‌ها با توجه به این که در ایتالیا و بعد از فسخ قرارداد، به مرد ایتالیایی پول دادند و دو مرحله در رم و دوحه برای بازگرداندن او نماینده پای میز مذاکره فرستادند، استراماچونی را محکوم می‌کنند و خسارت زیادی به او نمی‌پردازند.

تیم ملی درخواست کرده است! در این میان کالدرون نیز با نیم فصل حضور در پرسپولیس خواهان حقوق کل قرارداد یک ساله‌اش شده است که نیم میلیون دلار هزینه بیشتر روی دست قرمزها می‌گذارد. خنوان گسترده و رنگارنگی از دلارها و یوروهای عمدتاً دولتی که باید به واسطه بی‌کفایتی و عدم دانش روز مدیران ایرانی، به پای مربیان خارجی ریخته شود.

جزئیات دفاعیه استقلال مقابل مار خوش خط و خال ایتالیایی

باشگاه استقلال با مدیرعامل جدید به تازگی از یک چاه بزرگ بدهی به چندین شاکی خلاص و موفق شده دیاباته و میلیچ را با واریزهای ارزی به تهران برگرداند. یقیناً آنها دوست ندارند وقت را کشته و کار را به مراحل بالاتر بکشانند. استقلال دفاعیه‌ای را برای ارائه به وکلای استراماچونی تنظیم کرده است. در این دفاعیه، وکلای باشگاه استقلال اعلام کرده‌اند مرد ایتالیایی یک سال تعهد خدمت به باشگاه استقلال بدهکار است و اگر می‌خواهد تمام مطالبات دو سال قراردادش را دریافت کند ابتدا باید مساله تعهد سال دوم او به استقلال روشن شود. برگ برنده وکلای استقلال این است که استراماچونی بعد از فسخ قرارداد با استقلال، مبلغی را در ایتالیا از این باشگاه دریافت کرد. استراماچونی که پیش از دریافت این مبلغ مدعی بود در کشورش متهم به پولشویی شده، حالا دیگر نمی‌تواند چنین ادعایی داشته باشد چرا که در ایتالیا، پول از طریق امن به دستش رسیده و هیچ بانکی هم در این کشور، مرد ایتالیایی را مواخذه یا متهم به پولشویی نکرده است. تنها برگ برنده استراماچونی هم این است که باشگاه استقلال بیش از دو ماه دستمزد او را پرداخت نکرد و همین اشتباه فتنی و خطیر مدیران سابق آبی‌ها به مرد ایتالیایی اجازه داد با حمایت قانون، حق فسخ فیفا از قرارداد با استقلال خارج شود و حالا طلب غرامت کند.

پیشنهاد استقلال به استراماچونی برای سازش

طرفداری نوشته وکلای باشگاه استقلال در

محمد رضا حیدریان در قامت مربی به تیم ملی فوتسال بازگشت

بازگشت فانتزی باز نقاش به تیم ملی

«درست در روزهایی که کرونا رمق فوتبال و فوتسال را گرفته، خبر انتخاب محمد رضا حیدریان به عنوان مربی تیم ملی فوتسال، اندکی هیجان کار را بالا برد. حیدریان، کاپیتان سابق تیم ملی فوتسال که با پیراهن ایران افتخارات زیادی به دست آورد، فانتزی‌بازترین بازیکن تاریخ ایران هم محسوب می‌شود. در بیلب‌های منحصربه‌فرد و مدیریتش در زمین، تماشاگران زیادی را سر ذوق آورد و عاشق فوتسال کرد. اندکی بعد، زوجش با وحید شمسیایی، تیم ایران را تبدیل به یکی از خطرناک‌ترین تیم‌های دنیا کرد. حیدریان آن قدر راحت در زمین فوتسال رقبایش را در بیلب می‌زد که همه انگشت‌به‌دهان می‌ماندند. درخشش در پیراهن تیم ملی برایش پیشنهادهای خارجی را به همراه داشت و او سر از لیگ ایتالیا هم در آورد؛ اگر چه هنوز هم حسرت پیشنهادی را می‌خورد که از تیم بارسلونا به دستش رسید و نتوانست به آنجا برود. او بعد از مدت‌ها دوری از سطح اول فوتبال همین چند روز پیش به درخواست ناظم‌الشریعه،

که قرار است در کنار یکی از خوش‌اخلاق‌ترین چهره‌های فوتسال ایران و البته تکنیکی‌ترین‌شان کار کنند، خوشحال هستند.

احمد اسماعیل پور، یکی از ستاره‌های تیم ملی کنونی فوتسال ایران، درباره حضور رضا حیدریان می‌گوید: «حیدریان هم از لحاظ فنی و هم از لحاظ اخلاقی یک فرد کامل است و بدون شک با حضورش می‌تواند کمک زیادی به تیم ملی کند.» رضا حیدریان بعد از خداحافظی از تیم ملی فوتبال ایران، بر خلاف دیگر ستاره‌های آن عصر چندان به دنبال بستن قراردادهای کلان نرفت. اخلاق خاص و ذوق هنری‌اش از او چهره‌ای منحصربه‌فرد ساخت؛ نقاشی و منبت‌کاری را آن قدر دوست داشت که بیشتر اوقات فراغت‌ش را سرگرم آن می‌شد. او البته چند باری به‌عنوان سرمربی در رده بالای باشگاهی به فوتسال برگشت ولی خاطره تلخ تبانی بازیکنانش، زمانی که در تیم پرسپولیس بود، حسایی از فوتسال دلزده‌اش کرد. رضا بعدها متوجه شد که بازیکنانش پول گرفته‌اند تا عمداً بازی را ببازند.

خودش آن روزها را به یاد دارد و درباره‌اش این طور می‌گوید: «حقیقتش زمانی که رأی تبانی اعلام شد، بسیار شوکه شدم. البته قبل از شروع بازی حدس‌هایی زده بودم و وقتی که می‌خواستیم برای بازی با گیتی‌پسند به اصفهان برویم، پیشنهادهایی به سرپرست تیم می‌شد اما می‌گفتم جواب‌شان را نده؛ زمانی که به اصفهان رسیدیم، مبلغی پیشنهاد

البته قرار بود محمد رضا حیدریان به‌عنوان سرمربی تیم زیر ۲۳ ساله‌های ایران انتخاب شود و حتی بازیکنان مد نظرش در سراسر ایران را هم انتخاب کرده بود ولی درست در ثانیه‌های پایانی همه چیز عوض شد و رضا به‌عنوان مربی به جمع کادر فنی بزرگسالان پیوست. شاید این انتخاب آن قدر غافلگیرکننده بود که خود حیدریان هم انتظارش را نداشته باشد. او در این باره می‌گوید: «مدت‌ها بود سیدمحمد ناظم‌الشریعه، سرمربی تیم ملی، با من صحبت کرده و من را متقاعد کرد که به حضورم در تیم ملی نیاز است، امیدوارم بتوانم تجربیاتم را در اختیار تیم ملی قرار دهم. در حال حاضر تیم ملی ایران قهرمان آسیاست. ما هم باید به گونه‌ای در تیم ملی کار کنیم که بتوانیم از عناوین قهرمانی خود دفاع کنیم اما همان‌طور که اطلاع دارید، بحث ویروس کرونا کمی آمادگی بازیکنان را کم کرده است که با همت کادر فنی و بازیکنان تلاش می‌کنیم تیم ملی آماده‌تر به مسابقات آسیایی و جهانی برود.»

او در واکنش به این که قرار بود سرمربی تیم‌های رده‌ای ملی ایران شود، گفت: «درست است و چندین بار روی این موضوع من کار کردم و حتی بازیکنان این تیم را از سراسر کشور انتخاب کردم اما یکباره تصمیم فدراسیون عوض شد و دوست ندارم دیگر درباره این موضوع صحبت کنم.»

بازگشت رضا حیدریان به تیم ملی باعث خشنودی ملی‌پوشان هم شده است. آن‌ها از این

بی وجدان باشد؟»

بعد از روشن شدن مسئله تبانی همه تصور می کردند رضا حیدریان هم محروم شده ولی کمیته انضباطی او را مقرر ندانسته بود؛ هر چند رفتار بازیکنان رضا با او، باعث شده بود تا از فوتسال دلسرد شود. البته مرگ مادر (رضا می گوید آن روز کمرش شکست) و بعد خواهرش به دلیل ابتلا به سرطان، حیدریان را منزوی تر از قبل کرد. بعدها با ازدواج و تولد فرزندش، رضا می گوید دست از گوشه گیری برداشته و دوباره برای ساختن رؤیاهایش مصمم شده. مردی که می گوید هیچ وقت دنبال مادیات نبوده، عاشق موتور هوندای ژاپن اصلی بود که آن را هم دزدان از چنگش درآوردند! او با تمام سختی ها و پیچیدگی هایی که در زندگی اش داشته، حالا دوباره به تیم ملی فوتسال البته این بار به عنوان مربی برگشته، تا شاید روح فانتزی بازی را دوباره به تیمی که قدرت اول آسیا و یکی از پنج تیم برتر دنیاست، تزریق کند؛ روحیه ای فانتزی آغشته با حس هنری و نقاشی.»

زمین که گیتی پسندی ها زدند، وارد دروازه شد. در یکی از صحنه ها گلر ما توپ را گرفت و بلافاصله یکی از بازیکنان از روی نیمکت به او فحش ناموسی داد که فلان فلان شده چرا توپ را گرفتی؟ الان که در این باره صحبت می کنم، اعصابم به هم می ریزد. آدم چقدر می تواند

شد. به آنها گفتم اصلاً بگویید یک میلیارد، ما فوتبال خودمان را بازی می کنیم و شرافتمان را نمی فروشیم. اطمینان کامل نداشتم اما می دانستم بازی بسیار حساس است و شب قبلش دو بازیکن گفته بودند پیمان درد می کند. عصبانی شدم و به آنها گفتم این را باید در تهران به من می گفتید تا بازیکن جایگزین می آوردم. وقتی وارد رختکن شدیم، به بازیکنانم گفتم شرف و آبروی تان بیشتر از هر چیزی ارزش دارد. مثالی زدم و گفتم اگر یک نفر دست نداشته باشد اما با شرف و آبرو می تواند زندگی کند. شما تن سالم دارید و نباید خودتان را بفروشید. همه اینها را گفتم و وارد زمین شدیم. اکثر بازیکنان در زمین راه می رفتند و فقط ظاهر سازی می کردند. به غیر از من و دو بازیکن دیگر که از جوانها بودند، بقیه بازی عادی خود را ارائه نکردند. خودم هم از زمین بیرون نرفتم و ۴۰ دقیقه بازی کردم چون اگر زمین را ترک می کردم، تابلوتر می شد. گفتم دست کم در زمین بمانم و جلوی گندکاری آنها را بگیرم. توپ از هر جای

۱۷ میلیارد؛ هزینه یک شعار!

رقم دستمزدش را می‌گرفت، نمی‌توانست روی بقیه مطالباتش اقدام کند اما آن پول ناچیز هم به موقع به کالدرون پرداخت نشد تا حالا باشگاه در بدترین شرایط مالی ناچار به پرداخت تمام طلب این مربی شود. این تازه غیر از طلب برانکو و دستیارانش است و باز غیر از دستمزد بودیمیر و رادو و بشار است و باز غیر از هزینه چند میلیارد تومانی جذب یحیی گل محمدی برای نیم‌فصل دوم است و ...

تخمین می‌زنند که با قیمت فعلی ارز، طلب کالدرون از پرسپولیس چیزی حدود ۱۷ میلیارد تومان خواهد شد. عاقبت هم هیچ‌کس نفهمید چرا کالدرون موفق رفت و چرا چنین هزینه هنگفتی به باشگاه تحمیل شد. برخی فقط حدس می‌زنند محمدحسن انصاری فرد دوست نداشت پرسپولیس با مربی انتخاب‌شده توسط ایرج عرب به مقام قهرمانی برسد. او مایل بود در قامت یک فاتح، گل محمدی را به پرسپولیس بیاورد، بعد در کنار یحیی و مطهری و افشین پیروانی و کریم باقری عکس دسته‌جمعی بگیرد و بتواند شعار معروف «کادر تمام پرسپولیس» را سر بدهد؛ شعاری که حالا بیش از ۱۷ میلیارد تومان برای باشگاه پرسپولیس هزینه در پی داشته است. بله؛ هزینه برخی شعارها سرسام‌آور است!

اعتراف کرد سفارش جذب اوساگونا را از ۱۰ روز قبل به باشگاه داده بود؛ این یعنی زمانی که پرسپولیس‌ها وانمود می‌کردند درصد بازگرداندن کالدرون هستند، از مربی بعدی سفارش بازیکن جدید هم گرفته بودند! مجموعه این مسائل نشان می‌دهد چرا در مورد جدایی کالدرون از کلبه‌دوازده «پروژه» استفاده می‌کنیم. او رفت، چون باید می‌رفت. به هر جهت حالا شش ماه بعد از جدایی حیرتانگیز گابریل کالدرون، شکایت او به ثمر نشست و فیفا باشگاه پرسپولیس را به پرداخت غرامتی ۷۵۰ هزار دلاری به این مربی و دستیارانش محکوم کرده است. این رقم بسیار سنگین در شرایط ارزی فعلی کشور هزینه‌ای حدوداً ۱۷ میلیارد تومانی به باشگاه تحمیل می‌کند. این در حالی است که کالدرون با به جا گذاشتن یک حدنصاب استثنایی، پرسپولیس را قهرمان نیم‌فصل کرده و به نیمه‌نهایی جام حذفی رسانده بود. گابی شاید اولین مربی تاریخ باشد که بعد از هفت پیروزی پیاپی از تیمش رانده می‌شود. بنابراین عزل او توجیه فنی نداشت و تازه اگر قرار بود این کار انجام شود، می‌شد از ظرافت‌های موجود در قرارداد استفاده کرد. مثلاً اگر کالدرون تا پایان نیم‌فصل بخشی از

میان‌های دی ماه سال گذشته بود که در نقطه پایانی یک پروژه زیرپوستی، گابریل کالدرون از پرسپولیس کناره‌گیری و یحیی گل محمدی جای او را گرفت. انتشار این خبر برای دنبال‌کنندگان جدی‌تر فوتبال ایران اصلاً عجیب و غیرمنتظره نبود.

محمدحسن انصاری فرد، مدیرعامل وقت باشگاه پرسپولیس به شدت با کالدرون زاویه داشت. این مساله را همان زمان هم همه می‌دانستند و مخصوصاً پس از تغییرات مدیریتی در باشگاه، ابعاد داستان به‌صورت ویژه‌تری افشا شد. مهدی رسول‌پناه، سرپرست فعلی باشگاه پرسپولیس صراحتاً در یک برنامه تلویزیونی ادعا کرد زمانی که جدایی کالدرون از پرسپولیس قطعی شد، انصاری فرد با او تماس گرفته و از فرط شادی خواهان «مزدگانی» شده است!

مهرداد هاشمی، دیگر عضو هیات‌مدیره نیز از طغیان بی‌سابقه کالدرون علیه انصاری فرد در یکی از جلسات مشترک خبر داده و مدعی شد مربی آرژانتینی به‌شدت از دست آقای مدیرعامل به ستوه آمده بود. از همه بدتر این که وقتی گل محمدی در یک جابه‌جایی بسیار گران‌قیمت به نیمکت پرسپولیس منتقل شد، در اولین جلسه تمرینی با سرخپوشان سهواً

